Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

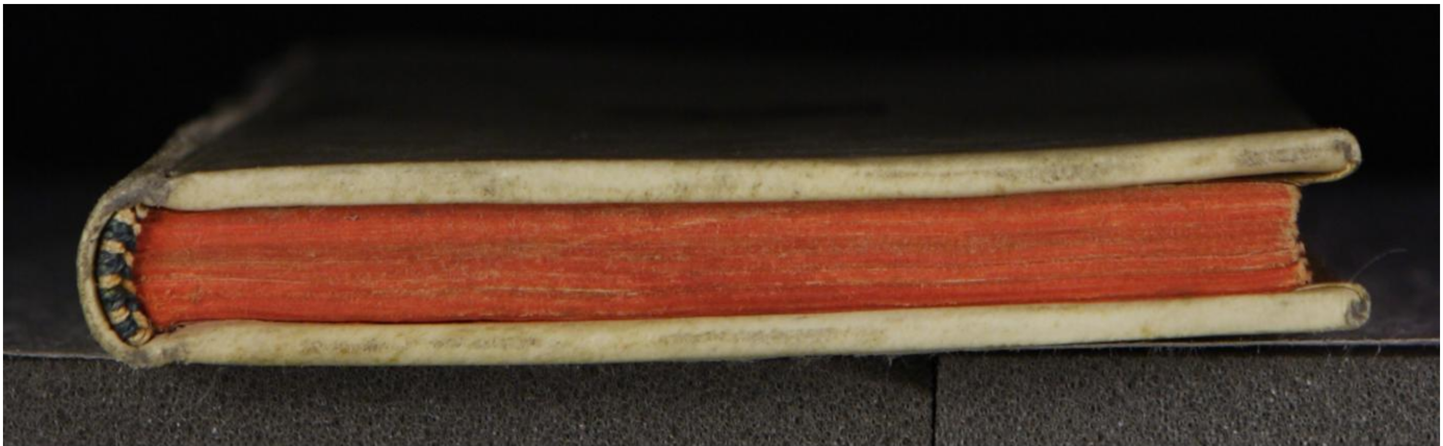

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

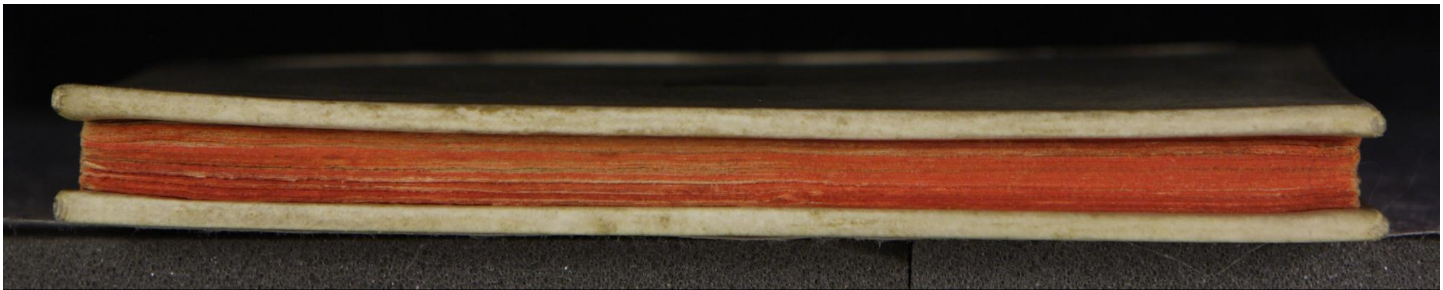
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

32, – 28

LN 1005
B-trykket
ex. 1
M

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Luxdorph...

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

DANIÆ
DESCRIPTIO NOVA,
INSVLARVM, AC PARTIVM PRAECIPVARVM, HVIVS PLAGÆ ARCTICÆ THEATRVM

repræſentans: Illuſtriſſimi principis, ac Domini, Domini CHRISTIANI IIII. Regnum ineuntis, auſpicatiſſimæ inaugurationi conſecrata.

A

IONA KOLDINGENSI.

Ad calcem adiectus eſt eiuſdem Authoris Carminum libellus res Varias continens,

PSALM. LXXII.

Deus iudicia tua Regi da:
Et iuſtitiam filio Regis, AMEN.

1594.

FRANCOFVRTI AD MOENVM,
apud Ioannem Feyrabendt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ICON
SERENISSIMI PRINCIPIS D. CHRISTIANI QVARTI,
DANIÆ, NORVEGIÆ, VANDALORUM, GOTTORUMQ. REGIS, &c.

REGNA FIRMAT PIETAS.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI, AC DOMINO, DOMINO CHRISTIANO IIII. REGI DANIÆ,

Noruegiæ, Vandalorum, Sclauorum, & Gotthorum, &c. Duci Sleſuigæ, Holſatiæ, Stormariæ, & Theutomarſiæ, &c. Comiti in Oldenburg, & Delmenhorſt, Domino ſuo clementiſſimo.

INCLYTE Chriſtiane, Rex Chriſtianiſſime, hocce tã amplum, & Illuſtre munus regium, Celſitudini tuæ aſſignatum, eccleſiæ filij Dei, ſummum decus, ac emolumentum (auſpice & Duce IEHOVA) pariet. Quod cum ſereniſſimus parens, ſanctiſſimæ memoriæ, ſecum frequen-

ter meditaretur, atque etiam alto pectore ſempiternam ſuæ familiæ gloriam, & poſteritatis commodum diu libraret; ſtatuit, vt ſolemni nobilitatis, ac reliquorum vtriuſq; regni ordinum theatro, ad concionem vocato, tempeſtiuè id ipſum ediceretur, atque omnium ſuffragiis approbaretur.

Maximam quidem voluptatem, è ſuauiſſima progenitorum memoria, regiæq; ſtirpis continuata ſucceſsione, tanquam perenni fonte gloriæ, exuberantiq; delectationum flumine promanantē, mens Celſitudinis V. abundè hauriet: quod videlicet recta generis antiqui linea, nō interciſa; ſed longa multorum ſeculorum ſerie ducta, aui, proaui, tritauique, Celſitudinis V. ac cæteri eiuſdē radicis Dynaſtę, regna hæc borealia obtinuerint: quibus multum claritatis attule-

attulerunt, quandoquidem legibus, iuſtitia, ſanctiſq́; inſtitutis ea gubernarunt, atq; rexerunt.

At quod Regibus atauis, Patreq́; rege, ipſe rex ſis editus; atq; eo nomine, Eccleſiarum, ac politiarũ in hoc Septentrione nutricius conſtitutus, id certè diuinum eſt.

Affluentiore iſta voluptate, honorumq́; ornamentis, animus ſereniſſimi parentis pręgeſtiens, toto anteactæ ætatis ſuæ curſu; neque feliciorem ſenſit, vel optauit diem; neq; ex vllis rebus natura, vel fortuna ſibi attributis, quicquam habuit ſplendidius, quod cũ hac ſumma filij gloria comparari poſſe iudicauit. Neque credibile eſt regem optimum, deinceps conſequentibus annis, in ſpem alicuius rei lætiorem, mentem ſuam, erecturum; quam quo die, numinis fauore, ſoſpite, ac valente corpore,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

pręſens ipſe, auita, & regalia inſignia, in filium homagio trāsferri cerneret. Nam poſtquam natū florentiſſimorum luminum regni aſſenſionibus, ſic inſigniri, maiorumq; more, regiis titulis ornari aſpiceret, certò perſuaſus eſt, eum per immēſum hoc orbis Danici ſpacium, perq́; tot terrarum, marisque prouincias, merum imperium conſequuturum.

Nos proinde ſubditi, principis noſtri, fortuna blandiore animati, incredibili gaudio perfundimur. Quin imo ipſi fines DANIÆ, & NORVEGIÆ hilaritate erecti exultant, vnaq; collætantur.

Etenim omnium generum, ætatū, ordinumq́; homines, vberrimam hanc cōgratulationis anſam adepti, tanti regis filium, cui aditus ad amplisſimos honores pateat, plauſu læticiæ dato, magnificè proſequuntur.

Igno-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Ignoratur ſanè vtri magis gratulemur; parenti ne tam decoro habitu, eximiaq; corporis pulchritudine filium habenti, tanto imperio habilem? an filio magis? cui fortuna pronior, tam lætis initiis, vſq; adeo maturè arriſerit, affatimque omnia largita ſit.

Pari ratione, in ambiguo ponitur, rectiùs ne illuſtriſſimam C. V. ſua ſibi DANIA feliciorem arbitremur, an verius DANIAM ſuo principe tam illuſtri, ſibi dato, beatiorem opinemur? Quippe Celſitudinis V. generoſa indoles, venuſta facies, mitis vultus, regius ſpiritus, ingenij ſuprà ætatem præſtantia, liberalis educatio, & inſtitutio, morum gratia, & ad virtutem ſedula aſſuefactio, patrię de te, optimæ ſpei meſſem promittunt; ſemina enim pietatis, quæ iecit pater, nunc te filio regnante, in cul-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

mos ſurgunt, de quibus diuino auxilio, ſpicas demetemus vberrimas.

Imo quoniam;

Gratior eſt pulchro veniens è corpore virtus,

Hæc tam præclara optimæ indolis indicia, quæ iam dudum cum totius populi admiratione, paterni ingenij, auitæq; virtutis exprimendæ, laudabile ſpecimen, vereq; regium tyrocinium dederũt, omnes regni vtriuſq; ordines, quam optimè de te ſperare iubent.

Atque vtinam, iſthæc tam eximia ſpes, de tua maieſtate concepta, nunquam vel ſubditorũ opinionem fallat: vel ſociorum expectationem deſtituat, fruſtreturq́;. Ita fiet quemadmodum confidimus, vt celſitudo V. virtutũ ſplendore niteſcens, & maiorum claritate ad laudem excitata, imperiũ ſumat, quod & diuturnum, & vtile reipublicæ futurum ſit. fiet

inquam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

inquam vt inter nos ante omnia Dei gloria promoueatur, ordinis ſenatorij authoritas vigeat: nobilium dignitas floreat, magiſtratuum ciuilium æquitas ſeruetur, plebis ſecuritas firmetur, maneatq;; atq; vniuerſi DANICI nominis ſplendor, magis, magisq; indies effloreſcat.

Hæc enim omnia, ſub ſereniſſimi parentis C. V. moderato regimine, in immenſum creuiſſe ſenſimus. Cuius propterea, ſingularia in rempublicam Danicam merita, gratis animis ſubditi agnoſcunt: & vt par eſt, per omnem, omnium ſeculorum ætatem grata mente diſſeminabunt. Quæ Regni ornamenta, quanta, & qualia, tibi filio illuſtriſſimo, auſpicatiſſimis ominibus ad gubernacula prodeũti relicta ſint, ne in poſterum labefactentur, vel concidant, continuis precibus à Deo propitio efflagitabimus:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

tabimus: Tuæq; celſitudini, tam arduas res, cum multorum ſalute coniunctas aggredienti fauſta omnia apprecabimur. Neque enim nos omni officio ergà principem noſtrũ probè perfunctos putamus, quando in iſto frequentiſſimo concurſu, lætitiam mirificis ſtudiis, & beneuolentia, inſerendo manus, & homagium præſtãdo peregimus, (ac ſi ad Plauſum, & admirationem Theatri, gaudio & lætitia completi, duntaxat veniſſemus) ſed & in omnes ſequentes annos, Regis noſtri nomen, grata memoria excipere, fortunam eius maieſtatis, fauſtis ominationibus prouehere; & pro ſalute regia, maximè ſollicitos nos eſſe decet.

Cum autem (vt ait ille)

Cæſaris arma alii canant:
Alii claram RODHON, *vel Mytilenen laudent:*

Ego vt veris patriæ laudibus vtcunq; inſeruirem, atque ſereniſſimæ R. M. aliquam præſtarem gratæ mentis ſignificationem, hancSynopſin de ſoli genitalis ſitu, & ingenio, prę alijs elegi: eamq́; dignam exiſtimaui, cuius contemplationi, aliquid otij, ſumma cum animi voluptate impenderetur. Conuenientiùs enim argumentum, electionis, & coronationis ſolemnitati, neq; inuenire, neque excogitare potui.

Perquam plurimis certè, rex inclyte, in hoc regno veſtro ampliſſimo, Doctrina, & ingenio; ſed fide, ac obſeruantia in Regem, amore, & ſtudio in patriam pro virili ornandam, paucis vel nemini ceſſerim. Quamobrem vt pręſtantiſsimi regis (patris C.V. feliciſsimę memoriæ) innumeris meritis me obſtrictum, ingratitudinis crimine vindicē: Tibi princeps Illuſtriſ-

Illuſtrſſime, nõ tantum paterni ſolij, ſed etiam ampliſſimarũ ipſius virtutũ hęredi, hanc qualemcunq; tuę Daniæ deſcriptionem, humillimè offero. Et hoc quidem partium ordine.

Primo originem, & appellationem vetuſtæ gentis DANICÆ, breui narratu exequar:

Deinde Regni ipſius partes, vnà cum præcipuis quibuſdam earundem proprietatibus, & circumſtantiis recenſebo. Quarum vtriq; antiquitatis, recentiſq; memoriæ, monimẽta quædam inſigniora adnotabo.

Præcipuè verò fontes poſtremi belli, inter DANOS ET SVECOS geſti; cauſamq; exautorati regis eorum ſubnectam. Hiſtoria enim eius admodum inſignis eſt: docens regna diuinitus transferri, & ſtabiliri: piorumque principum conatus cælitus adiuuari, & contrà.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Interim illuſtriſſimam C.V. ſummiſsè oratam habeo: velit pro innata ſibi clementia, huic Serui ſui opellæ, qualitercunq; cõſcriptæ, faciem illuſtrem præbere: eiuſq; defenſionem contrà inuidorum venenatos morſus ſuſcipere: qui abſque dubio (quod de tantis rebus ſcribere cæptarim) declamitabũt me perſonam alienam, vires etiam longè ſuperantem induiſſe: Occinent nobis forſitan Horatianum illud,

Sumite materiã veſtris qui ſcribitis æquam
Viribus; & verſate diu, quid ferre recuſent,
Quid valeant humeri?

Illis quidem nequaquam ſapientiæ profunditatem inuideo; non hercule magis, quam Oceano vndarum altitudinem: ſed potius voluptatem percipio, cum ea quæ mihi denegata ſunt, ipſis conſideranda, & polienda ſupereſſe video.

Quantum autem ad tam præclaræ, & ſplendidæ materiæ tractationem, à me ſuſceptam attinet, nihil abnuo, me eam delineaſſe magis, quam vt decuit, illuſtraſſe.

Verum enimuero, quum præclaris, ac primæ notæ hominibus, vilia etiã munera placidiſsimè, benigniſſimeque accepta eſſe, conſtans fama referat: in bonam ſpem venio, me idem, in læto regni veſtri appropinquantis initio, apud ſereniſsimam C.V. in huius libelli dedicatione obtenturum.

Cui feliciſsimam, ac diutiſsimam regni adminiſtrationem, tutandæ reipublicæ alacritatem, proſperam valetudinem, ac omnium rerum gerendarum, à Deo Opt. Max. lætum ſucceſſum precor. Qui ſoliũ in quo C.V. collocauit, brachio ſuo ſtabilitum, angelorumque ſuorum manu

ſtipatum,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ſtipatum, corroboret: regnumque tuum firma pace, & perpetuis ſubditorum obſequiis coronet. Vt honorum ornamẽtis, regiarum virtutum acceſsionibus, fortunæ liberalitate, atq; munificentia, ad extremum ſpiritum celſitudo V. affluens; fatorũq; ancipitem viam, in tam lubrico fortunæ ſalo, tandem aliquando placido itinere emenſa, ad verum beatitudinis portum perducatur.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

IN DESCRIPTIONEM DANIÆ AD CANDIDVM LECTOREM PRÆFATIO, occaſionem Opuſculi continens.

ANNVS *decimus agitur, amice Lector, ex quo, præpropera quadam feſtinatione, de patria dulciſsima, in Cõmentariolum quædam retuli: Cum vt veterum rerum memoria, teneri me oſtenderem: tum vt ſicut miles inermis, armatos probè, beneq́ inſtructos è caſtris, in campũ prolicere, & ad pugnandum prouocare ſolet: vel tamquam* ἄφονος *diſſonum, & ieiunum modulamen, ad nauſeam occinens, inſuaui ſuo clamore, cantorem ad concentũ impellit: Sic ego, vt alios, qui hiſce, res grandiores, animis ſuis conceperunt, & exactiora documenta apud ſe detinent: mea qualicumq́ deſignatione, ad maius aliquod huius generis officium patriæ præſtandum excitarem.*

Operis autem ianuam, mihi primum HENRICVS BELOVIVS, *Regius arcis* KOLDIN-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

GENSIS *Præſes, vir ſanè clari nominis, tam ſtudiis literarũ, quam ſplendidis natalibus inſignis aperuit, anſamq́; ſcribendi dedit. Ipſi aliquando* RIPIS CIMBRORVM, KOLDINGAM *redeunti, placuit in iſto ſuo regreſſu, (quomodo Regem cum aliis heroicis hoſpitibus comitatus frequenter conſueuit) ad meum paſtoritiũ prædiolum, quod hic in* GAMSTADIO *incolo, diuertere.*

Accidit autem quod inter cœnam, mentionem faceret BELOVIVS *colloquii, multis verbis, vltrò, citroq; habiti, inter ſe, & magnificum Dominum Cancellarium, Dominum* NICOLAVM KAAS, *ſupremum* DANIÆ *proregem, & hæredem caſtri* TAARVPÆI, *de finibus huius terræ, de latiſſimo locorum tractu, nominibus partium, earundemq; numero, & propriis naturæ dotibus. Quarum particularem Topographiam, exactamq; chorographiam, à quopiam huius ætatis homine, pro dignitate definiri poſſe, ferè diffideret Dominus Cancellarius, quum & alterum* STRABONEM *in iſtis ſalæbris hæſurum crederet.*

Hanc in perſcrutanda rerum vi, ac natura Domini Cancellarij perſpicientiam expendentes, cauſamq; altius diſquirentes, dictæ ſentẽtiæ, (perſpecta rei difficultate) mutuis ſubſcriptio-

nibus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

nibus aſſentiri; eamq; vt ratam, & firmam internoſcere, adducti ſumus. Etenim peritiſſimo cuilibet Geographo, omnem animi curam in hoc impendenti, ſeq; totum in iis contemplandis ponẽti, perdifficile fuerit Symmetriam horum locorum inueſtigare, atq; tot terris prouinciatim luſtratis, ex immenſi laboris fluctibus, ad conſummationis littus emergere.

Rem ergò difficilem ſanè linquentes, in ſermonem exinde (vti fieri ſolet) de numero, fertilitate, magnitudinibus, & interuallis, nonnullarum huius terræ partium, & inſularum delabimur. Quarum cum eo tempore, non probè gnarus eſſet BELOVIVS, à me petiit earum ſaltem nomina, cum propriiſſimis naturæ adiunctis, quibus maximè excellant ſibi cõſcribi, & annotari. Quas partes moleſtiæ haud expertes, diffidenter, ac trepidè ſuſcepi.

Sed enim iiſdem penè diebus, ſereniſſimi regis decretum exiit; quo ſuum ergà filium grandiorem natu amorem, verè paternum, profuſè declarauit; eumq; in Regni ſucceſſorem, omnium ordinum ſuffragio, & conſenſu aſſumi, eligique voluit.

Eamet accedẽte occaſione, ardentius inflammatus ſum, vt de tam latis Imperij DANICI finibus, ſtylum huc, & illuc traducerem: ſimul-

que per ſingulas gentes regni amplitudinem, & maieſtatem penitiori intuitu perrimarer. Vbi ſtatim in frontiſpicio, primoq; obtutu, res multiplices, ac admirabiles, ampliori cognitione digniſsimæ, contemplantis animo propius ſubiectæ, & expoſitæ ſunt.

In externis igitur accuratius indagandis alios curioſiore obſeruatione fruſtra laborare arbitror: cum circa domeſtica quibus abundant, ſatietate quaſi langueſcant, animoque peregrinentur.

Hi exotica quidem vt ſuauia, & pretioſa, auidiuſculè expetunt: eademq; proni, vt mira, & noua, aure ſuſpenſa bibunt. Sed perperam alienis immorantur, dum circa præſentia ſtertunt, quæ & diligentiorem conſiderationem requirere videntur; & negligunt, quæ maiorem gratiam merentur.

Quid quæſo exterarum gentium mores noſſe; peregrinarum regionum commoditates demirari; triumphosve Lybicos ignotorũ virtute partos expendere; vel ſaltem heroum Imagines pictas, ad oblectandum animos noſtros perſtudioſè conquirere (vt de NERONE ſcribitur) nobis profuerit? Sicubi noſtrorum hominum virtutes deſpicimus; & conſimilia ſtratagemata exprimere non annitimur; mille vi-

ctoriarum

ctoriarum proſperitates, maiorum virtute acquiſitas obliuiſcimur; & præclara facinora ab iiſdem patrata præterimus. Naturam proinde antiquiſſimã patriæ noſtræ ſupini negligimus, domi nata mirabilia non perſcrutamur: Innumera deniq; bona huic terræ diuinitus conceſſa, non admiramur, quia in peregrinis inueſtigandis nimium occupamur.

Sed perpendantur in DANIÆ regno nonnulla, inueniet ſpectator minimè ocioſus, ea ſolerter intuens, modo res omnes veris pretiis æſtimet, terram hanc neq; bonitate vbertatis ſuæ aliis regnis nobiliſſimis cedere: neq; maiores noſtros, conſilio, prudẽtia, & armis, minus potuiſſe, quam cæteras nationes.

Exhilararer mirum in modum ô patria dulcis, ſi inter tot præclara ingenia, quæ liberaliſſimè alis, amplisq; præmiis adficis, talis vir exurgeret, qui & ludentis apud nos naturæ varietatem vigilantiùs inquireret: atque rectè facta DANORVM, per totum terrarum orbem literarum monimentis diffunderet; ne ſitu, & tenebris computreſcant; vel quaſi ſepulta,

Vſura lucis careant, lateantve, ſed extrà
Septa domus volitent, docta per ora virûm.

Ego interim tam φιλόπατρις, quam qui maxi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

mè, vt regi FRIDERICO II. *ter pientiſſimo, qui tum ad gubernacula ſedebat, aliquo modo gratiam referrem, & filio eius maieſtatis electo, hoc literario ſtili officio gratularer; magnificoq́; ſimul heroi* Dn. NICOLAO CAASIO, *archicancellario, cũ aliis regni Senatoriis proceribus dignitate proximis; omnibusq́; ſplendore generis, & familiarũ claritate præſtantibus viris gratificarer, in iſtum frequentiſſimæ multitudinis cœtum, gratulabundus prodii: notasq́; harum inſularum arcticarum partes obiter attigi. Quæ quoniam haud ita exteris omnibus, remotiori præſertim à nobis cœlo habitantibus innotuere, in eorundem quoq́; gratiam (craſſa licet minerua) in publicum emiſſa ſunt. Non tamen hac opinione, quod terram hanc, & gentem noſtram, aſciticio quodam laudis genere egere exiſtimarem, (cum hæc ab antiquiſſima hominum memoria, rebus præclarè geſtis magnopere commendetur: illa verò nihil minus bonitate, ac precio ſuæ naturæ, vtilitateq́; effusè celebrem ſe reddat: quibus colluſtrandis intenti, oculos ſuos delaſſari ſentiant, ſatiari numquam) ſed potius, vt quæ vel imperitæ multitudinis incuria, haud obſeruata; vel ventoſis aliorum pollicitationibus ſuo præconio defraudata ſunt, ab interitu vindicarem, (ſunt enim, qui cœlum,*

aerem,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

aerem, & terram pollicētur, ſolam terram præſtant) Maximè verò vt peregrini, rerum DANICARVM *adhuc ignari, vel perexili auditiuncula de iis aſperſi, magnitudinem huius ditionis, cuius cumulatiſsimè diues eſt patria, æquis oculis intuentes, omniaq; ad calculum debite reuocantes, magnificentius de rebus ampliſsimis ſentirent; & rectiùs iudicarent, aliorumq; gloriam, & felicitatem, falſa opinione imbuti, extenuare deſiſterent.*

Peruenit iſtud impolitū meum Coronarium ad multos: & præter opinionem meam, ad manus ornatiſsimi, ac Doctiſsimi viri, GEORGII BRAVNII *Colonienſis perlatū eſt: quem in ſua Orbis deſcriptione, quãtum ad huius terræ perluſtrationem attinet, inde nonnihil adiutum eſſe video, & lætor.*

Quamobrem etiam alias res DANORVM *ampliores, immortalitate dignas, & in poſterum publicandas, romana potius lingua (quæ poſt græcam, nunc apud omnes in frequentiſsimo vſu eſt) quam populari pertexendas eſſe iudico, vt & illuſtris admodum maiorum fama, literarum monimẽtis, ad exteras nationes, quo ipſi corporibus penetrare non valuerunt, latè diffundatur: & poſterorum animi, conſtantibus fortium virorum exemplis, ad virtutem firmentur.*

In hunc finem GRÆCI, ITALI, GALLI, HISPANI, GERMANI, ANGLI, SCOTI, POLONI, *res à ſe geſtas, græca, & latina lingua, memoriæ mandarũt, extraq́; limen, ad nos fideliter tranſmiſerunt: quo nomine eos amare, & eorum ſcripta diligere meritò obligamur.*

Vobis verò chariſsimi compatriotæ, notiora ſunt hæc, quæ à me dicentur, quam vt veſtra cauſa, longiori rerum noſtratium commemorationi indulgeam: attamen quod notæ ſint, ne ideo eas coaſpernemini, etiam, atq; etiam oro, & obteſtor.

De fauore proregum, in ſpem magnam erectus ſum: & præſertim de beneuolentia Magnifici Domini Cancellarij minimè dubito: quin pro ſuo conſueto in literas, literatosque amore, meum hunc qualemcunque conatulum, in illuſtrando gentis noſtræ nomine iteratum probaturus ſit. Maximè verò id futurum confido: quia ipſe Dominus Cancellarius, à primis cunabulis, in gremio muſarum altus, & educatus, linguarum & philoſophiæ ſtudiis addictiſsimus, progreſſus maximos in iis fecerit; animumque incredibili hiſtoriarum amore, accenſum habeat. Quibus delitiis tantopere tenetur, vt earũ notitia, auguſtaq; memoria, nihil quicquam prius æſtimet; nihilq́; antiquitatis ſtudio, anti-

quius

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

quius ducat. Vnde & iure merito, de tali, ac tanto heroe, gloriari poteſt DANIA *vniuerſa. Cuius nomen immortale, nunquam ceſſabit, ſed in animis hominum permanentius hærebit: Siquidem quando omnis* ἄμουσος *vt inglorius, & ignobilis obliuione profunda obruetur: Is perpetuis muſarũ monimentis celebretur, ſtiloq; nulla vetuſtatis edacitate intermorituro ſignetur: Dignum enim laude virum, muſa vetat mori.*

DESCRIPTIONIS DANIAE, PRIMA PARS, DE ORIGINE, ET APPELLATIONE, *huius gentis.*

SCio clementiſſime Rex, me deſcriptionem Daniæ, plurimarum rerum copia affluentis, tenuiori filo adornantem, nixuque vocum infæcundiori aggredientem; nihil argumento tam ſplendido, æquè dignum, politumve ſatis afferre poſſe: quin idem (hoc præſertim ſeculo erudito) à compluſculis doctioribus, perfectiori ingenio, & calamo nitidiore, illuſtrari poſſit. Quæ impedimenta, & incommoda, pedes meos, ex arena propemodũ reuocaſſent: & me à ſcribendi officio deterruiſſent.

At me hîc attonitum animauit caritas patriæ, animauit honeſti ratio; quibus innixus, haud diffidendum ratus; quin tantò ala-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

tò alacrius materiam, ad patriæ laudē tam oportunam, & aptam, frequenterq; animi mei inductione agitatam, ſtilo pro virili perſequerer.

DANIAM igitur fauſtis auibus delineaturus, principio, vt ante propoſui, gētis huius originem, & appellationis rationem (de quibus multum auctores variare video) breuibus enucleare conabor.

Illa verò diſquiſitio, paulò altius mihi repetenda videtur; videlicet à tēpore ceſſati diluuij. Hinc enim neceſſariò initium ſumendum eſt.

Cum enim ex aquis emerſiſſet terrę ſuperficies, & ab alluuionis diuturnitate eſſet liberata: ilicò orbis terrarum, tribus Noæ filiis diſtributus eſt; qui ſunt SEM, CHAM, ET IAPHET.

SEMO, *eiusq; poſteritati ceßit* ASIA.

CHAMVS APHRICAM *ſortitus eſt.*

IAPHETO *autem minimo natu, virtutibus heroicis, pietate, animiq; præſtantia prædito, Europæum imperium contigit.*

IAPHETO natus eſt è FLIVA vxore (vt quidam volunt) filius MAGOG. Qui annos diſcretionis egreſſus, aliquanto poſt diluuium tempore, circa DANVBIVM ſuis cohabi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

cohabitans; vel vt alij malunt, Meotidis paludes accolens (vbi principiũ EVROPÆ ſtatuitur) gentem procreauit GOTTHICAM, appellatione ab vltima ſyllaba ſui nominis petita inſignitam, Authore PAPIA, cum HIERONYMO.

Quanquam alij Gotthos à GOMER, primogenito IAPHETI filio, originem traxiſſe exiſtiment. Quorũ ſententiæ, cum EVSEBIVS, atq; alij plerique, qui de origine gentium ſcripſerunt, lubentius acquieſcant, ego etiam facilè aſſilio.

Certe Carion, eiusq; illuſtratores, idem ſtabiliunt; Gomerq́; authorem, & ſatorem gentis Cimbricæ comprobant: atq; Europæ, ac Aſiæ ſeptentrionis partem non exiguam compleuiſſe teſtantur.

Similiter libro 2. ex STRABONE, & HERODOTO, allegant Cimbros (apud quos Gotthicum nomen, in hodiernum vſque diem hæſit) Cimmerios dictos fuiſſe: quos ſupra THRACIAM ſedes habuiſſe, nomẽ Boſphori Cimmerij coarguit. Vnde per vicinam RVSSIAM, LITVANIAM, LIVONIAM, ET BORVSSIAM, non vſq; adeo longum eſſe tractũ, ad hanc noſtram Cimbricam Cherſoneſum, experimento compertum eſt.

De

De huius verò appellationis origine, gentisq; eiuſdem migratione, ſtatim hæc verba ſubnectuntur;

Conſentaneum eſt (inquit ſummus hiſtoriarum cognitor MELANTHON) nomen eſſe à Gomer filio Iaphet: atque ex oriente progreſſos Cimmerios, ad hoc noſtrum littus, ſicut & aliæ gentes progreſſæ ſunt, Getæ, Dai, Syeui.

Et alibi in præfatione,quam libello clariſſimi viri Doctoris Palladij de hæreſibus præfixit, hunc in modum loquitur;

Dai, & Cimmerij, inde vſque ex Aſia progreſſi,ad Cimbricam Cherſoneſum latè regnarunt, nõ ſolum in littore Arctoo, ſed etiam in aliis Europæ partibus.

Gentem proinde, quam intelligi ſeòrſim velit, idem dilucidius exprimit:

Cimbrorum (ait) nomen retinet Cimbrica Cherſoneſus; itaq; obſcurum nõ eſt, quæ gens fuerint Cimbri.

His verbis quid luculentius? quidve apertius dici poteſt? Vtrumque in nos quadrat: Terram ſiquidem incolimus; nomen etiam retinemus.

Remanſit etiamnunc inſulæ imperio ſubiectę,nomen FIMBRIA,quam rectiùs

(vt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

(vt reor) tranſpoſitione vnius literæ pro alia, Cimbriam dixerimus.

Eſt proinde in SCANIA noſtra, ciuitatula maritima, eaq; vetuſtiſſima, quę CIMBRISHAVEN appellatur, idem ſonans, quaſi CIMBRORVM portum dicas.

Nomen Cimbricum plures gentes glorię auidę, ſibi vſurpare haud verentur, quibus tamen parùm competit. Nam ſi Germanis Cherſoneſo noſtræ Cimbricæ vicinioribus attribui iure nequit: quanto minus aliis procul diſſitis gentibus aſſignabitur? id quod vel è Ciceronis pro lege Manilia oratione, manifeſtum eſt: In qua C. Marij fortitudinem celebrat, & Cimbros diuerſos populos à THEVTONIS eſſe probat;

Idem, inquit, *cum* IVGVRTHA; *idem cū Cimbris, idemque cum Theutonis bellum geſſit.*

Appianus Alexandrinus idem de bellis GALLICIS corroborat; vbi progeniem Cimbrorum, & Theutonum diuerſam eſſe aſſerit.

In hoc etiam Tacitus nobis aſtipulatur, quandoquidem Cimbros Oceano proxumos collocat. Sed fontem huius erroris facilè

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

cilè eſt, è conſuetudine quadam bellica, & militari videre. Etenim quemadmodum Itali, Galli, Germani, aliique gregarij milites, cuiuſcunque nationis, ac loci, qui (exempli gratia) ſub Hiſpaniarũ rege ſtipendia peragunt, licet ab Hiſpanorum ſanguine, & genere alieniſſimi ſint; omnes tamen communi vocabulo Hiſpani nominantur. Eadem ratione, NORMANNI, SVECI, SAXONES, aliæque Germaniæ, Angliæ, Franciæq; gentes, quotquot vſpiam ſuſceptis expeditionibus, Regi Cimbrorum iurarũt, eiusq; auſpiciis ducti, Cimbri generatim dicebantur.

Annales gentiũ tradunt Gotthos, tempore SARVCH proaui ABRAHÆ, mirum in modum creuiſſe: ac vſq; adeo multiplicatos, vt tellus licet fertilior, neq; multitudini ſatis eſſet; neq; victualia ſubminiſtrare ſufficeret. Certum enim eſt patres, ob maiorem Dei cultum, & feruentiorem religionis curam, & fæcundiores, & longæuiores, noſtræ ætatulæ, hominibus fuiſſe: cum nunc genus humanum inſtar cerę ſolis calore liqueſcentis, diffluat: neque in vno, eodemq; ſtatu, diu perſiſtat.

Annoſa itaq;, & numeroſa Gotthorum multitu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

multitudo, domeſticis penatibus effuſa, antiquas mutare ſedes, aliamque latiorem terram arripere maturauit.

Vna pars eius ad SVECIÆ, ET NORVEGIÆ plagas tum incultas deueniſſe fertur.

Alteram longis erroribus actam DANICAS has regiones vacuas, & nondum à Diluuio inhabitatas, obtinuiſſe narrant.

Hic trium Regnorum populus contribulis, habitu, militia, armisque ſibi ſimillimus, etiamnunc Gotthicus dicitur: atque vna lingua, minima in dialectis, & pronunciatione interueniente diſcrepantia, vtitur: vt ſub vno cæli fornice florem enatum, germenq; vnum, vno quaſi è ceſpite exortum agnoſcas.

Hæ, atq; aliæ gentium peregrinationes, docent omnes res mortalium euanidas eſſe: nosq; exules, donec in hac fragili cute hoſpitamur, monent, vt eas tanquam fluxas, & caducas deſpiciamus; & attollentes oculos, mentem, & cogitationem in cæleſtibus defigamus, vbi noſtra eſt vera, & germana patria, qui hîc manentem ciuitatem non habemus. Sic enim melius præparamur, ad iter cæleſtis patriæ, cum hora ex hoc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

hoc carcere exeundi, aduenerit.

Poſt commemoratam modo migrationem, gens ipſa ſub aſperiore cælo edita, atque ad Septentrionis horridum mare, præ aliis in temperata aeris regione degentibus inconcuſſo virium robore animata, bellandi adſuetudine, & peruicacia, in finitima loca longiùs progreſſa, latiusq; indies ramos ſuos diffundens, remotiſſimos tandem acquiſiuit terminos. Nam teſte BARTHOLOMÆO Anglo, hæc gens, dura, & atrox bello, BRITANNICIS, Noricis, multisq; aliarum regionum inſulis dominabatur. Sed poſtquam elementis mundi ſeruire, & multa gentium ſimulachra colere deſiiſſet: Et contrà, muſas cum literis admittere, & Euangelium amare ſtatuiſſet, conſentaneum eſt, quod gens eò vſq; indomita, effrænatam animi ferociam, tandē exuerit; & emollita ciuilem cultum, humanitatemq; amplexa ſit.

Hoc modo per Gotthos, in hiſce oris multiplicatæ ſunt gentes; & regna Septentrionis, latiſſimis propagata ſunt finibus.

Vnde liquidum eſt, DANOS, SVECOS, ET NORMANNOS, ortu, & genere Gotthos eſſe: ac pro vna, eademq; Gomericæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

radicis ſtirpe, ſine omni ambiguitate reputandos.

De DANIS inde ſuum ducentibus ortum, tales in antiquiſſimo manuſcripto codice, ſunt verſiculi reperti;

Gotthi ſunt DANI; DANI *Gottiq; vocati,*
Hos armis genuit, quia Schytica DANIA
ſæuos:
Traditio veterũ ſimul & Schytas vocat illos,
Nomine ſic terno, gens DANICA *magnificatur.*

Vides beneuole lector, Gotthicũ primum, & principaliſſimum nomen, genti huic Boreali, primis temporibus impoſitum eſſe. Quod ſanè ceu originis antiquiſſimæ certum indicium amare, exoſculariq; meritò debemus: præſertim cum ex eo, proſapia vetuſtæ noſtræ gentis elucеſcat, quæ nemini vulgaris reputanda ſit, cũ à tanto heroe, exordium ſuum traxerit.

Tempus rerum edax: & vetuſtas conſumptrix.

Omnes proinde res melioris notæ, ab hac gente, variis expeditionibus præclarè, ac fortiter geſtæ, (quarum prôh dolor, maxuma pars eius ætatis barbarie, profundoq; ſcriptorum ſilentio, veluti Lethæo flumine demerſa interiit) ſub hoc nomine ad poſteros tranſmiſſæ ſunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Antiqua etiam ſecula (ſi modo veterum monimētis habenda ſit fides) hoc nomen, gentemque vehementer pertimeſcebant. Cui ſententiæ OROSIVS libri vndecimi capite XV. conſonat: vbi affirmat Pyrrhū audito hoc nomine exhorruiſſe: Cæſaris animum ad eius famā trepidaſſe: magnumq; ALEXANDRVM conterritum, Gotthos vt inuictæ fortitudinis heroes, euitandos adhortatum fuiſſe.

Tantum quippe terrorem, magnis orbis terrarum monarchis, & gentium plurimarum debellatoribus, virtute bellica incuſſere, vt grauiter APPIANVS dixerit, eorum nomen, totam ITALIAM inuaſiſſe: Cuius incolæ, diu ad horridæ gētis famam, aduentumque, timoris amentia fracti, ne hiſcere quidem auſi, fruſtra arma ſumpſerint, infeliciterq; vt plurimùm pugnarint.

Cæterum quia varia cognomina regibus attribuuntur, vt partim eos officij ſui admoneant: partim variarum palmarum acquiſitarum, & potentiæ, qua pollent, publica ſint teſtimonia: Gotthicum inter alia, apud DANOS, vt peculiare, in hodiernum vſq; diem hæſit.

Quod quidem nomen, ne gens hæc, va-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

na gloriatione ſibi arrogare videatur: neve regius titulus eo parùm iuſtè honoretur, veluti cum inſcribitur:

NOS CHRISTIANVS IIII. DEI GRATIA, DANIÆ, NORVEGIÆ, VANDALORVM, SCLAVORVM, GOTTORVMQVE REX:

Locus exigit, vt Gotthico nomine, regibus, & populo DANIÆ inſcripto, pauca quædam interponam.

Gotthi intra hanc planiciem amplam, & SVECIÆ, NORVEGIÆQVE montana poſiti (vti ſuperius monſtratum eſt) ex aduenis, mox indigenæ facti, lentaque adauctionis radice multiplicati, vt prius ſolũ, & cælum vertebant, poſtmodum nomen commutarunt.

Enimuero, cum & domi confuſa plebis democratia, regulorumque de ſumma rerum inter ſe concertantium ὀλιγαρχία indigenis moleſtiſſima quæq; acciderent: & domeſticis motibus externæ clades accederent: cumq; exactionibus inuſitatis, & exterorum hoſtili incurſione, ac impreſſione incolæ diuexarentur: Sapientiores, reipublicæ ſubuenire cupientes, formido (vt decuit) omni ex parte occupauit: ne ſic antiquum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

quum imperij decus, turpiter diſſolueretur, neve ęgrotans reſpublica ciuilibus bellis, ad mutuum interitum properans, libertatem amitteret.

Iccirco pacis intereſſe perpenderunt, ſi pernicioſiſſimam hanc inteſtinarũ factionum matrem, cum viperinæ ſuæ conceptionis fœtu peſtilẽti, bello nimirum ciuili retunderent, & ſuper ſe caput regiminis, ducemque communem, penes quem, omne maieſtatis decus, conſiliorum moderatio, tota deniq; reipublicæ ſalus, omniumq; rerum gerendarum ſumma eſſet, ſtatuerent.

Ad regiam igitur authoritatẽ, tamquam extremam malorum medicinam, & remedium, confugere ſitiuerunt: ſperantes hac varia magiſtratuum forma mutata, ac interno imperij robore, in vnum corpus coaleſcente, & rempublicam firmiorem, & adminiſtrationem feliciorem fore: Si legibus longè aliis, longeq; aliis ritibus introductis, adminiſtraretur.

Huius verò Monarchiæ inſtituendę, occaſionem non minimam præbuerunt Sclaui, prædandi ſtudio inhiantes. Qui manu ſeruili contracta cõtinentis noſtræ Gothiæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

agros, militari populatione, ferro, ignique peruaſtarunt: Et regni municipia creberrimis incurſionibus inquietarunt. Quibus vt promptiùs, & cõmodiùs viam obſtruerent, ac reipublicæ vltimæ neceſſitati conſuleretur, regem creandum eſſe, omnes, omnium officiorum ciuilium Ordines, vno ore conſentiunt.

Regnum enim inter deos, & homines res pulcherrima.

En ex omnibus, DAN, filius HVMBLI,

SELANDIÆ:
FALSTRIÆ,
LALANDIÆ, &
MONÆ,

Dynaſta potens, ea tempeſtate Athleta, ac pugilum maximus, haſtiludiis, variisque bellorum exercitiis, tam generoſi animi dotibus excellens, quam corporis viribus heros præualidus, cõmodùm occurrebat.

Ad eum igitur ob rerum geſtarum amplitudinem, maximè verò ob ſpecioſiſſimam operam aduerſus SCLAVOS, iam pridem contuſos, vectigalesq; factos, DANIS probè nauatam, regnum vltrò deferebant. Qui primus ab illis vnanimi procerum ſuffragio, ingentiq; applaudentis populi

puli fauore, regis titulo, ſuæ virtutis præmio, cohoneſtatus eſt:

Anno mundi bis milleſimo, nongenteſimo, decimo.

His initiis, DAN felici fortunæ aura, ad poteſtatē regiam euectus, de ſuo ipſius nomine, regno, nomen in perpetua hæſurū memoria dedit. Nam decreto per totum regnum proclamato, vt imperium ſua virtute conſtabilitum, & in formam ſolido fundamento redactum, poſteris cum nomine relinqueret, DANOS, nō Gotthos, DANIAMQVE non Gothiam, per omnem inſequentem ætatem, in ſui nominis ſempiternam memoriam dici præcepit.

Atq; ita, nulla gentis, naturę, ingenij, linguæ, priſcæve virtutis monſtroſa transfiguratione, ſubitave metamorphoſi facta, neq; veteri animoſitate exuta: ſed ſolo excellētiſſimi ducis, iam omniū ſuffragiis, regis creati, nomine popularibus inſcripto, ex Gotthis DANI, eueſtigiò prodiuimus.

Quemadmodum ANGVL, GRITTÆ primæ reginæ Danorū germanus, dicitur ſub idē ferè tēpus, nomen BRITANNIÆ inſulæ vetuſtate çeleberrimæ, Daniſq; iure belli ſubiectę, antiquaſſe: & de ſuo nomine ANGLIAM appellaſſe.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Hoc vt inſuetum ne quis miretur, adhibenda, & replicanda ſunt antiquitatis, cùm ſacra, tum prophana exempla: quibus eam conſuetudinem ſolemnem fuiſſe, multisq; ſeculis inoleuiſſe conuincitur.

Nam vt de multis, vnum, aut alterum depromam, neminem latere puto, quod CHANAAN ſic principio, à CHANAANE appellata: poſtmodum à IVDA rege, IVDÆA ſit dicta.

Neq; aliter Latium regnum florentiſſimum, olim BRVTIA, OENOTRIA, & Saturnia tellus vocata, ITALI regis ſui denominationem induit, qua in hodiernum vſque diem ITALIA nuncupatur. hoc poëta intendit:

Sæpius & nomen poſuit Saturnia tellus.

Variant autẽ etymologici, ſuper hiſce appellationibus, noſtræ terræ atque genti attributis: & ſe ſine fine macerant. Etenim rationem quandam earũ coactam, parumque cum veritate Etymologiæ congruentem, adfingunt: Dumque riuulos longiùs conſectantur, fontes proximiores deſerũt.

DANOMARCHIAM alij ab accolis DANVBII dici: quos inde huc profluxiſſe, fidem faciunt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Alij aliter ſentiunt, DANIAM, à DANIS Græcis primitùs occupatam, eoſque terræ nomen dediſſe: Inter quos eſt BEDA, ET BARTHOLOMÆVS de proprietatibus rerum, vterq; Anglus.

Non abſunt, vt omninò aliquid dicant, qui DANIAM quaſi prolificam parentem, plurimorum bonorum datricem appellari autumant: quod encomium, & terræ fæcundæ; & Incolarũ ſplendori tribuendum eſſe cenſent: qui hoſpitalitatis officiis in peregrinos propenſi, liberalitatis gloriam promerentur.

Nonnullis ſubtilior notatio vocabuli MARCHIÆ arridet: qui marchiam à mari, & archia cõflatam eſſe putant, quaſi maris ἀρχία. quę ſanè etymologia, idem ſonans, quaſi maris principatum dicas, cum re non pugnat. Sunt enim omnes huius regis principatus, & archiæ, ad mare ſitæ, inſulis, vel peninſulis in ambitu contentæ.

Magnum etiam maris imperium, penes Neptunum DANICVM, ſemper à cõſtituto hoc regno fuit, quod res geſtæ oſtendunt.

Et vt regio hęc maritima eſt: ita ciuitates in ea frequentiores, pleræque maritimæ & portuoſæ ſunt.

Danomarchiæ interim etymon, ad noſtræ Linguæ proprietatem accõmodatum tolerabile eſt, & nõ malè quadrat: compoſitum enim reuerà videtur à DAN, ET MARCH, idem patrio ſermone ſignificans, quaſi DAN regis ager, vel campus: vel DAN cãpo potitus eſt, ſiue palmã obtinuit. Nos ſic reddimus DANS, eller Kong DANS Marck/ Land/ Rigs: item DAN Beholt marcken.

Sed operę diſpendium facere me putõ, ſi plura, de re Luce clariore retulero: ni φῶς τῷ ἡλίῳ δανείζειν de me dici velim.

Interim poſteriori hac notatione fruamur, niſi quis magis veritati conſonam attulerit.

Non deſunt autores, qui ANGLOS, ab Angli Saxonibus dici inferciunt Quod cũ nobis perſuadere conantur, calceos gigantęos, pigmæorũ agmini, & cothurnos dormientis Herculis infanti adaptant.

Nam innouare, vel mutare vetuſta nomina gentium, & inducere noua, nõ ea penes priuatos, ſed principes, libera ſemper poteſtas fuit: qui loca, quæ quouis modo occupauere, in ſuum nomen aſſciſcere ſolent: vt ea ratione, ingenuitatis homines immortalitate donentur, & apud poſteros,

ſteros, ſui memoriam perennent.

AngliSaxones, in quodã tractu Peninſulari SVNDERIVTHIÆ, vel auſtralis noſtræ GOTHIÆ habitantes, videlicet Ducatus SLESVICENSIS incolæ, (à quibus hiſtoria manuſcripta HAMBVRGENSIS, Anglos dici aſſeuerat) Danicũ imperium ſemper amplexi ſunt, quemadmodũ idem etiamnunc agnoſcunt, & venerantur.

Fallitur igitur, & toto cœlo errat, qui eos inuito rege ſuo, laborioſiſſimam, & remotiſſimam expeditionẽ, propriis viribus auſos, credit vnquam in BRITANNOS mouiſſe.

Multò minùs fidem meretur, nauicula vna, vel altera inſulam ſubiugatam eſſe, vt tradit Abbas STADENSIS.

Cum enim ad tam ingentem exercitum traiiciendum, cuiuſmodi ſecum tranſportaturi erant, qui ſibi victoriã pollicerentur, nauibus quamplurimis opus fuiſſet, quæſo vbi horum ANGLISAXONVM inclyti portus? vbi naualis gloria? aut quãdo ipſis maritima reportata trophęa? Rebus certè naualibus, & nauigandi ſcientia ANGLISAXONES, cum ANGLIS rei naualis peritiſſimis, ne quidẽ conferri potuerunt vnquam.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Quare veriſimilius eſt auſpiciis Neptuni DANICI, NORMANNORVMQVE ductu, validam, & procinctam claſſem, toties inſtructam, quoties per tot, tamq; longinqua maria, formidabilis expeditio, ſuſcipienda fuit.

Alij dicunt ANGLOS eſſe genere SAXONES, ad quos inſulæ imperium venit. Eorum ſententiam vt veram recipimus: ita tamen, vt prius DANO, ſuus honos tribuatur. Quod videlicet is ANGLISAXONVM, & quondam totius Saxoniæ dominus, à numeroſa claſſe firmus, primùm hãc glaciem fregerit.

Deinde pro ſuo arbitrio, terram iam armis obtentam, & perdomitam, ANGVL beneficiario, & vaſallo ſuo liberaliſſimè poſſidendam tradiderit: à quo ANGLIA iuxta Saxonis ſenſum dicta ſit. Et licet explodant hoc alij, quibus aliter perſuaſum eſt: tamen lingua Anglicana noſtras rationes confirmare videtur: quæ ex commixtione Danici ſermonis confuſa, & deprauata eſt. In ea ſiquidem noſtrates, non ſolummodo vocabula frequentiora, ſed & integras phraſes, haud multùm diuerſas, agnoſcunt: quanquam ſono, & pronunciatione nonnihil diſcrepent.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Neque tamen inficias eo, maiores ANGLISAXONVM, vti ſubditos decuit, regi Danorum aduerſus BRITANNOS militaſſe: & vna ſub eius ſignis ſtipendia peragiſſe. Nam venerabilis BEDA teſtatur eos, vnà cum Saxonibus, & Vitis id eſt IVTHIS, ſiue GOTTHIS, vel DANIS, tempore THEODOSII Imperatoris egreſſos, BRITANNIAM occupaſſe. Quos conſentaneum eſt ob fidem præſtitam, operamque in ſubiugandis hoſtibus ſtrenuè nauatam, in agrorum diuiſione, nõ mediocrem portionem accepiſſe: eodemq; coloniis deductis, Britannicis connubiis ſe addixiſſe. Cui narrationi, ſuo quisque ingenio demat, vel addat fidem.

Sed ne ab inſtituto, longiùs recedam, ad vetuſtiſſimorum incolarum DANIÆ appellationes paulò amplius diſcutiẽdas, antequam ipſam terræ figurationem aggrediar, nunc redeo.

Sicut enim populum Dei, modo Iudęorum, modo Hebræorum, modo Iſraelitarum nomine dictum eſſe conſtat: ita hanc gentem, Gotthicam, Cimbricam, Schyticam, Danicamque appellatam, memoriæ proditum eſt. Vnde autem cùm Gotthica,

tum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

tum Danica ſit dicta, ſuperius oſtenſum eſt. Schyticum verò nomen, à Schytia inferiori, ſiue Europæa, iuxta antiquorum terræ partitionem, ſortita eſt.

Schytæ à ſcientia iaculandi ſic dicti, in Schytia inferiori, ſedes occuparũt: quo reſpexiſſe Ouidius videtur,

—— Schytiam, ſeptemq́ triones
Horrifer inuaſit Boreas.

Hæc Schytia ſeptentrionalis, multa, & varia regna in Europa complectitur, quorum maxuma, & præſtantiſſima, ſunt DANIA, SVECIA, ET NORVEGIA; quæ cum reliquis lõgiſſimè, latiſſimeq́; patẽtibus terris, à DANIÆ præpotẽtioris primatu, DANICÆ prouinciæ, antiquis hiſtoricis, bullatiſq́; ROMANI præſulis diplomatibus celebrantur.

Nullo modo, præterea me fugit, populũ Iſraelitidem, iuxta variam tribuum diſcretionẽ, aliis etiam ſpecialioribus nominum inſcriptionibus inſignitum fuiſſe: Sic etiam Gotthi, Vandali, Huni, Longobardi, Normanni, & Amazones mulieres Cimbricæ, aliiq́; euocatorum ordines, per totam Europam, Aſiamq; vltrà Danicum territorium diſperſi, vtut ſpeciatim dicantur, omnes communi vocabulo DANI ſunt: Ex quorum

quorum ſanguine,& ſatu,dicti populi in lucem prodierunt.

Nam tēpore famis validę,ne inedia mortis genere omniū miſerrimo, maiores noſtri promiſcuè conſumerentur: de ſenibus, & paruulis è medio tollēdis, lex iniquior,& rigidior lata eſt: vt quorū vita neq; reipublicę vtilis, neq; agris colēdis habilis, neq; ſibi ipſis ſumma rerū inopia laborantibus læta, ſed admodū triſtis videretur: iiſdem ferro hæc incommoda præſecare cogitarunt.

A ſapientioribus è diuerſo ſucclamatum eſt,de expeditionibus,in exteras gētes prouehendis: vt mortalibus domi rareſcentibus, victus neceſſaria largiùs ſuppeterent, Vicit ea pars.

In Italiam igitur ex SCANDINAVIA,id eſt DANIA, inter alias, memorabilem expeditionē fecerunt,Anno Chriſti quadringenteſimo, decimoquarto: Item quingenteſimo, ſexageſimo octauo. & ſexcenteſimo, octogeſimo ſexto. Vbi ſunt LONGOBARDI noſtri,Lombardiam(ſyllaba detrita) incolentes, teſte Sabellico.

Longobardorum in Italia ſedes.

In GALLIA ſunt NORMANNI, quos è NORVEGIA,regno DANIÆ coniuncto,ꝓdiiſſe, & Gallię partem prius NEVSTRIAM dictam

In Gallia Normanni.

dictam occupaſſe, oſtendunt hiſtoriæ. Prouinciam autẽ iſtam poſtea à ſe NORMANDIAM, quaſi NORDTMANDS Land/ in hodiernum vſq; diem nuncuparunt.

In Hiſpania Gotthi.

In HISPANIA ſæpius debellata, reſident Gotthi: à quibus regia ſtirps HISPANORVM, quo ad maternam lineam attinet, originem trahit: id verò ſibi laudi duxiſſe, indeq; ſeriò triumphaſſe Carolus V. dicitur.

Trogi aſſenſus, de Parthorũ origine, à Gotthis dimanante.

Pompeius Trogus, teſtatur proinde, ex Gotthorũ genere, extare Parthorum proſapiam.

HVNI in HVNGARIA.

In HVNGARIA verò HVNI permanent: cuius vocabuli veſtigium HVNNEHÆR, quaſi exercitum HVNNORVM quis dicat, apud nos in memoria eſt.

HELVETII in ſuperiori Germania.

In ſuperiori Germania SVICERI, ſiue HELVETII (vulgariter Sweitzer & confæderati Eydgenoſſen dicti) populi ſemper habiti bellicoſi, à Gotthis originem trahunt.

Quibus in terris amæniſſimis, poſt felices variarum expeditionũ, & difficillimorum certaminum euentus, earum feracitate, & vbertate allecti, conquieuerunt.

Atque hæc de origine, & appellatione gentis DANICÆ: Sequitur altera pars de præci-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

præcipuis regni DANIÆ partibus.

Attigit quidem hoc negotium, in limine ſui operis SAXO Grammaticus: ſed terræ huius formam, mira ſtyli parſimonia proponit, breui admodum orationis filo, longiſſimi itineris ſpacium perſtringens: vt documento tam anguſto, commodè quis erudiri nequeat. *Lib. 7.*

Mundi dimenſor STRABO, fatetur ſe nullam huius zonæ cis Albim habere noticiam.

Illa verò plaga, inquit, *quæ trans Albim Oceanũ ſpectat, nobis prorſus incognita.*

Quam verò harum rerum ignarus fuerit, prodit eodem libro, in quo EPHORI Hiſtoriographi antiquiſſimi, ſententiam vt falſam reiicit: qua accolis Oceani, plus detrimenti, maioremq́ vaſtitatem à maris æſtu, & impreſſione accidere aſſerit, quam ab armis hoſtium. Quod quia reipſa, ſe ita habere optimè explorauimus, EPHORVM vt veracem ſcriptorem defendendum eſſe ſtatuimus. Nam etſi nimis verum ſit, quod iuſtis querelis LVCANVS proſequitur.

Nulla fides, pietasque viris qui caſtra ſequuntur.

Solent tamen milites,in bellis legitimis, ætatis rationem habere, & ſexus miſerationem admittere: vtpote prægnantibus, paruulis Lactantibus,et ſemiſopitis,decūbentibus,& decrepitis,qui lege naturæ,à belli iniuriis immunes ſunt, parcere: Aſt Oceani natura inſtabilis,ſubita inundatio, omnia indiſcriminatim rapit, abſorbetq;.

Damnat præterea, vt fidem minimè merentem,CLITARCHVM,qui maris impetum in hiſce plagis, dicit equis inſidentes vix effugere.

Neq; malè hæc CLITARCHVS,& iccirco me ſibi patrocinantē habebit. Nam non loquitur de iſto æſtuario fluxu,& refluxu Oceani, quo lentè ad motū Lunæ, nunc plenæ, nunc dimidiatæ,nunc cauæ, nuncq; tuberoſæ,bis in die quolibet naturali,qui Viginti quatuor horis conſtat,ſtatis auctibus accedit, & recedit, terreſtria deprehendens, & marina animalia deſtituens:Sed de APHRICI Venti ſæuitia,& Circij ſum̄a tempeſtate, MATTIACIS, BRABANTIS,FRISIIS, multiſq; aliis gentibus, Oceano vicinioribus, nociua. Qua aggerū moles manufactæ,in circuitu maris,alicubi longiꝰ,latiuſq; extenſæ,fluctibuſq; oppoſitæ,marinis aquis in cōtinē-

tem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

tem impetuoſiſſimè prouectis diuulſę, rimas accipiūt: Et tandē vndarum procellis frequenter allatrantibus, in ruinam funditùs labuntur, quod autumno declināte, vel vere aduentante, vt plurimum acci diſſe conſtat: quando conglomerantur venti, de quibus Virgilius 1. Æneid.

Vnà Eurusq; Notusq; ruunt, creberq; procellis
Aphricus, & vaſtos voluunt ad littora fluctus.

Tunc certum eſt maris immaniorē alluuiem fieri, impetumq; eius in tātum momento intumeſcere, vt vel CHRISONEM Himeręum, curſorem cōcitatiſſimū, NISVMQ. Virgilianum pręcurrat: vixq; tam acer quis ſit, vt celeritatem eius ingruentem declinauerit, & ne quidem equo velociſſimo, quis euaſerit. Nā velocior eiuſmodi incurſus, quam auis prępeti volatu, pertimeſcendus. Vnde & FLACCVS, Oda 3. admiratur hominem vt ferreum, & adamantinum, qui non timet præcipitem APHRICVM, decertantem aquilonibus.

Talis aquarum exuberantia, graſſabatur hîc in Friſia minori, inſtar diluuij, Anno Chriſti, milleſimo, quingenteſimo, ſe- 1570.
ptuageſimo. Et in fine anni milleſimi,
quingenteſimi, nonageſimi tertij. 1593.

Qua multi homines in planitie, locisq; decliuioribus habitantes, cum omni poſſeſſione abſorpti ſunt. Terræ enim eiuſdem ſuperficies, tanta aquarum altitudine, ſubitò exorta, quinq; cubitis ſuperabatur. Sed vt vnde paululum digreſſa eſt oratio redeat.

PTOLOMÆVS cæli, atq; terræ dimetiendę ſtudio incumbens, propiùs ad noſtros limites ducitur.

Suprà deorſum, inquit, *Cimbricæ Cherſoni, ſunt Saxones.*

Inferioris puta Saxoniæ incolas,

HOLSATOS, HOLSTERNE.
VAGRIOS, VAGERLENDER,
GRAMPENMARSOS, KREMPENMERSKER,
VILSTERMARSOS, VILSTERMERSKE, &
THEVTOMARSOS, THEUTMERSKER.

Hos populos, aliosq; cis ALBIM, vnà cum Cimbris DANIÆ incolis, SVECIS, ET NORMANNIS, NORTALBINGOS, à neotericis, à ROMANIS verò Hyperboreos dici, animo complector.

Vides hîc optime lector, Strabonem, Ptolo-

Ptolomęũ,cęterosq; priſci ſeculi Geographos doctiſſimos, TACITVM, MELAM, OROSIVM, aliosq; omnes, nõ eloquentiæ facundia: neq; lucubrationum attentiori cura claudicaſſe: ſed ſaltem documentorum copia deſtitutos, veriq; ignorantia, res DANICAS alto ſilentio præteriiſſe.

De quibus, cœlo remotiſſimo degentes, neque quid certi per ſe ſcire: neque aliundè audire poterant. Itaque non Geographicam, ſed incompertam, mutilam, omnibusque modis frigidam Chorographiam, præſtantioribus non animaduerſis, demonſtrarunt.

Hæc cauſa defectui ſubeſt, quod nemo ex veteribus, imò neq; ex recentioribus Germanis, vicinioribus, ſatis alioquin literatis, prodierit: qui à primis temporibus, gentis, & regionis noſtræ primordialia perquiſierit: Imò ne minima quidem in hiſce plagis contenta, nedum ſingula minutiſſimè definierit.

Sed quis quæsò Danici Imperij fines, prout olim dilatati conſtabant, delineauerit? nemo, mehercule nemo.

Nam ſi quis annalium memoriam ex-

plicet, replicetq;: à DANIS haſce gentes, & nationes bello tentatas, inq; prouinciæ formam redactas, comperiet.

HYBERNIA OCTIES A DAniæ Regibus debellata, & acquiſita eſt: vt à

FRIDLEVO PRIMO.
FROTHONE TERTIO.
HIARNO POETA.
FRIDLEVO SECVNDO.
FROTHONE QVARTO.
REGNARO LODBROGO.
SIVARDO TERTIO, &
FROTHONE SEXTO. *Qui obiit, Anno Chriſti nongenteſimo decimo.*

Anglia decies perdomita, ſub imperium DANORVM *deuenit, Regnantibus,*

FROTHONE PRIMO.
FROTHONE TERTIO.
HIARNO POETA.
FRIDLEVO SECVNDO.
FROTHONE QVARTO.

HARAL-

HARALDO	TERTIO.
REGNARO	LODBROGO.
SIVARDO	TERTIO,
FROTHONE	SEXTO.
HARALDO	SEXTO.
SVENONE	PRIMO.
KANVTO	MAGNO. &

KANVTO DVRO. *Qui fato functus eſt, Anno ſalutis milleſimo, quadrageſimo quinto.*

SCOTIA *armis* DANORVM *occupata, homagium præſtitit Regibus:*

FROTHONI	PRIMO.
REGNARO	
SIVARDO	TERTIO.
FROTHONI	SEXTO.

Saxonia quinquies tributaria facta, penſionem ſoluit regibus DANIÆ;

HELGONI.
ROLVONI.
HOTHERO.
RODERICO. F. HOTHERI.

VFFONI.

DAN SECVNDO.
DAN TERTIO.
FRIDLEVO PRIMO.
FROTHONI TERTIO.
HIARNO POETÆ.
FRIDLEVO SECVNDO.
FROTHONI QVARTO.
REGNARO LODBROGO.
SIVARDO TERTIO. &
FROTHONI SEXTO.

SCLAVIA *tota viginti quatuor vicibus ſubacta, iuſsi oneris penſum adimpleuit, hiſce regibus ad clauum ſedentibus:*

HELGONE.
ROLVONE.
HOTHERO.
RODERICO.
DAN Secundo, & aliis.

LIVONVM *ceruices ſub iugum* DANICVM *miſsi, hoſce Reges agnoſcebant:*

KANVTVM QVARTVM.
VALDEMARVM SECVNDVM.

ERI-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ERICVM SEXTVM.
ABELEM VALDEMARI SECVNDI, F.
CHRISTOPHORVM VALDEMARI 2. F.
ERICVM SEPTIMVM, &
CHRISTOPHORVM SECVNDVM.

CVRLANDIA *obtenta Regibus obſequens fuit,*

FROTHONI	PRIMO.
ROLVONI.	
HOTHERO.	
RODERICO	SECVNDO.
IARMERICO. &	
MAGNO	BONO.

ÆSTONIA, BORVSSIA, *cum vniuerſa Polonia, ſæpius* DANIS *ceſſere. Tota item* RVSSIA, *octies viribus exuta obtemperauit,*

FROTHONI	PRIMO.
FROTHONI	TERTIO.
HIARNO	POETÆ.
FRIDLEVO	SECVNDO.
FROTHONI	QVARTO.
REGNARO.	
SIVARDO	TERTIO. &
FROTHONI	SEXTO.

SVECIA *duodeuiginti præliis attrita, & conquiſita, hiſce Regibus ſacramentum dixit:*

GRAMO.	
SVIBDAGERO.	
HADINGO	
FROTHONI	PRIMO.
HELGONI	SECVNDO.
ROLVONI.	
HOTHERO.	
RODERICO.	
DAN	SECVNDO.
HVGLETO.	
FROTHONI	FORTI.
DAN	TERTIO.
FRIDLEVO	PRIMO.
FROTHONI	TERTIO.
HIARNO.	
FRIDLEVO	SECVNDO.
FROTHONI	QVARTO.
SIVADO	PRIMO.
HARALDO	TERTIO.
HETTAE	VIRGINI.
ORMVNDO.	
SIVARDO	LODBROGO.
IARMERICO.	
SNIONI.	
MARGARETAE	REGINAE.
ERICO	POMERANO.
CHRISTOPHORO	BAVARO.
CHRISTIANO	PRIMO.
IOHANNI	PRIMO. &
CHRISTIERNO	SECVNDO.

NORVEGIA *deuicta, triginta duobus* DANORVM *iurauit:*

SVIBDAGERO.

HADIN-

HADINGO   GRAMI, F.
FROTHONI   FORTI.
DAN   TERTIO.
FRIDLEVO   PRIMO, cognomento celeri.
FROTHONI   TERTIO.
HIARNO   SKIALDO.
FRIDLEVO 2.   FROTHONIS pacifici F.
FROTHONI   QVARTO, cognomento liberali.
HARALDO   TERTIO, cognomento Hylletand.
GOTHRICO   GORMONIS FILIO.
REGNARO LODBROGO, SIVARDI, F.
SIVARDO   TERTIO.
FROTHONI   SEXTO.
H RALDO   SEXTO, cognomento BLATAND.
SVENONI cognomẽto TIVVESKEG. Moritur poſt Chriſtum natum milleſimoquarto.
KANVTO SECVNDO cognomine magno.
MAGNO   BONO.
SVENONI SECVNDO. Moritur anno ſalutis milleſimo, ſeptuageſimo quarto. 1074.
MARGARETÆ   REGINÆ.
OLAO   MARGARETÆ, F.
ERICO   POMERANO.
CHRISTOPHORO   BAVARO.
CHRISTIANO   PRIMO OLDENBVRGENSI.
IOHANNI   PRIMO.
CHRISTIERNO   SECVNDO.
FRIDERICO   PRIMO.
CHRISTIANO   TERTIO.
FRIDERICO   SECVNDO. &
CHRISTIANO   QVARTO, *hodie regnanti; cui Deus Opt. Max. ad finem vſq; vitæ, quietam, & intel-*

ligentem

ligentem diuini atq; humani iuris mentẽ det: & cum imperio diuturno, omne quod eſt in rebus diuinis, & humanis ſuaue, & delectabile.

EST autem hæc regio Noruegorum, totius Europæ ampliſſima, & vaſtiſſima, montibus, ſolitudinibus, & rupibus aſpera, magnaq; ex parte ſyluis piniferis inuia. Quæ cum FAROARVM inſulis, & ISLANDIA remotiſſima, regem DANIÆ etiamnunc agnoſcit.

Hecla. In Islandia eſt HECLA, mons ſaxeus perpetuo incendio ÆTNÆ perſimilis. In ea eſt etiam inſula, quæ VESPENOA dicitur: habens in vmbilico rupem præaltam, in cuius faſtigio, eſt rotunda, & profunda, peramænaque vallis, gramine veſtita; quam millium aliquot hominum armatorum capacem eſſe narrant.

Veſpenoa trium paroeciarum

Inſulæ FAROARVM, ab ouium multitudine ſic dictæ, duodeuiginti numero ſunt, frugiferæ, & graminoſæ, boum pinguium, & ouium prouentu, copia lactis, caſei, & butyri celebres; tum etiam piſcatura admodum felices, omnes habitabiles, vna excepta, quæ in aſperrimos, & cliuoſos montes aſſurgit.

Ciuitatem vnam habent.

Orcades

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Orcades verò cum Hetlandia, Noruegiæ adminiſtras, quas BVCHANANVS diligenter deſcripſit, ad gremium matris ſuæ reuerſuras confidimus. Sunt autem Orcades triginta duæ numero, anguſtis inter ſe diductæ ſpatiis, vt nautæ noſtri teſtantur.

Sed de GRVNOLANDIA, auro pretioſis item Sabellorũ, Sciſmorumq; pellibus, & Rhinocerote locuplete, parùm ſolliciti ſunt DANI. Quæ poſt Epidemiam illam luẽ, vniuerſæ propemodùm gentis noſtræ conſumptricem, quam noſtrates ab effectu, nigram mortem appellarunt, periculoſæ, incertæque nauigationis longinquitate, & tædio neglecta iacet.

At nunc aliam imperij DANICI faciem, quam depinximus videre licet: vt iuſtè nobis quis obiiciat; cedò qui veſtrũ imperium tantum, tamque florens diminui paſſi eſtis? Ita vt in eo, nullum hodie veſtigium fermè, quod antiquam maieſtatem redoleat, inueniatur? *Reſpondeo:* Quemadmodum aliorum Regnorum, & monarchiarum fortunam ſenuiſſe, & defloruiſſe conſtat: maxumè verò Romanorum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

norum ſublimitatem, ſub effætam huius mundi ſenectam attritam, ac demum ad prædictionem Danielis corruiſſe manifeſtum eſt: Sic & DANICAM celſitudinem, & imperij huius ſeptẽtrionalis robur, ſub mundi finem, quodammodo acciſum eſſe fatemur:

——— Sic omnia verti
Cernimus, atq; alias aſſumere robora gẽtes:
Concidere has:

Quod igitur aliis regnis, & quidem florẽtiſſimis, omni tempore accidiſſe quisq; ſapiens luculenter videt: quæ rempublicam ſuam, in libertate incorruptam & florentem conſeruare haud ſuſtinuerunt: id nobis varia fortunæ alea contigiſſe, nemo iure mirabitur.

Nam arrepta qualibet occaſione, maxuma, & quamplurima regna, maiorum induſtria feliciſſimè, & maximo Danici nominis decore, acquiſita, truncatione à nobis indignè auulſa ſunt.

Particulas quas quæq; gens potuit violenter abſtulit; haud ſecus, ac veſti pulcherrimæ diſciſſæ, panniculorum ſpolia facilè detrahuntur, ac ſurripiuntur.

THE- Enimuerò RVTHENI nunc pulſi, manusq;

nusque dare coacti, noſtros rurſum pepulerunt.

Idem Cimbris noſtris in Italia eueniſſe, Tacitus et alij teſtantur: qui cũ Romanorũ Ducũ, CARBONIS, CASSII, SCAVRI, AVRELII, SERVILII CEPIONIS et M. MANLII victores eſſent facti: iidẽ à C. MARIO profligantur. Et cũ GALLIAS affectaſſent, à IVLIO fuſi ſunt.

SCOTI Regno apud ſe aſtu ſtabilito, receſſerunt. *Vide Bucha. lib. 7 fol. 99.*

Sic deficiente vno, deficit, & alter.

ANGLI, KANVTO tertio defuncto, metuq; remoto, præſidia DANICARVM cohortiũ, per caſtella, & vicos ſparſarũ inſidiosè inuadunt: quibus occiſis, Danorũ imperium humeris ſuis excuſſerunt. Et ita abſentia regis, Legionumq; incuria amiſſa eſt BRITANNIA. Anno poſt Chriſtum natum, milleſimo, ſexageſimo. 1060.

Eadem Schola, & arte, edocti LVBECENSES, ad id facinus delecti, intrà muros VALDEMARI regis præfectum incautum adoriuntur, et perfidè obtruncãt. Diſſimulata ſiquidẽ lætitia BACCHANALIORVM celebrandorũ, cũ venia intromiſſi: clandeſtinis deinde inſidiis, ſtrictiſq; mucro- LVBECENSIVM *defectio, & strategema.*

mucronibus confertîm diſſilientes,& diſcurrentes,obuium quemuis ſternendo,et quaſi maturam meſſem metendo,proditi caſtelli portas,cum arce, fæda ſtrage illata,de inſperato occuparunt. Ita telum veneno infectum, quod in ſinu fouerunt,& tam præclaro læticiæ titulo velarunt,impunè in noſtros eiaculati ſunt.

SVECI cõtrà iuramentũ, & fidẽ à IOHANNE rege Daniæ deficiunt.

Patrum etiam memoria, SVECI, tot ſacramentis,totq; ſanctis fæderibus regno DANIÆ obſtricti, factioſi hominis STENONIS STVRII ſuaſu deſciuerunt. Is cum eſſet Danico nomini infeſtiſſimus,poſt cognitam cladem THEVTOMARSICAM infauſto prælio,Danis inflictam, SVECIS & NORVEGIANIS (vt coryphæus) diſcordiarum faces populariter prætulit: Danorũq; partes,vt procliuiter,& cupienter deſererent perſuaſit: Anno Chriſti ſuprà milleſimum, quingenteſimo ſecundo: Licet indè minimûm libertatis fructum perceperint.

1502.

FRIDERICVS verò HOLSATIÆ dux, cum tot incommoda in fraternũ caput,rapidi torrentis more confluere perſpiceret: THEVTOMARIENSIVM nimirũ elationẽ, ob recentẽ victoriam ; perfidiam

necnõ Lubecenſium, ignẽ martialem inſtar flabelli; hinc, & illinc, in regis exitium excitantium, vt eius potentiam debilitarent: ad NORVEGIENSIVM hoſtiles motus coercendos, domino regi ſuam operam obtulit. Hac tamẽ lege, vt dimidiam regni NORVEGICI portionem, decennali ſpacio poſſidendam ſibi permitteret.

Quod rex magnanimus, parùm è re ſua eſſe perpendens, primum ad recuperandum Noruegiam, animũ adiecit. Quamobrem filium CHRISTIERNVM II. contra ſeditioſos NORVAGOS amandat, à quo eueſtigiò ad obſequiũ adducti ſunt. Quibus poſt eum diem, ad noſtram vſque memoriam fideliſſimis auxiliatoribus vſi ſumus.

Noruegia recuperatur.

SVECORVM verò pertinaciã, eidem filio compeſcendam, perdomandamque rex moriens reliquit. Anno à nato Chriſto, milleſimo, quingenteſimo, tertio. Quamquam ille, vbi plurimùm laboris exhauſiſſet: eosq; infeſtiſſimos, per cruẽta remedia (cæde videlicet aliquot inſignium virorum; quaſi regio facinore patrato) ſubiugaſſet, nec prohibere potuit, quin ad priſtinos defectionis mores redirent.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

THEVTOMARSI (genus intractabile bello) poſt victoriam iniquo loco, de DANIS reportatam, in quo nõ victi, ſed decepti ſunt noſtri, longo tempore rebelles, & indomiti facti, nullius iugum ferẽtes, ſed & regibus inſultantes, & formidabiles, iterum ductu, & auſpiciis FRIDERICI II.
1559. ad obediẽtiam pertracti ſunt. Anno ſuprà milleſimum, quingenteſimum, quinquageſimo nono.

In eo bello, ſumma regis clementia, in deuictos perſpecta eſt, nam eius nutu, occiſus nemo, niſi quilibet pertinax, ad arma paratus: Cæſorũ non minus hoſtium, quam ſuorum inhumanda procurans. Et cum ad crudelitatem ipſum inflammare tentarent alij, prorſus renuit, belliq; ferociam quanto potuit ſtudio emolliuit. Victoriam quidẽ de hoſte adipiſci, pulchrũ & laudabile ducens: ſed incruentam eam reportare, & clementia iram temperare, multo laudabilius eſſe perpendens. Summa itaq; cum lenitate victoria potitus eſt. Quam virtutem in bono principe, poëta his aureis verſibus commendat:

Victoria incruenta; cruenta & luctuoſæ anteponi debet.

Bellica quæſito frænanda eſt ira triumpho:
Non ſæuit domito nobilis hoſte manus.

De

De hiſce, atq; aliis imperij viciſſitudinibus, prout ancipiti temporum curſu, ad variam fortunæ aleam acciderũt, alij ſcribendi partes ſumpſerunt. Et iam dudũ ad texendum hiſtoriam, animũ quam maximè applicauerunt. Eos dummodo cũ fructui maturi ſint, ne amplius moras nectãt, ſed vt ſine cunctatione prodeant, opusq; ad effectum perducant deſideramus. Vt perpetuo contextu, Regum, principũ, ac heroum, populiq; res præclarè, ac fortiter geſtas, nimis diu atris obliuionis nubibus inuolutas, ex vmbra, in lucem prouehãt: æternitatisq́ memoriæ conſecrent.

Quamobrem mi lector, cũ hi leonum more, felici muſarum partu, diu laborando, per inſignem cerebri ſui fætum nobis polliceantur: primas origines regum Danorũ, eorum ſucceſſiones, & inclyta facta, populorũ ſubactiones, prouinciarũ acceſſiones, famoſiſſimæq́; gẽtis NORMANNICÆ fortitudinẽ, liberius decantabũt: cum & memoria valeant, & ingenij vbertate, aureoque dicendi flumine ebulliant.

A me verò nudam hanc Daniæ deſcriptionẽ, rudiori penicillo, primiſq; lineamentis informatam expectabis. Cuius

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

inſulas (cum aliis quibus cõſtat partibus) etiamnunc numeroſas, prouinciarumq́; adiacentium immenſa ſpacia, & latos huius Oceani ſinus, intrà arctiores cancellos velle concludere, cum ſtultitia, imperitia, inuidiaq; coniunctum eſſe iudicauerim. Quemadmodum OLAVS VPSALENSIS loquaciter maledicus, rabie, atq; odio in DANOS graſſans, vt eorum famam apud exteros impudentia ſua obtenebraret, ac regnum hoc contemptui exponeret, ſuis quibuſdam partibus præcipuis, id maximè coronantibus, & priuare, ac mutilum proponere conatus eſt. Nos loripedem, rectum deridentem, eò inſaniæ redactum miramur, vt ſcriptis publicis, linguæq́; intemperantia, omnes ingenij vires in DANORVM cõtumeliam excitare ſtuduerit. Quæ hominis in manifeſto hærentis mendacio procacitas, & vaniſſima calumniandi libido, ab aliis, ſatis, ſuperq́; agitata, ac refutata eſt.

Quare veritatis ſtudioſe lector, his omiſſis, nunc tandẽ diuina opitulante gratia eam, quæ modo eſt, Daniæ partitionem, & amplitudinem, exequemur.

DANIA.

DANIA.

EST regnum Europæum, Septentrionale, nulla penè ſua parte continenti iunctum: Sed in creberrimas inſulas diſiunctiſſimas diſpertitum: hinc Oceano ad occaſum circumfuſum: hincq; ad ortum mari BALTHICO interclusum.

Vnde hæc Regio, à veteribus SCANDINAVIA appellata eſt: quod iter in ea, vltrò, citroque facturi, naues frequenter conſcendant.

Diſtincta in vniuerſum eſt Dania in Nomarchias centum, octoginta quatuor: quę totidem Nomarchis, legum Danicarum peritis, adminiſtrantur. Quarum ſingulæ tam longè, lateq; extenduntur, totque parochiales eccleſias continent, prout iis agrorum feracitatem & camporum ac pratorũ amplitudinem natura indulſit: vel nemora eas interceperunt, vel fluminum decurſus, vel amnes, monteſque certis limitibus, à ſe inuicem diſcreuerũt.

Differentiæ proinde gratia, à loco, vel ſitu cardinum mundi, animalculis, ſiue alitibus, aliiſq; quibuſuis rebus, hæ præfecturæ ſatis amplæ, in omnibus hiſce ter-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ris, appellationes ſuas deſumpſere. Quas & incolis maiores ex iis indiderunt: vt ab

Ortu	Nomarchia	*Ortus,*	Øſterherret.
Occaſu		*Occaſus,*	Veſterherret.
Meridie,		*Meridiei,*	Synderherret.
Septentrione,		*Septentrionis,*	Nordtherret.
Leone,		*Leonis,*	Lewherret.
Anate,		*Anatis,*	Andſthærret.
RANA		*RAnæ,*	Fræshærret.

Et ſic de reliquis.

DE LIMITIBVS DANIÆ.

Limites imperij DANICI hodierno die, hi ſunt:

Imperium DANO, *ad Auſtrum* VANDALICÆ *ciuitates terminant.*

Ad APHRICVM (SVDVEST) *vnius diei, noctisque curſu ſecundo, trans fretum Oceani* FRESONICI, BELGIVM *abeſt.*

Ad corum (NORDTVEST) *vel circium,* SCOTIA, *Britannico Oceano interlabente erigitur.*

Ad Aquilonem, NORVEGIAM *adminiſtram*

ſtram ſuam, modico Oceani tranſitu interueniente proſpicit.

Ad ortum ÆSTIVVM (NORDT, NORDT-OST) SVECIA *ei contigua eſt.*

Et hi quidem termini ſunt DANORVM.

Quorum imperium incipit vbi altitudo polaris eſt graduum 55. & 54. Et extenditur vſq; ad polum arcticum. Continet igitur 540. miliaria Germanica, vt Mathematici ſupputant.

IVTHIA, SIVE GOTHIA.

PARTIVM regni ſpacioſiſſima, & populoſiſſima GOTHIA eſt. Cuius nominis loco, ſyllaba priori paululũ vitiata, nunc cognatum retinetur, & IVTHIA dicitur, varias gẽtes, & terras quam plures introrſus habẽs: quę aliis in locis, aliis ſpeciatim nuncupatæ ſunt nominibus.

Peninſula verò hęc ampla, ab ISTHMO, prope SLESVICVM, Oriẽtis pelagus, à mari occidentis ſeparante, CIMBRISQ. incolis antiquioribus GOMER propagatis (antequã ſub regibus hæ gentes viuere conſueuerunt) Cherſoneſus Cimbrica appellata eſt. Sic exoleſcunt vetera: & recentiora, pro mobilitate humanę incõſtantię innouantur.

Cherſoneſus autem Cimbrica, apud Hiſtoricos, & Geographos illuſtris eſt: eò quod hæc terra Cimbrorum, inter quatuor memorabiles mundi Cherſoneſos, vna ſit gentem progenerans validam, ac robuſtam.

Nautæ, qui huius celebris Cherſoneſi littora (quæ latè tenet) circularant, eam ad Auſtrum, ſecus EGDORAM diffuſiorem, paulatimq; inſtar linguæ humanę, in Boream, ad nouiſſimum maris promontorium SCHAGEN contractiorem eſſę obſeruarunt. Quod & forma Nomarchiæ vlterioris, huius terræ, quæ à cornu Hornsherret dicta eſt, manifeſtũ reddit. Vnde in NORVEGIAM feliciter nauigantibus, breuis admodum traiectus eſt.

Longitudo huius regionis, ab hoc arenoſo promontorio, nautis tremendo; inter vertices polares, verſus meridiem, ad amnem Leonis (Løwens Aa) directa, quinquaginta tria miliaria Germanica porrigitur: qua vero latiſſima eſt triginta patet.

Longitudo Iuthiæ 53. miliaria. Latitudo 30. patet.

Eſt autem IVTHIA bipartita:
Meridionalis, & Septentrionalis.

GOTHIA MERIDIONALIS.

QVÆ ad meridiem ſita eſt, HOLSATIAM, regis DANIÆ cum cohæredibus terram hæreditariã, & Septentrionalem IVTHIAM interiacens, ab amne leonis citra SLESVICVM, recta linea, in ſeptentrionem, ad amnem SCHODBVRGENSEM, borealis latitudinis terminum protenſa: in occidentem verò Oceanum, vſque pertingens, atq; ad agros vrbeculæ amæniſſimæ KOLDINGÆ verſus ortum æſtiuum ſitæ, patens, SVNDERIVTHIA dicitur: inclytumq; Ducatum SLESVICENSEM complectitur: qui à DANIS incolis, perpetuò eſt occupatus, & ſemper DANIÆ pars, & appendix connumerata.

Cuius narrationis fides, ne laboret, vt infirma, extant, & viſuntur etiamnunc propè SLESVICVM, vbi Cimbricæ Cherſoneſi ISTHMVS cernitur (vt antea retulimus) foſſarum, & aggerum memorabilia veſtigia conſciſſa, quæ Danevirch/ (hoc eſt, opus DANORVM) nuncuparunt.

Qui agger, profunditate, qua HOLSATIAM ſpectat inadibilis, ſexaginta pedes latus

latus, totidemq; altus, hoſtibus arcendis inſtar obicis obiectus: ſpacio Germanici miliaris, à maris Oriẽtalis littore, ad occidentalis Oceani ripas exactè perductus.

Quem bono conſilio maiores cõfecere: eiq; Liminarcham, cum cuſtodibus limitaneis, è perpetuis regni ſumptibus præfecere, circa annum Chriſti 940. vt eo vallo, tanquam munimẽto ſolido clauſi, ab incurſionibus, atq; latrociniis, vicinorum Saxonum tutiores eſſent.

Vbi duo maria, Orientis, & Occidentis (vt dictum eſt) reboantibus vtrinq; è diametro vndarum procellis imperuia ſunt. Et hoc eodẽ loco, terræ collo, ſeu Iſthmo, Cimbricam Cherſoneſum reddunt. In vniuerſo ſiquidem vtriuſque Gothiæ circuitu, omnia latera, hinc vaſto orientis mari, illinc lato Oceano pulſantur, niſi qua HOLSATIAM tangit.

Ciuitates, ducatus SLESVICENSIS, *ſeu* IVTHIÆ *meridionalis, hæ ſunt,*

SLESVICVM: Epiſcopalis ſedes, oppidumq; limitaneum eſt, HOLSATIS vicinum, in hiſtoriis celebre, propter facinorá memorabilia circà id geſta. Inter cętera omnia, quæ breuitatis gratia omitto, æ-

ternam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ternam infamiæ notam, infandum ABELIS Reguli parricidiũ, in fratrem patratũ meretur. Cuius dolo, ERICVS Sanctus VALDEMARI II. filius, rex Daniæ, ad fratrem diuertens, capite truncatur: & cadauer optimi regis, in SLIAM, à qua ciuitas nomẽ traxit, indignè abiicitur: 9. Augusti Anno ſalutis 1250.

FLENSBVRGIVM: quaſi fluminis BVRGVM, ciuitas magnificè extructa, atque à mercatura celebris.

SVNDERBVRGVM. In ea, Sereniſſimi principis, ac Domini, Ducis IOHANNIS, CHRISTIANI III. filij, aula eſt.

TVNDARIVM.
HVSIVM.
AAPENROA.
HATTERSLEBIA.
Ab HOTTERO Rege condita.
ECHENOFVRTVM, &c.

Quibus omnibus (excepta poſteriori) regia ſplendidiſſimæ adiacent: quæ & diuertigiæ, & portus nauigiis accõmodos habent.

In hoc principatu diuerſam terræ ſpeciem referente, triplicem ſoli habitum conſideraui.

Ad Orientem, ſecundũ maris circumferentiam, eſt argillaceum, pingue, paluſtre, pratenſe, ſyluisq; ſuperbum.

In

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

In dorſo terra eſt ceſpititia, erycoſa, ruderata, & tamen fæcunda.

Verſus occidentem gleba eſt ſalſuginoſa, profunda, fertilis, vt in THEVTOMARSIA. Quæ terra, non à MARSIS (vt quidam falsò narrant) ſed à terra profundiori, ſalſedinem maris redolente nomen traxit. Nam & alia loca occidentalium harũ gentium, hîc in Cimbrica noſtra Cherſoneſo, propè Oceanum ſita, (inter quæ, & hoſce populos magna eſt diſtantia) eandem appellationem retinent: & accolæ eorundem MARSI, à fundo marino, quem ſalſæ alluunt, dicuntur. Vnde opinor, à vero nõ abhorret, MARSORVM, non vnius, ſed multarum gentium eſſe vocabulum.

Sed hæc hactenus de IVTHIA meridionali: In qua ſuprà quadringentas parœcias rurales eſſe certum eſt. In hoc etiam ducatu eſt Egdorſtadium, ſiue FRISIA illa minor, terra fertiliſſima, quam miris laudibus, & ſolidis encomiis effert Saxo Grammaticus. In hiſce oris ſal candidiſſimum, & ſapidiſſimum conficitur, non ſine incolarum vberrimo quæſtu.

GOTHIA

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

GOTHIA SEPTENTRIONALIS.

GOTHIA verò ſeptentrionalis, eadem ferè ſoli natura, & ingenio, ſi cõferantur termini, priori quadruplo productior, atq; ad habitandum area ampliſſima, viginti tribus ciuitatibus inclyta.

Quæ quidem regio, olim plurimis in locis horrida, & inculta, ad ſerendi vſum non proſciſſa: nunc verò cultura, hominumq; induſtria, in iugera frugifera, & amænos fundos paulatim redacta eſt: ita vt frumentorũ, & fructuum generatrix perfæcunda ſit. Boum item, & equorum piſciumq; variis generibus nobilitata. Quorum copia, ac hubertate, vicina regna, ingraueſcente annonæ caritate, vt plurimùm ſubleuantur.

Nam vt cæteras orbis partes prætercam, in BELGIVM non ſolum ingens frumenti copia, quotannis hinc aſportatur: Sed & eo, inque alias Europæ partes, myriades aliquot boum, & equorum venales emittuntur. Pro ſingulis autem capitibus, regiis publicanis Ioachimicus hîc numeratur: quę ſumma congeſta, aliquot auri tonnas excedit.

Quod ad feras attinet, conſpiciuntur hîc (vt & in aliis hiſce inſulis) magni ceruorum greges: ex quibus certum eſt, regiam M. vnius menſis ſpacio (cum in Auguſto ſuis aulicis conuenaretur An. 1593. vltrà mille ſexcentas irretiuiſſe, & mactaſſe: idq; ex grandioribus, & ſelectioribus; Damis, vitulis ceruinis, capreolis, apris, leporibus, & vulpeculis non reputatis.

Et quamquam piſcium genera huius ſalis, & fluminum, nemo facilè recenſuerit, cum eorũ bona pars nobis ignota ſit: tamen aliquot ſpecies attingere libet.

NOTIORES APVD NOS, FLVVIATILIS FVNDI, ſunt hi:

LVCIVS Gedde.
SALMO Lax.
AVRATA Dret.
CYPRINVS, ſiue CARPIO, Karpe.
ASCHIA, Græcè φάγρος, *aſche: noſtri* Sterling *indigetant.*
CARABVS Karutze.
PERCA maior Aborn.
PERCA minor ſiue APVA Horck.
ERYTHRINVS Skallig.
RVBICVLVS Rudſkallig.
PRASIMVM, cyprinus latus, Braſem.

BLICCA

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

BLICCA Flyre.
TENCA Sudere.
GOBIO, *aliter Quappium*, Aallquabbe.
ANGVILLA Aall.
CONGER Søe Aall.
FVNDVLVS Grundling.
MINVTVLVS Elriſke.
OCVLATA Regen dyn.

ET PELAGII.

ASELLVS Torſk.
MARLANGVS *vel Galamus* Kabelag.
ASELLA Kulle.
ALBVLA Huidtling.
DRACO Fierſing.
SOLEA *maior*, Stoer ſkuller:
SOLEA *minor* Samraſk.
PLATESSA Flyndre.
RAIA Rochel.
PASSER Schade.
LINGVLACA, *ſiue Bugloſſa*, Tunge.
SCOMBRVS, *vel* SCOMBER, Machrell.
ROMBVS Kuehale, Skrubbe.
ROMBVS *aculeatus* Huerre / Trindbutte.
CANICVLA *marina* Hoefiſk.
BELENNVS Stenbidde.
CALLIONYMVS, *vel capitoſus*, Vlck.
ASTACVS Hummer.
TINCA *vel ſquilla*, Reghe.
GLADIVS Suerdfiſk.
HALEC Sild.

HALEC

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

HALEC *muriacum*,	Spegeſild.
HALEC *infumatum*,	Røgett ſild.
HALECVLA *nouaculæ formam referens*,	Ragekniffſild.
HALECVLA NIBENSIS,	Ribeſild.
HELTO,	Helt.
EPELANVS	Smelt.
STVRIO, *acipenſer idem*,	Størr/*regius piſcis*.
THYNNVS	Tanthet.
OSTRAEVM, *vel concha*,	all fiſk ſom haffuer ſkals.
CANCER	Krabbe.
STELLA	Stiernfiſk.

Cuius generis duos piſces, ſtellæ formam referentes, in ædibus venerandi viri, Domini OLAI, *paſtoris* MEDELFARDENSIVM, *non ſine admiratione vidi.*

Prægrandiores etiam Belluæ.

BALENA	Huallfiſk.
DELPHIN	Marſuin.
PHOCA	Seel.

LVTRA, *ſeu canicula, & id genus plura, quæ omnia hic proſequi, nimis longum foret.*

Ab occiduo latere huius celebris Cherſoneſi, complures, ſed minores inſulæ, in Oceano ſparſæ iacent, quæ ferè omnes, RIPENSIS diœcæſis iuriſdictioni ſubſunt.

AVRICVLA HARSILIAE Harboøre.

Vna parochia comprehenſa.

Non

Non procul ab ea, BOVENSBERGVM, montium altiſſimus, importuoſus, naufragiisq; creberrimis infamis, in mari attollitur: Cuius iugum primam aëris regionem adæquare videtur.

Bouenſbergũ parœcia FERINGAE mõſtrum.

VENORA, Venøe. *quaſi dicatur veneris, vel amicorum, ſiue pulchra inſula. In Nomarchia HIERMENSI.*

HOLMIA *Danicè* Holm. *duarum parœciarum inſula, piſcatura celebris.*

STADELOA, Stadeløe *paucis villis colitur.*

NVMINDIA Nyminde.

HVGA Hug.

TORSMINDIA Toerſminde.

TVDERHAFNIA Tuderhauen.

NORBIA Nordtby.

MANDIA Mandøe.

AVSTRALE *Caput,* Synderhoffuit. *piſcaturæ celebris.*

FANDIA Fanøe.

LANGLECHA Langlegh.

RIMMAEA Rimøe.

LISTRAEA Liſtøe.

SILDRAEA Silderøe. *quatuor parœciis habitatur.*

FEORAEA Føer. *tres parochias continet.*

VDHOLMIA Vdholm.

AMEROA Amerøe. *vnam parœciam oſtentat.*

TERRA *quæ ſancta dicitur,* Heligland. *& aliæ.*

Ad ortum æſtiuum NORDT, NORDT-OST, hæ inſulæ ſe oſtentant;

LESSOA	Leſſøe.
ANHALTVM,	Anholt. *quam* LESSVA

ad meridiem habet.

Dici vix poteſt, quam copioſa piſciũ præda, ab Occidentali huius terræ parte, per totum ferè anni curſum capiatur: vt tam celebris piſcationis, emptionis, & commutationis pretium aliquot auri tonnis æſtimetur.

Vſus ſiquidem accolarũ maris, victum piſcatu venantium, aliorumque regni incolarum neceſſitati, nõ modo ſuccurrit; ſed & ad extremas GERMANIÆ, GALLIÆ, ITALIÆ, aliarumq; remotiſſimarum gentium oras, magno fruitionis deſiderio emanat. Quo vt teſtis reſpexiſſe videtur VALERIVS Max. qui ad voluptatem, & ingluuiem luxuriantium ſui æui explendam, etiam eſculenta piſcium lautiora, ab vltimis Oceani littoribus attracta eſſe narrat.

Non ingratũ fortè erit lectori, hic memoria repetere hiſtoriolam, de commiſſariis Regum Europęorum, aliquando ab imperio conuocatis; Qui Legationis no-

mine

mine ſimul congreſſi, de ſupereminentia regum ſuorum, quis videlicet præſtantior, atq; opulentior iure haberetur, contendebant: de qua re magnopere diſſentiebant. Nam quiſq; ſui regis, & domini, abundantiſſimas opes oſtentabat: ille aurum, hic argentum, alius frumenti, & vini affluentiam iactabat: Satis enim conſtat, vnam regionem, non omnia proferre: ſed hac re abundare, illa verò egere: Etenim

Non omnis fert omnia tellus,

inquit poëta. Et alius:

Nec verò terræ ferre omnes, omnia poſſunt.

Tandem DANO loquendi poteſtate facta, cum omnes, quonam eius ſententia inclinaret, auidè expectarent, ſui quoque regis excellẽtes opes, acutè ſatis hoc modo extulit: Si, inquit, potẽtiſſimi, ac locupletiſſimi omniũ totius Europæ Regum, Gaza licet maxuma, & latifundia venum exponerentur, cariſſimeq; omnia venderentur: precio verò repræſentato, ligneæ paropſides viliſſimo coëmerentur: Omnia tamen iſta licet infinita futura vaſa, ternis recens captis piſcibus onerare, atq; exornare rex DANVS ſufficiens eſt.

Quo dicto, omnium ſuffragiis, qui tum

aderant, DANIÆ regis felicitatem pluris æſtimandam, quam omnes cæterorum poſſeſſiones demonſtrauit. Vnde à GALLO, qui dextrum imperatoris latus clauſit, proximus haberi obtinuit.

Saxo etiam ſui ſeculi præco, tantam piſcium vbertatẽ hîc in DANIA fuiſſe ſcribit, vt manibus, abſq; naſſis, & piſcatoriis verriculis facilè caperentur.

Eam felicitatem, & liberalitatem Dei, propter ſummũ diuini verbi contemptũ, & hominũ ſuprà modum ventri deditorũ nimium luxũ, belluinumq; donorũ eius abuſum, nobis ereptam eſſe crediderim. Quod & Satyricus ſui æui mores damnatos conſiderans carpit, & conqueritur:

Atq; ita defecit noſtrum mare, dum gula ſæuit.

Conſtat etiã impios homines, ſcelerato, & plus quam nefando auſu, halecibus hîc (non procul ab vrbecula GRVNNOA) aliquando copioſè captis, in furcã ob id erectam appenſis, virgisq; cæſis turpiter illuſiſſe: idq; ob eam cauſam, quod tantã halecum copiam aliis non ſatis carè, pro ſuo voto obtrudere poterant. Sed res ad magiſtratũ delata eſt: & pœnas ſuæ impietatis iuſtiſſimas luerunt.

Deus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Deus autem vt ſæpius antea, ita & Anno fatali 1588. ſe iratũ eſſe oſtendit; quum vtriq; halecis lateri, in NORVEGIA capti memorabiles, & incognitos Characteres inſculpſerit. Et quamquam quid ſibi velint hæ literæ, diuina manu ſcriptæ, creaturæq; profundi maris impreſſæ, ignoratur: Attamen certum eſt Deum id non fruſtra feciſſe.

Vt enim BALTAZARI interitũ, diuino, & inuſitato quodam ſtylo imminere admonuit: ita & hoc prodigio portentifico, vt augurio peſſimo, nobis cõterritis, non ſolummodo piſcium capturam fallacem, & fruſtrà expectandam: ſed & quorũdam haud dubiã ruinam, præ foribus eſſe ſubindicat. Sed Cimbricæ ſeptentrionalis delineationẽ proſequamur. Quæ in quatuor ſedes epiſcopales latiſſimè patentes, diuiſa eſt:

RIPENSEM.
ARRHVSIENSEM.
VANDALICAM, olim BVRGLAVIENSEM. &
VIBVRGENSEM. Meditullio, æquoq; ſolo recumbentem.

Hanc ciuitatem AILNOTHVS ANGLVS copioſè deſcripſit.

DE DIOECESI RIPENSI.

Ripis eleuatio polaris eſt 55. g. 19. m.

RIPA, in ripa Oceanea ſita, ciuitas Auſtrali GOTHIÆ proxuma: mater pluriimorum virorum eruditorum, pręclariſque ingeniis fæcunda. Quæ à commoditate limpidiſſimi fluminis NIBSAA, triplici incurſu ciuitatem interſecantis, ſeq; in Oceanum exonerantis, tribus Leonibus inſignita eſt.

Caſtellum munitum vrbi adiacet, qua Oceanum ſpectat.

E ſaxo quadrato, eſt hîc templum ſatis amplum, vnà cum turri miræ altitudinis, in Lilio monte, primum ab ERICO II. magnificè ſubſtructum: quem S. ANSGARIVS, ad Chriſtianam religionem conuertit, circa Annum Chriſti 848.

Ciuitates ſeptem huic Diœceſi ſubſunt.

Quæ in Nomarchias 30. diſtincta eſt. Intra quarum limites, parœciæ rurales 282. continentur.

Arces & regias domos decem repræſentat.

Caſtra verò nobilitatis centũ poſſidet.
Amnes, in hiſce oris fluunt multi, ſed qui famam habent, hi ſunt:

SCHODBVRGICVS,

Auſtralem GOTHIAM à ſeptentrionali diſterminans, memorabili clade SCLAVORVM maxumè illuſtris: Etenim in agro huic amni adiacenti, protriti ſunt à DANIS, vno conflictu ad 40. millia SCLAVORVM. Videatur Chronicon Noruegicum.

Amnis qui HOLSTEDTAA dicitur, cum præcedenti confluit, atque vno aluo in Oceanum deſcendit.

VARDENSIS,

KARVPENSIS,

SKIERNAA, & alij fluuij memoratu digni, qui paruis initiis in Oriente concipiuntur, poſtea multorum fluminum aquis aucti, in occaſum præcipitanter vergunt, & Oceano illabuntur.

VETLENSIS,

KOLDINGENSIS,

HYLCHIVS, & qui Trux dicitur, in mare Orientis ſe exonerant.

Proximè ad RIPAM accedit KOLDIN- *Hoc in loco eleuatio*

polaris inuenitur 55.g.28.m.

GA, vrbecula amæna, & peruetuſta: cuius meminit Ptolomęus. Eam prę aliis CHRISTIANVS III. ob loci amænitatem, aëris clementiam, & ſalubritatem in delitiis habuit. Ideoque AQVILÆ BVRGVM arcem, (Ornsburg) ciuitati ſupereminentem de integro ſtudioſè renouauit. Vbi & humanis rebus miraculoſè ſubductus, animã Deo reddidit. Anno Chriſti 1559.

Decumbens enim, grauique morbo ipſe vt flos elangueſcẽs, per Angelum Dei confortatus eſt: & de ſuæ mortis termino admonitus, ante obitum illuſtriſſimam coniugem, liberos dilectiſſimos, nobiliſſimum Dominum IOHANNEM FRISIVM regni Cancellarium, M. PAVLVM NOVIOMAGVM concionatorem aulicum, Doctorem CORNELIVM medicum peritiſſimum, aliosque ex intimis domeſticis de ſubleuamine ſuæ crucis admonuit: eosque benè ſperare iuſſit.

Nec eũ fefellit prædictio. Eodẽ ſiquidẽ momẽto, monitore angelo, nõ ſine ingenti totius regni luctu, ipſe Calendis Ianuarij, ad metã ſui æui, placidiſſimè peruenit.

Eiuſdem Anni, & Menſis 24 die, qui Marti ſacer eſt: Martis filius CHRISTIER-

NVS

NVS II. DANIÆ, SVECIÆ, ET NORVEGIÆ rex, poſt viceſimum ſeptimum annũ ab adempto ſibi Regno, KALVNBVRGÆ SELANDORVM obiit. Qui cum paulò ante, CHRISTIANVM III. vita defunctum audiret: Lachrymis obortis, ſe eius comitem breui fore, cũ deſiderio elocutus eſt.

Ad eundem modum CHRISTIANVS III. cum in florentiſſimo regni ſui ſtatu, SVNDERBVRGVM veniret: vbi eo tempore CHRISTIANVS II. in cuſtodia aſſeruabatur, eum adiit, & rerum humanarũ viciſſitudines librans, præcipitesq; imperiorum caſus cõſiderans, ipſum amplexus eſt: & captiui regis calamitatibus, vberrimas lachrymas impendit.

Sereniſſima autẽ Regina DOROTHÆA, poſt mariti obitũ, KOLDINGÆ, quod reliquum vitæ erat, in perpetuo cælibatu viuere præoptauit: magnũ ſuę viduitatis, ac męroris exemplũ exhibens. Vbi Scholam nouã interceſſione viri conſularis, *Seuerini Paludani* (piæ memoriæ) mota, iuuẽtuti extruxit: & pauperib. Noſocomiũ cõdidit.

Eius munificentiam, olim pędonomus iſtius loci, hoc Elogio, foribus Scholæ deauratis literis affixo, celebraui:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Dorotheæ impenſis domus hæc extructa renidet:
Quæ Danûm *coniunx regia, regis erat.*
Illius æternum florebit nomen in orbe:
Quod muſas larga fouerit ipſa manu.

DE DIOECESI ARRHVSIENSI.

Arrhuſii eleuatio polaris 56. 15.

POST epiſcopatum RIPENSEM, ſequitur ARRHVSIVM, qua appellatione domus remorum ſignificatur: ciuitas maritima celebris: vbi ſedes epiſcopalis conſtituta eſt circa annum CHRISTI 1014.

Hæc Diœceſis, in vmbilico GOTHIÆ ſeptentrionalis ſita, ſyluis, feris, lætioribus item ac fertilioribus agris, præ aliis huius terræ partibus abundat.

Nomarchias habet	31.
Ciuitates	7.
Parœcias rurales	304.
Arces	5.

Inter eas maximè celebris eſt, SCANDERBVRGVM, quaſi SCHONENBVRGVM quis dicat: Lacubus, Syluis, venationibus, & reditib. anniuerſariis locuples.

Inſulæ

Inſulæ etiam nonnullæ huic Diœceſi ſubiacent, vt ſunt:

SAMVS DANICA Samſæ.

Ciuitati dictæ vicina, fertilis eximiè, quæ ſeptem parochiis habitatur.

HIELMIA Hielm.

Facinore magnanimi herois MARSTIGII, in ERICVM regem, ob læſam coniugis pudicitiam, ſeueri vindicis, famoſa.

THVNA Thun.
MOLSA, & HILGENESVM, Molſoe/Hilgeneſſ.
ROMSOA Romſæ.
INDELAVIA Indelauæ.
HIARNOA HIARNOE, Sepultura HIARNI regis celebris.

DE DIOECESI VANDALICA, SIVE BVRGLAVIENSI.

HINC ad corum eſt AALBVRGVM, ab anguillarum copia ſic nuncupata: forſan quia ſecus eam copioſè capiantur. *Aalburgi eleuatio 57. gra. 4. m.*

In ea ciuitate VANDALICARVM Eccleſiarũ Epiſcopus ſedem ſuam habet.

In Nomarchias tredecim ſatis amplas, hæc ditio diſcriminata eſt.

Quæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Quæ in vniuerſum templa ruſtica 180. continent, plumbo vt & alia ferè omnia, in hoc regno, tecta.

Sex in ea ciuitates reperiuntur.

Domosq; nobilitatis centum ambit.

Partes huius Diœceſis maxumè illuſtres, cum ſuis adiunctis, hæ ſunt:

VENSILIA	Wendſyſſell.
HANNOMARCHIA,	Hanherret.
THYA	Thyeland.
MORSAEA	Morſøe.

De his nunc ordine dicetur.

VENSILIA olim BVRGLA.

VENSILIA inter reliquas huius diœceſis partes, natio grandior, & celebrior eſt; Cuius longitudo, à meridie, promontorium ad vſq; SCAVINICVM nautis metuendum, in Borealem Oceanum, decem miliarium Germanicorum ſpacio excurrit: Et lymico ſinu piſcatu nobili, à reliquo IVTHIÆ corpore diſcriminatur.

Nomarchiæ Vandalicæ 6. Rurales parœciæ 70.

Partita eſt hæc terra VANDALORVM *in monarchias ſex.*

Atq; in iis Parochiales Eccleſiæ, ſeptuaginta conſtitutæ ſunt.

Arcem vnam nomine SELSTRVPIAM:

Monaſteria duo:

Oppida

Oppida verò tria habet: vt ſunt.

SEBOIVM, *ad mare Orientis ſitũ:* SEBII.

HIERINGVM Herring.
SCHAGENA Skagen.

In Nomarchia Kiarherret / inter alios Amnis, qui patrio ſermone Ryaa dicitur, clarus eſt: diuidens præfecturam HVITBOIAM, ab HANNOMARCHIA, & ad Aphricum (SVDVEST) defluens, in Lymicum ſinum euoluitur.

In Nomarchia VENNEBERGENSI, alij amnes haud ignobiles fluunt: ſed illuſtriores hi ſunt:

LIVERSAA, *qui ex monte propè templum* VENNEBERGENSE *naſcitur: Et*

YLLAA, *qui ad ortũ, non procul ab oppido* HIERINGO *concipitur.*

In vlteriore huius terræ præfectura, à cornu HORNSHÆRRET denominata, verſus ſeptentrionem in longitudine ſeptem miliaria Germanica patẽte, eſt mons ASBERGVM, in quo monumenta Gigantum conſpiciuntur.

PAROECIA RAABERGA, duo ſtagna poſſidet: At ELLINGA tres inſulas minores, in mari Orientis ſitas oſtentat, quæ ſunt:

GRIS-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

GRISHOLMIA Gryßholm.
HERTZHOLMIA Hertzholm. &
TYDSKHOLMIA, quaſi Germanorum inſula.
Has piſcatores occupant.

DE SITV HANNMARCHIAE.

Hanmarchiæ deſcriptio. HANNOMARCHIA, Danicè Hanhærret, prouinciola eſt inter THIAM, MORSOEAM, & præfecturam HVITBOIAM. Cuius longitudo ab ortu, in occaſum, quinq; miliaria Germanica extenditur: & duo lata patet.

Lõgitudo, & latitudo Hanmarchiæ.

Parochiales Eccleſias ſupra viginti comprehendit.

In parœcia quæ parua dicitur, Danicè Liden Sogen, *rupis* SKARRINGA, *viſendæ altitudinis aſſurgit.*

Skarring. klinth.

Sunt pręterea his in oris Syrtes periculoſæ, vndis opertæ; quas SANDORAS, ET BRAGAS appellant, in eas multi impingunt.

Sandørr. BRAGHE.

Inſulæ nonnullæ quoque hîc viſuntur: vt ſunt:

OELANDIA Oelandt.
OXEHOLMIA Oxeholm.

THYA.

HANMARCHIÆ proxuma eſt Thya, eximiè fertilis, & piſcatura nobilis: quam regiunculam incolæ, ab vlulando ſic dictam, pro vero habent. Narrantur enim iſta loca, nũc arboribus nudata, olim denſiſſimis ſyluis inſtructa, Luporum immanium, aliarumque ferarum latibula fuiſſe: Cum & nuper putamina, & teſtæ nucum, ceruinaque cornua in paludibus, vt certa veſtigia, & ſigna, ſyluarum detonſarum reperta ſint. In Nomarchias quatuor interſtincta eſt. Quæ quinquaginta ſex parœcias rurales continent.

Nomarchiæ Thiæ 4 parochiæ 56.

In earum conuallibus, imbrium riui reſtagnantes, lacus quamplures, & ſtagna piſcoſa, quadraginta quatuor efficiunt.

Arcem vnicam ORVMNAM habet:

Oppidumq; vnicum Thyſtadium.

Vbi CHRISTIANVS III. Scholam inuentuti primus condidit.

Cernitur & hìc VESTERVIGA, cœnobium peruetuſtum, in quo ſepulta eſt regia puella, patrio ſermone LIDEN KIERSTIN dicta, Danicis carminibus, & Rythmis ſonoris, ob pulchritudinem, & virtutem decantata.

In

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

In Nomarchia huius terræ, quæ nominatur Hillerſhørret/ templum HANSTADIVM, limes eſt, inter Oceanum, & mare Orientis.

Inſulæ interiores in hac terra hæ ſunt:

Handſt. holm. — HANDSTOLMIA, *vnum miliare longa: inter duos rapidiſſimos amnes ſita. Tribus parœciis habitatur.*

Oſtholm. — OSTHOLMIA, *inſula rotunda totidem parochiis habitatur.*

Iegen. — IEGENA, *vna Eccleſia colitur.*

Liffland. — LIVOLANDIA.

Egholm. — EGHOLMIA.

Bodum. — BODVMNA *peninſula, quæ & vnum cætum parochialem alit.*

MORSINGIA.

SEQVITVR MORSINGIA, ad quam locis quinque traiicitur: Eſtq; quatuor miliaria Germanica longa, & duo lata, progreſſu ab ortu, in occaſum facto.

In ea Nomarchiæ tres: & Vndetriginta parochiæ rurales numerantur.

Landſlott — *In auſtrali huius terræ plaga vnica eſt Arx:*

Eleuatio Nycopiæ 56.g.50. — *Vnica etiam ciuitas* NYCOPIA Nykiøbing.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Et vnica inſula AGGEROA, Aggeræ.

STAGNA *duo præcipua habet:*

Amnem etiam vnum haud ignobilem, qui SCAROMAA *dicitur.*

Sinus & freta aliquot hic quoq; decurrunt.

Inter reliqua FEGESVNDT *illuſtre eſt, à* REGE FENGONE *ſic appellatum: qui ibidem ſepultus eſſe creditur.* Fegeſundt à FENGO *rex Daniæ.*

DE DIOECESI VIBVRGENSI.

NVNC quia ordo exigit, his quædam de Diœceſi VIBVRGENSI attexemus.

Cuius longitudo ab ortu in occidentẽ, duodecim miliaria Germanica patet.

In Nomarchias ſedecim diſcreta eſt. Quæ Eccleſias parochiales ruſticas 218. continent. Arces tres: totidemq; ciuitates habet.

Freta memoratu digna quinque præfert, vt ſunt:

SALLINGICVM	Sallingſundt.
VIRKENVM	Virckeſundt.
HVALPENVM	Hualpſundt.
SEBERVM	Seberſundt. & fretum
OTTHONIS, celeberrimum.	Otthеſundt: in hiſtoriis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Hîc enim OTTO imperator, eius nominis I. annos abhinc 956. cũ exercitu deſperabũdus ſubſtitit. Quippe ſuis viribus diffidens, vlterius progredi non auſus, indignabundus haſtam in vndas proiecit. Quod ipſum loco, ſempiternæ memoriæ nomen OTTHESVNDT in hodiernum vſq; diem peperit.

In oppido SLESVICO huius OTTHONIS nomen, & inſignia, cum anni numero, quo hæc geſta ſunt, in feneſtra quadam depicta eſſe comperi.

Amnes proinde maximè illuſtres, decem fundit: quorum facilè maximus & celeberrimus eſt amnis GVDDENVS, gudden Aa.

DE SALINGIA.

Inter reliquas huius Diœceſis latiſſimè patentis partes, SALINGIA peninſula fertiliſſima, Lymico ſinu circũdata, diœceſi VANDALICÆ ad ortum obiecta eſt.

Prouinciolam hanc, in quatuor Nomarchias, triginta rurales parœcias complectentes, diſtinctam eſſe cognouimus.

Progenerantur hiſce in oris equi generoſiſſi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

nerosiſſimi, quos venales expoſitos, exteri auidè expetunt: & magno precio coemptos, longo agmine, alio gentium abducunt.

Inter THYAM, quam ſuprà retulimus, & Salingiam eſt Inſula, quæ à pulchritudine nomen FAFFVERLANDT accepit: Syluis ſuperba, & anguillarum copioſa piſcatura celebris. Faffuerlandt.

VIBVRGI, generalis concio, triumvirûm nobiliſſimorum, & ſapientiſsimorum, de cauſis ciuilibus cognoſcendis, & diiudicandis, toto ferè anni ſpacio continuatur: niſi vbi inquietę functionis moleſtiis defatigati, ſe in prædiis ſuis paululum recreant, & vires recolligunt. *Viburgi Meridiana 56. 25.*

Vniuerſæ igitur Cimbricæ Cherſoneſi caſus, quærelæ, de finibus, & hæreditatum controuerſiæ, omnesque capitalium cauſarum animaduerſiones, cuiuſmodi ſunt cædes, adulteria, furta, & veneficij crimina eò deferuntur. De quibus Magiſtri litium fori, in ſingulis Nomarchiis conſtituti, primum adeundi ſunt: qui litem iuxta leges regni dirimãt: eorumque ſententiis vero conſentaneis acquieſcendum.

At ſi corruptelam iudicij moliuntur hi iudices, eò citantur, ſtudiis cauſidicorum ęquis attentiſſimè excutiuntur: atque iuſta communicatis cõſiliis æquilibrio perpenſa, approbantur, & cõfirmantur. Qua via in iudices muneribus delinitos, odiove, vel amore obcæcatos, quos non tam rei veritatem amare: quàm nummis pedicas locare, & perſonarum reſpectũ habere compererint, durius animaduertitur: ac graui nota infamiæ affecti, pœnas iniuſtitiæ ſuæ iuſtas pendunt, dum cauſa cum pudore cadant, reiq; familiaris iacturam ingentem faciant.

Hi dictatores VIBVRGICÆ concionis, aliiq; critici prudentiores, in reliquis prouinciis à rege ſubordinati, vt forenſia diſſidia componãt, AREOPAGITIS Athenarum, pares: & ſenatui Lacedæmoniorum conferendi, ſuperiorem intra huius Regni angulos agnoſcunt neminem: ſed eorũ ſententia, ſuſceptę materiæ congruens immutabilis, ius irreuocabile, & ſempiternum eſt: ni iniuriam quis incuſans, ad regem ipſum (quando coitiones anniuerſariæ in Dania fiunt, & regni ſenatum coactũ habet) denuo referat. Cuius cauſa

ante

ante Regis tribunal demũ diſquiſita, pro qualitate ſortitur euentum. Atq; hæc iudiciorum ſanctio, & Legum æquitas, ſempiternæ diſcuſſionis cauſarum, ſeruatur in vtroq; regno, in Ducatibus, & prouinciis omnibus, quæ huius regis imperio ſubſunt. Sed hæc hactenus de IVTHIA: Sequitur FIONIA, ad quam longo circumuecti circuitu, in Orientem, ſecundis ventis traiiciemus.

FIONIA.

Fioniam maris BALTHICI incurſus occiduus, à IVTHIA, anguſto quaſi porthmo, ſed vehementi impetu, atq; violento fragore interſecat: & eam vndiquaque, vt & alia regni intima circũdat, ac munit.

FIONIA tam forma, quam ſitu, amænitate conſpicua, vernacula lingua pulchrum, ſeu bellum ſonat. multum enim naturæ dotibus, & cerealibus bonis fæcũdata, rerumque neceſſariarum vbertate prompta eſt. Ideoq; ob ſoli amænitatem, & iugera fructuoſa, nobilibus gratior, frequentioribusq; eorundem caſtris occupatur.

In præfecturas vigintiquatuor diſcreta eſt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Templa ruſtica, quindecim, & trecenta oſtentat.
Regias quatuor.
Arces nobilium ſex:
Monaſteriaq; totidem.
Ciuitates vero ſedecim ambit.
Vbi ſtagna piſcoſa, manufactis piſcinis exceptis, octo, & octoginta, hominum vſui inſeruiunt.
Vbi decurſu perenni ſcatent amnes nouem & triginta: quibus hæc terra irrigatur.
Vbi promontoria nautis pertimeſcenda duo ſe expandunt.

FIONENSI Epiſcopatui, nonaginta inſulæ, ad meridiem ſitæ, habitabiles pleræq;, glebæ fertiliſſimæ, ſementique accommodæ ſubiacent. Quarum illuſtriores, & quidem contrà VANDALICAS ciuitates proiectæ, hæ ſunt:

LANGLANDIA. LANGLANDIA, terra à longitudine ſic dicta, ſeptẽ miliaria germanica longa, duo lata, octo parochiis ruſticis occupata.

Laulandia. LAVLANDIA, à humili, & profundo ſuo ſitu ſic appellata, octo miliaria longa, quinq; lata. Quæ magis id memorandum habet, quod clariſsimũ virum, D. Docto-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

rem Nicolavm Hemmingivm, optimè de ſcholis,&Eccleſia Dei meritum, nobis tulit. Quare reſpublica Danica huic terræ iuſtiſsimas gratias debet, quod ex ea tantus vir extet.

Falstria, *quatuor miliaria longa.*

Alsa, *tredecim parœciis ruralibus inhabitatur.*

Arraea *quatuor parochiis conſtat. hæc feris ſcatet.*

Tosinga, *trium parœciarum capax.*

Stryna.

Tvroa.

Egholmia.

Vresenia.

Orrea. *Vnde fretum,* Orresvndt, *dictum eſt.*

Bogoa.

Bastolmia, *& aliæ.*

Sempiterna memoria dignũ eſt, quod
vt in hac terra Fionvm, Anno ſalutis mil- 1537.
leſimo, quingẽteſimo, triceſimo ſeptimo,
celebrem de hoſtibus victoriam reportauit, Christianvs III. multo tamen ſanguine impenſo, prout diſpartiti regni miſerrimus ſtatus, ea tẽpeſtate poſtulabat, (in quo conflictu, duo comites, Hoiensis, & Thekelenbvrgensis, itẽ Epiſcopus Gvstavvs, vitam amiſére: Christophorvs vero princeps *Oldenburgicus,*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

exercitu, & caſtris exutus eſt) ita filio eius FRIDERICO II. regi noſtro clemẽtiſſimo, triumphus longè omnium excellentiſſimus, in eadem hac regione OTTONIÆ, ſingulari magnificentia peractus eſt. Anno Chriſti milleſimo, quingenteſimo, octogeſimo.

Eleuatio polaris Ottoniæ. 55 g. & 21. m. 1580.

Tres ibidem principes, HOLSATIÆ, atq; SLESVICENSES duces, regio ſtemmate prognati, regis Daniæ æquiſſimam dominationem perpendentes, ſe, ſuaque omnia, ante tribunal geniculando, eius patrocinio, & fidei, veteri fæderis iure obſtrinxere.

Honorem quidem ob FIMBRIAM, feudo donatam, Ducatumq́ue SLESVICENSEM libero Allodio traditum, regibus prioris ſeculi debitum (non tamen omnibus ſolemni ritu porrectum, & perſolutum: ſed à temporibus regis CHRISTOPHORI BAVARI, eius nominis vltimi, circiter centum quadraginta annos dilatum) oportunè, conſultoq́; demùm FRIDERICO II. concordes detulerunt.

Percuſſum, & redintegratum eſt igitur inter eos, cũ ſumma lætitia, fædus ſempiternum: 1. Vt DANVM iniuriarum vindi-

dicem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

dicem agnoſcerent: Ipſum in hoſtibus *II.*
propulſandis, bellove impetendis conſulerent.

Iuſſi viciſſim regi cōtra rebellantes ſu- *III.*
petias mitterent.

Ita benè firmata antiqua ſocietas: vt, quiſquis HOLSATO hoſtis declaratus ſit: idem DANO inimicus eſto: & è conuerſo.

Antiquitus hi principatus cis LVBECAM, Portæ DANIÆ validæ, dicebantur; De faſte Porthe/ och vern for Danmarck: quæ quidem hoc die, non vectibus, vel clauibus, non muris, aliisve repagulis manufactis, hoſtibus occluſæ: ſed verè adamantinis vinculis, confæderatione, iureiurando, ſacramento nouo, ſempiternaq; amicitia obſeratæ ſunt.

Atque ſi DANIA ad iſtas auſtrales partes, & terminos, parùm naturæ beneficio vallata, alicui videbatur: hac via, ab omni hoſtili metu, tutiſſima facta modo eſt.

Eo ante multos annos reſpexiſſe DANICAM HEROINAM MARGARETAM, fæminarum illuſtrium prudentiſſimam, quis non videt? Ea cum eſſet trium Regnorum domina, GERHARDO comiti

HOLSATIÆ, ducatum SLESVICENSEM liberaliter impertita eſt: Anno Chriſti ſu-
1388. prà milleſimum, trecenteſimum, octogeſimo octauo. hac tamen lege, vt pro inueſtitura impetrata, ſe à regno pendere, & clientem Daniæ profiteretur.

Qua etiam conditione, LIVONIAM, militibus ſacri ordinis (quos MARIANOS appellarunt) attribuit, vt & hi regno DANIÆ, ſed eo nomine obſtricti eſſent. Sed inſtitutum iter proſequamur,

SELANDIA.

FIONIA modo dicta, ad Orientem, inclytam SELANDORVM inſulam in proſpectu habet: quæ ſoli tam patentis eſt, vt

Quindecim ciuitatum ſedes.

Duodecim Arcium, aliarumque regiarum capax.

Trecentorum item triginta ſex templorum.

Totidemq́; parœciarum ruſticarum ager ſit.

Cuius longitudo, ad octodecim miliaria germanica protenditur: duodecim lata patet.

Alij quaſi maris terram dici volunt: quod vndiquaq; mari incincta ſit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Alij verius (vt reor) eam ſeminis terram appellant: eò quod aliis longè pinguiora, & fertiliora rura habeat. Spōte enim abſque annua ſtercoratione, ſegetum omnis generis ferax eſt.

Cuiuſmodi agri fruges, & legumina, quæ ſic naturæ lætamine ſpontè proueniunt, ſalubriora iudicantur, quam quæ ſtercorando pingueſcunt.

Hæc noſtratis Saxonis, nobiliſsimi hiſtorici, patria eſt. Et quidem tam præſtanti prole, digna terra, ob pietatis promptiſſimum ſtudiū. Quod alia gens ad ſtipem ſcholarum, ſacrorumq; munerum vſibus erogandam, SELANDICA propenſior non ſit.

Selandia natale ſolum Saxonis Grammatici, hiſtorici celeberrimi.

Id religio piorum Elemoſyna paſsim florens teſtatur: & Doctorum virorum collegium, reditibus amplū, quod ROESCHILDIÆ eſt, comprobat.

Conſentaneum eſt vrbē Rœſchildiam à ROE DANIÆ quondam rege, & fonte qui admirādus iſto in loco cernitur, nuncupatam eſſe.

Ræſchildia olim metropolis Daniæ Vnde dicta?

Hic editiori loco ebulliēs, perennes vndarū ſcatebras decliui lapſu emittit: quarū decurſu, ſeptē molendinorū rotæ, ſuf-

ficienter

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ficienter in gyrum propelluntur.

Ciuitatis vero celebritatem, magnificentiam, & antiquitatem, multorum diuûm delubra diruta, regiarum, monaſteriorumq; rudera arguunt.

Inibi etiam HARALDI VI. impenſis, extructum eſt Sacrarium magnificentiſſimum: in quo multorum potentiſſimorum regum, ac principum Buſta elaborata conſpiciuntur.

Inter ea CHRISTIANI III. conditorium incomparabile, vereq́; MAVSOLÆVM reſplendet: quale, & quantum, pari pulchritudine, lapide artificioſiſſimè inciſo, variisq́; figuris affabrè exornato, nõ alius quiſquam regum promeruit.

Tantæ celebrationis monumentum, tam venuſtè, & faberrimè variatum, vt nihil delectabilius poſſit oculis offerri, FRIDERICVS II parentis cineribus, vltima pietatis officia meditando, ſtruxit. Et non patris tantum, ſed & ſua oſſa ibi recondi iuſſit.

Quia autem hic CHRISTIANVS III. diu, & ſanctè Danico imperio præfuit, ſanctus rex haud immeritò dictus eſt. Qui primus apud nos renaſcentis Eccleſię parens,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

rens, ſacra Biblia patrio ſermone transferri, typiſq; diuulgari curauit: Anno ſuprà 1549 milleſimum, quingenteſimum, quadrageſimo nono. Cuius egregij facti, aliorumque quamplurimorum erga patriam beneficiorum memoria, poſteritatis nulla obliuione extinguetur: ſed eam cuncta ſecula, debita admiratione proſequentur.

Eius Eclogium præclarum apud Peucerũ extat. Ex poſteritate, inquit, CHRISTIANI I. natus eſt CHRISTIANVS II. in quo iuſtitiamne prius? bellive laborem mirer? Sopitis enim, & ſepultis bellis, reddidit pacem Daniæ, reddidit lucem veræ doctrinæ, reſtituit eccleſias, & iuſtiſſimè in ſumma tranquillitate regnum adminiſtrauit.

Hæc PEVCERVS, leui quadam ordinis hallucinatione ductus, CHRISTIANO II. aſcribit: Cuius imperium turbulentiſſimum fuit: ſed tantum CHRISTIANO III. competunt. Qui poſtquam Regnum tumultibus Chriſtiani II intricatum liberaſſet, & adiacentes prouincias legibus muniuit, & charitate inter ſe conſtrinxit: in ſubditos perbenignus fuit: &

in tota vita bonos omnes ſummo amore proſequutus eſt.

SVENO Rex DANIÆ, ET NORVEGIÆ, eius nominis I. qui totam ANGLIAM, Anno milleſimo duodecimo à nato Chriſto ſubegit, ibidem quieſcit.

Nobiliſſima dehinc heroina MARGARETA Valdemari III. filia, DANIÆ, SVECIÆ, ET NORVEGIÆ regina, benè de nomine, & dignitate populi DANICI merita, inſigni ſepultura iuxtim cõdecoratur: quæ obiit Anno Chriſti 1412.

Ea multis iniuriis ab Alberto SVECORVM rege ſuperbo, prouocata, & laceſſita, eidem coacta manu obuiauit: Cuius demum exercitu numeroſiſſimo obtrito, regem ipſum captum, abduxit viuum: & diademate eius inſignita, totã SVECIAM ſibi ſubdidit. pugnatum eſt 21. Septembris, Anni milleſimi, trecenteſimi, octogeſimi, octaui.

Cos adhuc ferreis retinaculis, columnę templi ROESCHILDENSIS, in perpetuam rei geſtæ memoriam affixa eſt: quã idem ALBERTVS, tanquam munus contumelioſum, in ludibrium, & opprobium muliebris ſexus, reginæ, vt in ea ferrum, &

arma ſua acueret, è SVECIA in DANIAM tranſmiſit. Quæ ignominia breui poſt in proprium ipſius caput redundauit: dum in cuſtodia ſeptennium eſt retentus: vnde ſe ingenti pecunia redemit, Anno Chriſti 1395.

Nam poſtquam vadimonia conſtituta eſſent, ſex mille talenta argenti defæcati, cum regina paciſcitur. Quæ pignori capionis loco, ciuitates:

LVBECAM.
TORNAVM.
SONDIVM.
ELBINGAM.
GRISPVALDAM, &
DANTISCVM, accepit.
Hæ pro Rege dimittendo, HOLMIÆ SVECORVM, vicariam fidem ſuppoſuerunt.

Regina verò hac victoria reportata, triũque borealium regnorũ ampliſſimorum, dominium adepta, eadem firmo ſocietatis nexu coniunxit: à quo ſi factioſa molitione SVECI nõ receſſiſſent: ſed vnita tria regna perduraſſent, eorũ potentiam nulli reges ferre, nulli populi infringere ſuſtinuiſſent. Verùm ea defectio, poſtea *Margareta victorioſa.*

multorum

multorum malorum fomes fuit; & incendia vtriq; genti pernicioſa, excitauit.

Quieſcere enim cum nequeat illa gens, (quietis impotentiſſima) ſurgentis imperij Danici, pacem, & ocium quieſcere etiam minimè paſſa eſt. Itaque dum illi ad aſſerendam libertatem amiſſam, omnem adferunt conatum: hi ad omne temporis momentum bella priſtina renouant: acquiſitiq; imperij ius conſeruare nituntur. Vnde bellorum ſemine non deficiente, dum id regnum tanquam incerti iuris alteruter populus certatim ſibi vendicet, effectum eſt, vt & immania inter ſe odia fouerint: & à belli præparationibus, mutuisque conflictationibus perrarò interquieuerint.

Alibi etiam in hac inſula, Reges, & reginæ, reguli, comites, mulieresque ingenui ſanguinis ſepulchreta ſua habere prę optarunt:

In cœnobio SORENSI *ſepulti ſunt:*

REGES tres.
REGINA vna.
REGIA puella vna.
COMITISSA vna.
SENATORII ordinis viri 24.

NOBI-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

NOBILES 41.

RINGSTADII *verò reges quieſcunt:*

VALDEMARVS I. qui VARINBVRGI obiit Anno Chriſti 1182.

CANVTVS VALDEMARI I. filius, moritur, 1202.

VALDEMARVS II. VALDEMARI I. filius. Legiſlator. vita functus eſt 27. Martij. Anno 1241.

VALDEMARVS III. filius VALDEMARI II.

Qui venationi intentus, caſu fatali, per ignorantiam BALLISTARII interiit.

ERICVS Sanctus Valdemari II. filius:

Qui decimo imperij ſui anno, proditoriè cæſus eſt apud SLESVICVM, (vti ſuperius diximus) cuius cadauer ibidem à religioſis primùm terræ mãdatum: poſtea Ringſtadium perlatum eſt. fatalis ipſi dies 9. Auguſti fuit. Anno Chriſti 1250.

ERICVS VIII. filius ERICI regis cæſi in FINDERVP, à MARSTIGIO, & ſepulti VIBVRGI: migrauit hic ERICVS VIII. è viuis, 1319.

BIRGERVS REX SVECIÆ, qui humanis rebus ſubductus eſt. Anno ſalutis 1321.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Præterea generoſiſſimarum heroinarum, ibidem glorioſum filij Dei aduentum expectantium, nomina ſunt hæc:

SOPHIA filia regis SVECIÆ, quæ naturæ ſatisfecit, Anno Deiparæ virginis 1198.

RIGISSA, ERICI regis SVECIÆ vxor: quæ vita ceſſit, Anno poſt natum Chriſtum 1210.

MARGARETA Damour, regis Bohemiæ filia vitam cum morte commutauit 1213. 27. Maij.

BERINGARIA, regis LVSITANIÆ filia. Quę viam lethi calcauit. Anno Chriſti 1220.

ELEONORA, filia regis HISPANIARVM. Quæ vitæ diem ſupremum clauſit 13. Maij. Anno 1231.

AGNETA, filia Alberti Marchionis BRANDEBVRGICI. Quæ lumine caſſa, viuere deſiit 1300.

ENGELBVRGA, filia MAGNI regis SVECIÆ: Quæ vitæ terreſtris penſum adimpleuit, 5. Aprilis 1319.

MARGARETA, vxor BIRGERI regis SVECIÆ: Et filia ERICI regis DANORVM, cognomento GLEPPING. Quæ expirauit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

expirauit 2. Martij. Anno ſalutis 1341.

Sed vt vnde digreſſa eſt oratio redeat.

Ad Subſolanum ciuitas HAFNIA eſt, regni Metropolis: nomen à portu, nauticoque conceſſu commodiſſimo trahens. Hîc armamentarium regni eſt: & Regiæ claſſis promptuarium, omni bellico apparatu abundans.

Haffniæ metropolis regni Daniæ, vnde dicta.

Haffniæ eleuatio poli inuentæ eſt 55. 41.

Extruuntur primùm hoc in loco, ab ABSOLONE cognomento SNARE, primate SVECIÆ, Epiſcopo Rœſchildenſi, atq; archiepiſcopo Lundenſi, tuguriola piſcatoria, quæ de ſuo nomine AXELHVSE id eſt domos Abſolonis appellauit. Circa Annum Chriſti milleſimum, centeſimum, ſexageſimum octauum.

Abſolon cognomento Seler primus cõditor ciuitatis Haffnienſis.

1168.

Hîc Academia inclyta eſt. Cuius fundamenta, glorioſum eſt CHRISTIANVM I. poſuiſſe. Anno 1474. Sed maior gloria CHRISTIANO III. Qui eam auxit, & ſtipendiis locupletauit.

Maxumum verò, & immortale decus, FRIDERICO II. ante omnes tribuendum: qui eam omnibus modis ſtudioſius exornauit, & ampliauit: tum numero profeſſorũ, tum eorundem ſtipendio adaucto. Anno Chriſti 1569.

Propriis præterea & perpetuis impenſis, centum bonæ ſpei adoleſcentes, ex omni ſtudioſorum frequentia electos, Seniorumq; Scholę examini ſubiectos identidem alit. Vnde ceu fonte ſcaturiente, feliciſſimorum ingeniorum riuuli, Eccleſiæ, & reipublicæ ſalutares, per totum regnum noſtrum emanant.

AMAGRIA.

Amagria. Ad orientem adiacet HAFENIÆ inſula AMAGRIA, ſex millia paſſuum longa, quatuor lata, omnium fæcundiſſima.

Hæc ciuitati negociatione, & concurſu hominum celeberrimæ, res alimentarias Scaphis importando, cotidie ancillatur. Referta eſt hæc inſula MATTIACIS, qui ad rem attenti, & lucri cupidi, omni tempore, bona ſui agri, ciuibus communicant.

HVENA.

Huena. Verſus aquilonem eſt inſula HVENA, in mari BALTHICO ſita, ad longitudinem 35. graduum, & latitudinem 56. porrecta. Quæ pari propemodum ſpacio diſtantes terras, SCANIAM, & SELANDIAM vtrinque habet. Et verè maris BALTHICI, plus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

plus hoc loco, quam aliis corriuati, nobili porthmo ſpectabilis: dum freti natura coarctati, medias aquas, inter vtramq; aridam, vrbeſq; ſecus oſtentet.

Exigua quidem terræ moles hæc inſula; at rerum ingentium, & ſublimium, gloria illuſtris, maximeque nobilis. Nam in ea (quæ Mathematicis obſeruationibus admodum oportuna viſa eſt) liberalitate FRIDERICI II. perpetuo encomio digniſſimi; Nobiliſſimi autem viri THYCONIS BRAHE, Domini de KNVDSTRVP, ac Mathematici peritiſſimi induſtria, alacrique ſtudio, Schola ASTRONOMICA, & Meteorologica, in Arce VRANIBVRGI fundata eſt: ad artem iſtam diuinam, obſeruationibus mirificis, & inauditis emendandam, ac ſuo loco, & honori tandem aliquando reſtituendam.

Viceſimo Martij, Anno 1590. vidit hanc inſulam, cum ſuis proceribus, ſereniſſimus, & literatiſſimus Rex SCOTORVM IACOBVS VI. vbi noua, admirandaque inſtrumenta aſtronomica conſpexit: ea vt vnicè miratus, ita herum, & pręſidem artis, arcisque plurimum dilexit. Sublatis enim manibus acquieuit, & aliis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

omnibus vſpiam viſis delectari: hiſce verò ſuprà modum ſe tangi, inq; admirationem rapi confeſſus eſt.

DE ARCE CRONEBVRGO.

AD latus maritimũ, explendeſcit CRONEBVRGVM, caſtrum munitiſſimum, & inexpugnabile: arx ſanè magnificentiſſima, ex lateritia facta marmorea, ſumptibus maximis FRIDERICI II. quadrati lapidis artificioſa compage congeſta, & mirabili ſtructura abſoluta, 1584.

Primum enim molem lapideam, in ipſo littore, ante arcẽ coaceruari iuſſit: quam trabibus maximi roboris contextis, ſudibusq; tranſuerſis, & cratibus firmiſſimis connexis corroboratam, fluctibus opponi fecit: cui Saxa immenſi ponderis alia, ſuper aliis grandioribus, ad ſtabiliendum operis pulcherrimi fundamẽ iniecta ſunt: ne vt antea opificum incuria, vndarumq; frequentiſſimis, & violentiſſimis latratibus lambentibus, id dehiſcat, & fatiſcat.

Habet hoc caſtellum aliud in aduerſa RIPA SCANIÆ, quod ELTZEBVRGVM appel-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

appellant. Vtrobiq; ſanè bellicarum ma-
chinarum vis ingens, hinc, & illinc, ad cõ-
cutiendũ naues furtim, & ſine venia præ-
ternauigare, debitumq; portorium ſub-
trahere conantes, locata.

Nam hoc in loco, naturæ beneficio, ad
id præparato, pro mercibus vltrò, citroq;
exportandis, rurſumq; inuehendis, alió-
ve tranſuehendis (ſi modo quis nauiga-
tionem inſtitutam ſecurè abſoluere velit)
reddenda erit ratio. Qui ſecus faxit, capi-
tale eſto: Et bona quantacunque fuerint
ſubtracta confiſcantor.

Velificantes igitur, dorſumq; anguſti
maris, hac calcantes, quocunq; ſoluerint,
ſiue in LVSITANOS, vel HISPANOS, GAL-
LOS, BRITANNOS, vel quaqua verſum,
curſum direxerint, anguſtas Porthmi fau
ces, vtrumq; caſtellũ interlabentes intra-
re coguntur: Et portorium ſalis, vini, alia-
rumq; mercium pretioſiſſimarum, carba-
ſis diductis, pendere tenentur. Quibus
dimiſſis, mox alij onuſtiores rationẽ red-
dituri, cateruatim cõmeant: & volunta-
tem regis Daniæ præſtolari tenentur. Id-
que bono iure, quod pro ipſorum ſalute,
tranſituq; ſecuro, regia claſſis, perpetuis

ſumptibus inſtruatur: & triremes per æquora traducantur: vt quicquid piratarum inueſtigetur, capiatur, crucique adiudicetur. Ne ſpoliorum lucris guſtatis, inducti, prædæque dulcedine illecti, maius in poſterum facinus tentent, quampluresq; innocenter trucident: neve impunitatis ſpe, huius pelagi portibus, tanquam receptaculo, ſentina piratica abdita deliteſcat, incautiſque inſidias locet.

Ita beneficio Neptuni DANICI, mare perpurgantis, neminemque prædonum elabi permittẽtis, tuto omnibus, ſine ſeruitutis, & mortis periculo tranſmittentibus, ſaluus conductus, quo volent, patet. Siquidem opem ſuam, contrà piratarum impios auſus implorantibus promptiſſimè communicat, & negociatoribus tutiſſimum maris vſum conſeruando, vnicuilibet terræ, ſuos ciues ſaluos reddit.

Quanquam verò DANIA, neque aureas venas, neque vineta, quibus glorietur, natura habeat: vt ARABIÆ, HISPANIÆ, VNGARIÆ, ITALIÆ, & GERMANIÆ hoc modo conferri poſſit: profert tamen, præter alias fodinas metallicas, ſuas ampliſſimas opes: & reuera hoc maris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

maris BALTHICI oſtio vinifera, & aurifera eſt: tam vinifluum mare, quam aureum flumẽ poſſidens. Cuius anniuerſariis reditibus immenſis, Regiæ GAZÆ, opesq́; excreſcentes, HERMO, TAGO, Pactolo, & Rheno non cedant.

Nam quicquid ab aliis, maxumo cum labore, in vinetis, & ſubterraneis periculosè quæritur, inuenitur, effoditur, igni excoquitur, & aqua minerali diutiſſimè lauatur: tandemque vſui humano, in formas, maſſasq́; diffuſum præparatur: eius magna pars noſtratibus, in mercium acceptarum compenſationem numeratur: maior regi iuſta, ac debita vectigalis penſione exoluitur.

Laborent igitur alij in fodinis profundiſſimis, tetras, & peſtilentes exhalationes perferentes:

In vinetis deſudent alij:

Nonnulli vnionum piſcatu, aliisq; artibus in colligendo auro, ſe macerent:

Nobis quia,

Paſcitur in pratis, luxuriatq́; pecus:

Arua magnitudine, & amplitudine, paſtionis ſuæ, boum, pecorumq́; multitudinem ſuppeditant.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

AGRI, frumentorum vbertatem.

Nemora, ſuos etiam annuos prouentus, & Maria, copioſiſſimam piſcium affluentiam ſubminiſtrant.

Harum, atque aliarum mercium, quæ quotannis exportantur, iuſta commutatione, & communicatione, alia regna ſubleuantur: aurique congeries, quantum regno ſufficit, importatur. Nam vt mihi THALIA ſuggeſſit,

Quas fundit TAGVS *Aureas harenas,*
Quæ ramenta dat HERMVS: *& lapillos*
Quos INDVS *virides, vel albicantes*
Iactat: Quæq; ſuis latent cauernis
Terræ viſcera, ſat periculoſis:
His nunc DANIA *turget, & ſuperbit.*

Principes Græcorum inſignia habent aureum vellus, non quod ibi aurea vellera, à pecudibus geſtentur: agnum enim inter pecudes, aurea clarum fuiſſe coma, vel oues auream habuiſſe lanam, fictum eſt prorſus, vt habent verſiculi:

Nullæ vnquam pecudes ex fuluo crede metallo:
Geſtarunt villos, auricomasq; cutes.

Sed vel quia à vellere plurima vectigalia accipiant: vel vt hoc Symbolo, in Scutis

effigia-

effigiato, ad Argonautarum, auorum ſuorum virtutes bellicas, & clara exempla remitterentur: qui periculosè, & ſummo cum vitæ diſcrimine, ad inauratam pellem, domum ſecum apportandam, Colchos profecti ſunt: & dura virtutis ope ſuperarunt.

Tria lilia GALLVS, non ſine myſterio, in geſtaminibus, & ſignis militaribus habet.

Auream aquilam exercitui ſuo, Orientis ſignifer, præfert.

Fuſcam vero, bicipitemq; Occidentis imperator geſtat:

At DANIÆ, & ſeptentrionis regi, ex trimari BALTHICO, in has terras ſe triplici incurſu immittente, & GOTHIAM, à FIONIA, FIONIAM à SELANDIA, SELANDIAM à SCANIA diuidente: quędam ſuorum nobiliſſimorum inſignium oriuntur: tres nimirum cœrulei coloris Leones.

Eò quod mare hoc, motibus procelloſis agitatum, mirum in modum ſæuiat, ac terrorem nauigaturis incutiat: non ſecus ac leo toruus, minaxque ſolo aſpectu mortales territat, voce, rugituq; conſternit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

nit. Quin & mare hoc concitatum, procellisque intumeſcens, robur, vim, impetum, ferocitatem, & diritatem leoni inſitam, proxumè repræſentat.

Et vt fera hęc validiſſima, primas in toto agmine obtinens, quadrupedumq; genus omne; longo poſt ſe relinquens interuallo, fætum vnicè diligit, tuetur: cætera bruta, maximè verò inimica, ſine negotio proſternit, nobilemq; iram gerit: ita hoc mare, facilè omniũ præſtantiſſimum, DANIS munimentum, brachiis extenſis, alueisq; ſuis profundiſſimis, hoſtes ſe intuentes terret, & regni vires circundat: eiusq; inſulas quamplurimas, quaſi cingulis redimitas cingit, tutasque ab hoſtium incurſionibus, & latrociniis conſeruat: haud ſecus, ac pia mater, infantulum vlnis ſuis amplectitur: vel quomodo virgiginem, Baltheus precioſus condecorat.

Mare Balthicum vnde dictum.

Vnde & mare BALTHICVM nuncupatum eſt. Piſces etiam in hoc mari delicatiores capiuntur, quam in aliis DANICI freti partibus. Etenim non ita fluidi, aut molles, ſed ſolidioris carnis ſunt, vt non facilè corruptionem admittãt. Ergo pluris multò haleces, Balthici maris ęſtimantur,

tur,quam Lymici,vel alterius ſinus, & ab exteris auidius expetuntur, cariusq; coëmuntur. Sed hactenus de mari BALTHICO: in quo cõplures inſulæ, ad meridiem ſparſæ iacent: vt ſunt,

MONA, inſula rotunda, vna Nomarchia, vnaq; ciuitate STEGOA celebris: Mønslandt.

PROMONTORIVM iuxta eam expanditur, quod Danicè Mønſklinthe *dicitur.*

DANIAE HOLMIA,	Dannmarchiſholm.
STINESVM	Stineß.
VIGENESVM	Vigeneß.
AGGEROA	Aggerøe.
OMMIA	Omøe.
EGHOLMIA	Egholm.
THVILLVMOA	Thuillomøe.
SPROVA	Sprofføe. *& aliæ.*

Verſus ſeptentrionem extructum eſt FRIDERICHSBVRGVM, arx, ab HERMOLAO TROLLE, equeſtris ordinis viro nobiliſſimo, rerumque maritimarum in bello aduerſus SVECVM geſto, ſummo præfecto, in loco omnium amæniſſimo primùm cõdita: quam poſtmodum FRIDERICVS II. loci amænitate inductus, exquiſito quodam apparatu adimpleuit, & coronæ ſubiecit.

Regię pietatis zelus ſingularis, hoc loco ab-

co ab-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

co abundè declaratus, haud prætereundus eſt. Qui intrà ſuperbas caſtelli portas, iuuentuti ſtudioſæ, Scholam condidit: omnibusq́ue neceſſariis ſempiterno decreto prouidit. Vt non tam marti bellicum propugnaculum, quam mineruę caſtrum vmbroſum erexiſſe cenſeatur.

Mirum dictu, cum alij canes venaticos, ab extremis terris quæſitos, potius alant, phaleratosq; equos, & greges peſſimorũ aſſentatorum ſibi abblandientium, pluris quam Scholaſticum faciant.

Hanc Scholam, Regia M. bono conſilio, ad cænobium SORENSE, locum ſtudiis magis ſalubrem, & opportunum poſtea transferri curauerit: & cùm numerum docentium, ac diſcentium: tum eorundẽ reditus, & ſumptus anniuerſarios auxerit.

Neq; verò ergà hanc Scholam ſolummodo beneficus fuit: ſed omnes alias quotquot in omnibus ciuitatibus regnorum, & ducatuum ſuorum poſſedit, mira benignitate fouit, & ampliſſimis ſalariis liberaliſſimè ornauit.

Nouit enim, regalius eſſe addere, quã adimere. Quin etiam, quod admiratione

dignum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

dignum eſt, regios agros, vbivbi paſſim colantur, decumanos eſſe permiſit: & miniſtros verbi ab omnibus ſecularibus oneribus immunes eſſe, exemplo maiorum mandauit. Qua ſua propenſa munificentia, ſubditis alioquin diuina lege, ad iuſtè decimandum obſtrictis exemplum reliquit: omnesque ergà diuini verbi miniſterium, ad gratitudinẽ inuitauit: Nam vt venuſtè Paterculus dixit,

Facere rectè ciues ſuos, princeps optimus faciendo docet.

Hoc encomium non ad adulationem, ſiue gratiam regis (quod leuitatis eſt) ſed ἀκολακεύτως ex meritis, & debito, in virtutis ſempiternum teſtimonium ipſius maieſtati ferimus. De hiſce raris, & maximis ſancti regis ornamentis, plura nunc dicere ſuperſedebo.

Reſtat nunc vt è SELANDIA, in SCANIAM peruagandam, demum ſoluamus.

SCANIA.

Inſulæ SELANDORVM, quã modo perſtrinximus, nobilior alia, ad ortum, quæ SCANIA dicitur, adiacet: cælo, & ſolo læta *Scania.*

agro-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

agrorum fertilitate, pinguedine, & vbertate omnibus aliis facilè antecellens; vt eo nomine, gloriam, & coronam reliquarum eam, haud malè quis dixerit.

Quæ quidem natio SCANIARVM, olim in duos magnos ducatus diuiſa, hinc HALLANDIA, iſthinc BLEKINGIA, viginti quinq; miliaria germanica in Orientem extenditur. Quibus partibus, velut pedibus, ſeu cruribus lato ſeiunctis ſpacio, vno quidem ad ortum, SVECIÆ confragoſos limites calcitrat: altero verſus aquilonem NORVEGICOS præruptos, aſperosq; fines attingit.

Ad boream inſulas has proſpicit:

SEDEROAM	Sederøe.
SVEDEROAM	Suederøe.

Ad ſubſolanum, inſula SANTHAMERA erigitur.

Diſterminata eſt hæc terra SCANIÆ in præfecturas viginti tres.

In vniuerſum verò, cum dictis duabus ſuis partibus maximis, BLEKINGIA, ET HALLANDIA, quarum illa tres, hæc octo Nomarchias continet, tam latè prominet, vt

Quindecim ciuitatum altrix, &

Sexcen-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

*Sexcentarum quindecim paræciarum ru-
ſticarum, mater ſit.*

In HALLANDIA inter alia munitiora loca arx VARIBERGA celebris eſt: in cuius obſidione poſtrema, duo præſtantiſſimi duces, non ſine ingenti Regis noſtri, totiusq́ue exercitus mœrore occubuere.

DANIEL enim RANTZOVIORVM gloria, pila ænea in faciem adacta, expirauit.

Sicut & DANORVM fortiſſimus heros, FRANCISCVS BRAACHENHVSIVS, equitum magiſter ſummus, crus dextrum globulo venenato ſaucius, fatis
conceſſit. Anno ſalutis, milleſimo, quin- 1569.
genteſimo, ſexageſimo nono.

Archiepiſcopus regni, quondam ſuarum rerũ bene ſatagens, elegit ſibi LVNDIÆ SCANIARVM ſedẽ: Quod commodiorem, ac conuenientiorem locum nuſquam obſeruaſſet.

Quanta vero vbertate ſit, & quam copioſe fruges ferat, ex duratione decennis belli SVETICI liquet. Quo tempore, quanto hoſtibus vicinior, tanto infeſtius commota, acerbiusq́; quaſſata eſt.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

In ambiguo ſane poſueris, vtrum incolæ, plus commeatus, pabulorumq́; proprio militi, tam pedeſtri, quam equeſtri, diuturno hoc bello impenderint? an hoſtes prædas agentes, terræ huius limites, præſidijs interdum vacuæ trangreſſi, plus boni diripuerint? haſce difficultates, victoriæ aliquot celebres, in hiſce plagis, à DANIS acquiſitæ, lenierunt, & euicerũt. Qui impari licet manu, & ad HELMSTADIVM, & FALCHENBERGAM, cum SVECIS Danorum paucitatem contemnentibus congreſſi, feliciter dimicarunt.

Pugna FALCHENBERGICA. 1565. Ad FALCHENBERGAM belligeratum eſt in campo AGSTOLDENSI. Anno milleſimo, quingenteſimo, ſexageſimo quinto. Quo in loco ſex millia SVECORVM fuſa eſſe narrant. Ego autem à ſtrenuo viro, qui eo die ſtationem ſuam fortiter tuebatur, didici longe plura eſſe proſtrata.

Verum, vtut ſe res habet, præclara ſane iſta DANORVM fuit victoria. Signa enim militaria, & vexilla in acie quam plura, omniaque ænea πεδιακὰ ὄργανα (quæ Carthonos, & campeſtres ſerpentes ap-

pellant)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

pellant) eo die aduerſum noſtros producta, numero ſcilicet quadraginta octo, intercepta ſunt: ſiq; noctis interuentu, non euaſiſſent reliqui diſperſi SVECI, omnes ad vnum deperijſſent. Pugnatū eſt enim fortiter, donec nox prælium dirimeret.

Oratio habita ſub aduentum hoſtium, à nobiliſſimo, & fortiſſimo duce, DANIELE RANTZOVIO (cui exercitus Danici adminiſtratio commiſſa fuit) tanto eſt notatu dignior, quanto religioſior: O viri, inquit, fortes, alacres conſurgite, pugnemus hodie pauci aduerſum multos promptiſſime: ad certamē ſtudio vincendi acriter properemus: pro patriæ legibus, regis incolumitate, coniugum, & liberorum ſalute, contra impreſſiones hoſtium, fronte aduerſa, cautibus rigidiores in acie ſtemus: & maiorum veſtigijs inſiſtentes, genti noſtræ, ſempiternam gloriam paremus.

A rege ſiquidem præmia, quæ meremur, propenſe reportabimus: à Deo certam, lætamq; victoriam conſequemur: quæ non in numero militis, ſed in fiducia, & pietate erga Deum ſita eſt.

Cuius voto religioſo, feliciſſimus, &

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

proſperrimus euentus actu tum reſpondebat: victoria enim ijs de cælo, in ſinum quaſi delapſa eſt.

Sæpe etiã alibi, & præcipue ad HELMSTADIVM (oppidum HALLANDIÆ, multis impreſſionibus fruſtra à SVECIS tentatum) deuicti ſunt. Vbi regiam DANORVM, fulgentibus armis, vno, atque altero prælio explendeſcens, milites, præſentia, voce, & alloquio firmauit, palmamq; obtinuit. Sic tandem elangueſcebant hoſtes, vt aperto marte, collatiſve ſignis, cum noſtris manus conſerere, auſi non fuerint.

Locorum difficultates, duroſq; calles, virtute eluctatus eſt exercitus noſter, incredibileſque labores forti animo ſuſtinuit, quando cauearum viarum anfractus penetrare, & anguſtias præcipitijs præruptas, per arctam ſemitã, & ſcabram viam alpium inacceſſarum, in terra hoſtili, ſine ordine præterire neceſſe habuit: ibi noſtrum militem itineribus feſſum, armiſq; grauatum, ab alto adorti ſunt: variaq; crudelitatis exempla ediderunt.

Tandem ad pacem ſarciendam moti, per deprecatores ſuos, munera magna polli-

pollicendo, paciſq; conditiones, quaſlibet non detrectando, belli ancipitem aleam, incertamq; fortunam ſubire periculoſum eſſe comperere.

Atqui, ERICVS SVECORVM rex potentiſſimus, ſuſcepto hoc bello, nulla interueniente iuſta cauſſa, in miſeriæ pelagus ſe demiſit, ſed non eduxit: Lernãq; omnium malorum in ſubditos effudit: qua regnum ſuum multis calamitatibus inuoluit, ſe ipſum inextricabilibus malis implicuit, tandemq; magna ærumnarum mole oppreſſum ſolio deiecit. Adeo verum eſt quod prodidit ATHENAGORAS,

ὅταν ὁ δαίμων ἄνδρι πορσαίνει κακὰ, τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον.

Ad hunc modum ERICVS in maximas miſerias incidens, experientia rerum magiſtra edoctus, ter ſe in vita, vehementer erraſſe, atq; per mentis alienationẽ, quo eſſet in loco ſe ignoraſſe confeſſus eſt.

1. Quando iuuenili quadam ambitione audacior, parentiſq; Theſauro ingenti relicto arrogantior, & cõfidentiſſimus, ad faſtum inclinans, vireſq; librans, DANORVM optimo regi non laceſſitus bel-

lum inferret. Etenim in rebus ſecundis inflammantur hominum animi, vt etiam impoſſibilia aggrediantur, & ſperēt. Mutilare igitur regis ſublimia inſignia, & deturpare regni geſtamina, puppibus nauium DANICARVM inſcripta, minime dubitauit. Cuius temeraria conſiliorum ratio, incommoda occaſione prorumpēs, infelicem exitum habuit: quem declinaſſet, ſi ſubinde mente ſua reuoluiſſet:

Conſilium ſapiens, occaſio commoda, felix
Exitus, vnius ſunt tria dona Dei.

2. Cum Germanum vt imperij æmulum, dura captiuitate detentum, ſuæq; felicitatis inuidia exulceratum manumiſit.

3. Quando maieſtatis, & regij decoris oblitus, immemorq; ſui, eruperit in cæcum voluntatis affectum, concubinam familiæ illuſtris fulgore non conſpicuam, KATHARINAM nomine, vxorem illicenter ducendo, conſortemq; cubilis agnoſcendo. Qui prius tam illuſtris, tam honoratus, tamq; potens rex, generoſiſſimarum heroinarum delectum haberet. Ab eo die venenum ſibi parari conqueſtus eſt.

Fuit autem KATHARINA hæc filia cuiuſ-

cuiuſdã hominis militaris, cuſtodiæ carceris præfecti, SVECIS aliter SINFRILLA nominata: quam vti diximus diademate regni ſtulte inſigniuit: Et non ſolum ipſi eximios hoſce honores detulit: ſed & in eius gratiam, propinquos, amicos, affines ipſius plebeios extulit.

Hocce tam diſpar coniugium, impetu potius, quam conſilio initum, infinitas calamitates, tandemq́; inſignem imperij, & rerum SVETICARVM mutationem attulit. Nam rerum conditione conuerſa, diuinaq́; ſic diſpenſante iuſtitia, tanto regi, omni regio honore exuto, imperiũ abrogatum eſt, quod ad fratrem deuenit: à quo iuſta talione, cum vxore, & liberis, in vinculis retentus, inibi mœrore, ſcelerumq́; conſcientia cõtabeſcens, ſpiritum miſerrime poſuit.

Abominabilis faſtus, iniuſtæq́; dominationis diuinitus punitæ, certiſſimum teſtimonium: Inconſtantis etiam fortunæ, atq; humanæ imbecillitatis exemplũ.

Quanta autem fuerit potentia, vel inde maxime patet, quod bellum terreſtre, ac maritimum cõtra duos potentiſſimos DANIÆ, videlicet Regem, & MOSCHO-

VITARVM principem, ciuitatemq; excellentiſſimam LVBECAM (in eo bello, fide ſocietatis, cum DANIS illuſtrem) longo tempore geſſit: Vimq; & incurſiones eorum indigena propemodum milite, fortiter ſuſtinuit. Nihilominus ob tyrannidem inauditam, ſolio deturbatus, humanæ imbecillitatis ſpeculũ præbuit.

Longe aliam viam FRIDERICVS II. DANORVM rex optimus (quo nemo reipublicæ amantior, nemo apud populum, ab omni hominum memoria deſideratior fuit) eſt ingreſſus.

Qui vt amore erga ſubditos, firma baſi retinendi imperij, & virtute, æternam memoriam acquirere glorioſum eſſe duxit: Ita ERICVS tyrannide toti mundo innoteſcere, ne minimum quidem abhorruit.

Ex relatu Magiſtri CVNZÆI, chirurgi regij, ſexaginta numero ſunt, quos rex ipſe, gladio, vel venabulo confodit: præter inſontes quamplures, nobiles, pariter ac ignobiles, ſecuritate, ac defenſione priuatos: quos ſine iuris, & iniuriæ diſcrimine, delegato militibus miniſterio, vel grauibus, inhoneſtiſq; vulneribus in vin-

culis

culis cruentari, & trucidari: vel omni rationis fræno excuſſo, nulla prorſus habita cauſſæ quæſtione, ad necem triſtiſſimo ſpectaculo, amicorumq; luctu acerbiſſimo, trahi iuſſit.

Miſerāda eiuſmodi reipublicæ facies; vbi dempto fine, nulla calamitatis ſpecies deerat: videre enim & gemere erat, cædes ſine offenſa patrari, carcerem ſine crimine ingredi, mortemq; immerito perpeti. Quorum recordatio, lacrymas, vel ex ferarum cordibus; nedum miſerationem, hominum pectoribus elicere poſſet.

Ita violenter, & contumelioſe dominatus eſt: vt & imperio publicū dedecus conciliarit: & priuatū odium, in ſe omnium plusquam nouercale concitarit: ſeq; inuiſum, & deſpectum cunctis reddiderit. Vnde mali principis malus exitus ſubſecutus eſt. Iuxta vetus illud:

Nihil violentum durabile. Item:

Atrocia delicta, atrocibus puniūtur pœnis.

Et PETRARCHÆ dictū mire huc facit:

Vitam exitus: diem veſper probat.

Tanta reipublicæ vulnera, regisq; crimina manifeſta Sueci neq; diſſimulanda neque ferenda eſſe arbitrati ſunt. Quare ad-

uerſus eum omnium ordinũ acerba querimonia, & conſentiens querela, typis HOLMIÆ SVECORVM, patrio ſermone publicata eſt. Anno ſalutis noſtræ, milleſimo, quingenteſimo, ſexageſimo nono: qua æternas ERICI memoriæ inuſſere notas.

Sunt autem huius actionis hæc præcipua capita:

ERICVS diuini, & humani iuris violator:
Aliarumq; legum ſuper alias lator.

Paterni idem teſtamenti calcitrator: cohæredumq; ſi non facti crimine, at volũtate parricida. Nã Cicero pro Milone, vult non tantum exitus rerum: ſed & mala conſilia legibus vindicanda eſſe: Et manifeſtum eſt in hiſtoriis, nõ ſolummodo patrati, ſed & concepti facinoris conſcios pœnas dediſſe.

ERICVS *præterea, quo modo ſibi ſuſpectos excruciauit: admiſcens interdum contumeliis amicitias, & ſceleribus fictam prætendens pœnitentiam.*

Rurſus verò gratiam facilè diſſoluens, malorum elatione, æquè exultans: atq; bonorum depreßione geſtiens, qui vt plurimum pro officio, & beneficio ſupplicium tulerunt.

Probos omnib. bonis pelli, exiſtimatione, & di-

gnitatibus

gnitatibus exui: Et è diuerſo nefarias ſceleratorum officinas, gaudio, lætitiaq́; fluitare pulchrũ eſſe ducens. Adiiciunt, quod in ſubditos, & domeſticos, atrocior, quam hoſtibus virtute formidabilior extiterit: qua via licet diſcinctus, inter fortes tamen ſe annumerari affectabat.

Erga gnathones, hiſtriones, impoſtores, gregeſque peſſimorũ aſſentatorum, idẽ profuſa largitione abutens, qui quæcunq; appetiuere cõſecuti ſunt: ſed in emeritos ſordidè tenax.

AErarium ambitione exhauſtũ: per ſcelera ſupplendum voluit.

Ad ſummam, fuit in eo tanta peccãdi libido, vt etiamſi cauſa deeſſet, ipſum peccare in primis delectaret: nihilq́; prætermitteret, quin optimates regni exterminarentur: & reſpublica præclariſſimè inſtituta turpiter dilaberetur.

Quare SVECI vbi magnum patientiæ ſuæ monumentũ dediſſent: regem, leges laudabiles, iura, fas tranſgredientem, atq; in mores tyrannicos prolabentem, imperio ſummouerunt: Liberis verò omnem ſuccedendi ſpem, totumque hæreditatis ius, quod per ipſius perſonam obtinebant, in ſempiternum ademerunt.

Multos timeat neceſſe eſt, qui à multis timetur.

In

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

In ipſum igitur hi verſiculi meritò torquentur:

Tu plebi, patriæq; tuæ, noxa atq; ruina:
Tu probrumq;, dolorq; tibi: tu læticia hoſti.

In ſuperiorum fidẽ, Epiſtolam fratri miſſam è carcere, libet hîc attexere.

ILLVSTRISSIMO, AC POTENTISSIMO PRINCIPI IOANNI SVECORVM GVBERnatori hæreditario, ſalutem humiliter.

ILLVSTRISSIME, *ac potentiſſime princeps, Domine frater, coniectus eſt heri in carcerem, vnicus meus famulus, Doctor* BENEDICTVS, *vnà cum coquo meo, quorum opera, pro me, & liberis meis in hac mea miſeria, minimè carere poſſum: ni inedia nobis pereundũ, & contabeſcendum erit.*

Rogo propterea, vt ipſis relaxari è carcere, & nobis inſeruire liceat: id Deus omnipotens C.V. in hac vita, & futura compenſabit: ego etiam piis precibus ad Deum demerebor. Datum HOLMIÆ *à carcere, 6. Octobris. 1568.*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

SED hęc de cauſis belli poſtremi Suetici, & occaſione exauctorati regis dixiſſe ſufficiat: quē ſuaptè natura humanum fuiſſe initio, fama conſtantiſſima eſt: ſed poſtea eum prauis cōſiliariis corruptum, & in deterius mutatum, SVECIA gemebunda deplorat.

Solent enim adulatores, ad ſui imitationem principes trahere: eorumq; auribus ſeruire, & gratiam variis inſinuationibus affectare: tam magnos, & validos eos facientes, quam videri volunt.

Sed cuinam quæſo ERICVS ruinam ſuam, niſi GEORGIO PETREO debet? qui prora, & puppis ipſi ad omne malum erat.

Cætera qui ſcire volet, ex actione illa, in lucem contrà ipſum euulgata petat: illuc lectorem remittimus.

Atq; hæc ab occidente, in ortum progrediendo, maxumæ partis DANIÆ, vera demonſtratio eſt: à qua, quam longè aberrarint, CRANTZIVS, MVNSTERVS, & alij, ob cauſam prius dictā, æquus Lector facilè iudicabit.

Reliquæ inſulę vlteriores, & prouincię quam plures, deuiæ, & ab hoc ordinario

tractu

tractu ſemotæ, regno tamen ſubiectæ, famulantium loco reputentur. Quarũ præcipuæ ſunt hæ:

GOTLANDIA.

Antiqua GOTTHORVM ſedes, viginti miliaria Germanica lõga, & ſex lata: terra fertilis, & pecudum paſtione pinguis.

Arcem vnam,

Ciuitatemq́ vnicam, & antiquiſſimam VISBOIAM *habet, olim emporium diuerſarũ gentium confluxu illuſtre: & pretioſis mercibus tota Europa decantatum.*

Templa centum, totidemq́ rurales eccleſiæ in ea numerantur.

Diuertigia, & portus nauium vndecim.

In ea ſpecus ſuperné fornicatus, & concauitas deorſum petroſa, terribilis valdè dicitur eſſe: cuius interraneos meatus, & tenebricoſos receſſus, ad finẽ, nullus vnquam greſſu expiſcari potuit.

Ad hanc inſulam, valida tempeſtate iactata eſt Danica claſſis, Anno 1566 Quæ dum ſuam prætoriam titubantem, & curſum tenere non valentẽ, ad littus Nomarchiæ Steffneshęret/ amplius ſabullare cogitur, à

tur, à curſu retardata eſt. Poſt aliquot verò dies SVETICAM fugientem, hucusq; inſecuta, cũ imperioſi æquoris fluctibus, reluctabunda conflictans, obniti tamen contrà nõ valuit: neq; ancoris, vtut tenacibus infrænata hærere ſuſtinuit.

Amiſimus igitur cũ prætoria, qua ſola duo millia armatorũ vehebantur, decem alias munitiſſimas naues, tormenta quam plura, maximamq; naualis exercitus partem, circiter octo millia hominũ. Sic quo trahit fortuna iter intendendum, vt Virgilius cecinit:

Mutati tranſuerſa fremunt, & veſper ab alto,
Conſurgunt venti, atq; in nubem cogitur aër.
Nec nos obniti contrà, nec tendere tantum
Sufficimus, ſuperat quoniam fortuna ſequamur,
Quoq; vocat vertamus iter.

Epiſcopũ, huic inſulæ FRIDERICVS II. primus præfecit, & alios in ſempiternum pręficiendos, liberali ſalario conceſſo ordinauit.

BORINGIA.

Inſula famoſa, ad ſubſolanũ (SVDOST) in mari Orientis ſita. Cuius longitudo ſeptem miliaria Germanica protenditur, duo lata patet. Borringe holm.

In

In quatuor Nomarchias partita eſt:

Arcem vnam habet, quam HAMMERSHVSIVM *appellant.*

Ciuitatulas tres poſſidet.

NEXOAM Nexe.

RVNDEAM Runde. *& quam* OLORVM PALVDEM *vocant.* Suannekier.

Ad Septentrionem inſulas.

NORDTHOLMIAM: *&*

THVNETAM *ſuſpicit.*

Huc etiam ſpectat OSILIA Bona, Liuoniæ pars. Oſel/ vbi regia arx Ornsburg.

Curlandia Curlandt. nec nõ reliquę terræ, quarum mentio, antea in deſcriptione SVNDERIVTHIÆ facta eſt.

Vt interim vaſtiſſimi regni NORVEGIÆ, item ampliſſimarum inſularum, vt ſunt FAROÆ, ISLANDIA, GRVNOLANDIA nullam prorſus mentionem faciam. Quæ cum à noſtro climate, vltrà arcticum circulum protenſa, remotiſſimè, longiſſimeq; diſtent: Et multa mirabilia, ſuprà vulgarem humanarum rerum curſum in iis cõſpiciantur; relinquo doctioribus, & peritioribus hunc laborem; qui vel ab oculatis teſtibus, de hiſce pleniorem cognitionem percepere: vel ipſimet

ſolertius

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ſolertius hæc loca perluſtrauere. Nam teſte FLACCO,

Segnius irritant animos dimiſſa per aures,
Quam quæ ſunt oculis ſubiecta fidelibus:

Vnicum tamen documentum de admiranda viciſſitudine ortus, atq; occaſus ſolis in NORVEGIA adiiciam.

Quando ſol æſtiua ſigna perambulat, & tropico Cancri vicinus eſt, definitis finibus lumine non deficit: Sed ab eo tempore, trium menſium ſpacio, tenebrarum inuolucris, non abſconditus, pernox, longè, lateq; collucet.

Rurſus verò in oppoſita anni parte quando viceſimum octauum Scorpij gradũ occupat, donec ad viceſimum ſextum Capricorni progreſſus fuerit, non conſpicitur: hoc eſt ab vndecimo Nouembris, ad ſextum, vel ſeptimũ Ianuarij prorſus occultatur: diurnæq; lucis vſum denegat.

Quo tẽpore illa ſeptentrionalis NORVEGIÆ plaga, ſole viduata, & tenebris quaſi inuoluta ſtupet, & hominibus ibi commorantibus mæſtam, inamænamq; diei faciem commonſtrat: Donec rurſus ex latebris, atque anguſtiis rediens, tanquam denuo renatus in augmenta porri-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

gitur, ſeq́; altiùs euehens mortalibus reuiuiſcit.

Idem apud Pictos, & BRITANNOS contingere, AVBANVS BOHEMVS affirmat. Et Cæſaris libro quinto commentariorum belli Gallici ſententia huic conſonat. Qua ſub BRVMA in inſulis BRITANNICIS, dies triginta continuos eſſe noctem aſſerit.

Idem Tacitus in vita IVLII AGRICOLÆ comprobat: vbi in hunc modũ loquitur:

Dierum ſpacia vltra noſtri orbis menſuram, et nox clara, & extrema Britanniæ parte breuis, vt finem, atque initium lucis exiguo diſcrimine internoſcas.

Quod ſi nubes non officiant, aſpici per noctem ſolis fulgorem, nec occidere, & exurgere, ſed transire affirmant: ſcilicet extrema, & plana terrarum humili vmbra, non erigunt tenebras, infraq́; cælum, & ſidera nox cadit. Videatur etiam Mela de Schytia lib. 3.

Sed hæc orationis inſtitutæ materia propria non eſt. Quare filo abrupto vela mihi contrahenda ſunt. Nam nudam hanc, et ſuccinctam Daniæ deſcriptionem exhibere, hoc tempore inſtantis coronationis R. M. volui: vt vel inde non modo noſtra-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ſtrates, verum etiam exteri amplitudinem Regni perſpiciant: atq; imperij Danici majeſtatem intelligant. Cuius partium numerus, magnitudo, ac in plurimis donis diuinitus conceſſis copia, & varietas, ampliora, & maiora ſunt, quam vt preſſo hoc ſcripto, vt par eſſet, exponi queant.

Nam quoquo verſum circumſpexerimus, occurrunt ea, quorum nomine regiones laudari ſolent: & res multiplices ſe offerunt, quas meritò admiremur, optimoq; iure prædicemus.

Cæli temperies, vnà cum ſalubritate aëris
nos blandè refocillat.
Volucrum ſuauiſsimus concentus recreat.
Syluarum vmbræ nos tegunt, nemorum-
que varia materia oblectat, calefacitq;.
In quibus etiam porci innumerabiles ob-
errando, nunc glandibus quercinis,
nunc fructibus faginis ad voluptatem
ſaginantur.
Multiformes ſimulatq; animalium ſpeci-
es, & florida prata ſpecioſis decorata
herbis delectant.

Terræ vbertas varijs fructuum generibus nutrit.

Mare diues tot piſciũ examina proferens, affluentia ſua, vt penu confertiſſimum nos cum magna Europæ parte alit.

Et quo ad vitæ vſũ omninô carere nequimus, natura nobis minimè inuidit.

Porro vt HERCYNIÆ ſaltibus, Rhenoque flumine HELVETIA gaudet.

ITALIA intra excelſos, & inacceſſos alpes deliteſcit: quib⁹ non modo à GALLIA, et GERMANIA diuiditur: ſed & ab incurſionibus tuta ſeruatur.

HISPANIA Pyræneis montibus munitur, & BOHEMIA Sudetis eacuminibus cingitur:

Ita DANIÆ ocium (poſt Deum) Oceano Danico, & mari Balthico tribuimus.

Eiuſmodi mænibus validiſſimis, circumſepti, foſſiſq; profundiſſimis circumfuſi reddimur ſecuri: & hoſtes ſine negotio, hiſce periculoſiſſimis promontorijs ab aditu patriæ noſtræ dulciſſimæ, terrentur, prohibentur, arcentur.

Atq; ita DANI, prouidentia, & beneficio Dei Zebaoth, in pacis ſinu ocium

gra-

gratum captantes, tranquillo imperij ſtatu perfruuntur.

Sed cum tanti imperij moles, humanis viribus conſtare, & feliciter adminiſtrari ſine Deo nequeat, vt quam veriſſimè nos docent verſiculi.

Nullus eſt felix conatus, & vtilis vnquã:
Conſilium ſi non, detq; iuuetq; Deus.

Pro coronide, voto finiendũ eſt hoc opuſculum: quo aſſiduis precibus depoſcamus, à Deo Opt. Max. in cuius manu omnes fines terræ omniumq; Regum corda ſunt: velit pro immenſa, & ineffabili ſua bonitate, hunc illuſtriſſimum principem, electum Regem noſtrum clementiſſimum, longa ætatis periodo corroborare: Succeſſu in ſtudiis humanioribus, & pietatis exercitiis iuuare, ſapiẽtia inſtruere, felicitate rerum gerendarum beare, omnibusque regiis dotibus ornare.

Quo paternis veſtigiis inſiſtens, & virtutibus maiorum inclareſcens, diſcat pari animi moderatione imperare, ſubiectis parcere, bonos defendere, contumaces frænare, Deumque ſuarum actionum inſpectorem, & iudicem ſtatuere.

Viuat igitur princeps noſter dilectus & electus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Viuat ſereniſsima Regina noſtra, & regia poſteritas.

Conſerua quæſumus benigniſſime Deus hanc regiam familiam, Scholarum, & Eccleſiæ ſponſæ filij tui nutricem.

Defende etiam proreges, & Diadematis Danici moderatores, heroes fortiſſimos, & iuſtiſſimos: vt eorum temperata, miti, & recta dominatione, nobis tempora verè gignantur felicia: & poſteris aurea maneant ſecula.

Inſtrue totum regni ſenatũ ſanis conſiliis; ac effice vt ſit concors, et vanimis. Dona regni nobilitatem heroicis virtutibus, pietate, iuſtitia, clementia, & fortitudine.

Conſerua regni vtriuſque ſtatum diu incolumem, florentemq́;

Rege docentes, & diſcentes tuo Spiritu Sancto, vt idem & ſentiant, & dicant: ſitq́; inter eos dulcis κοινωνία. Et collige tibi inter nos Eccleſiam triumphantem: quæ te cum Filio, & Sancto Paracleto, in regno lucis, & ſempiternæ libertatis, meritis celebratura eſt laudibus, in omnem æternitatem,

AMEN.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

EIVSDEM AVTHORIS

Libellus Carminum miſcellaneorum, res varias continens.

ICONISMVS VERVS, DIVI FRIDERICI II. DANIÆ, NORuegiæ, Sclauorum, & Gotthorum Regis, &c. ſanctiſſimæ memoriæ.

FIDVS fæderibus, faciens facienda, fidelis, F.
Frugalis, fortis, fortunatus Fridericus,
Flamine firmatus fauſto, faſceſq́ frequenter
Florentes firmans, ferro frænanſq́ furẽtes.
Ritè regit regnum, rixas ratione refringens: R.
Robore Romano rabidos, rumpenſq́ rebelles.
Regem, res, ritus, regionem, relligionem
Reſpice rex regum, regnantũ regula recta.
Inclytus, illuſtris, iudex iuſtiſſimus inter I.
Ingenuos: iuuat inſontes, impugnat iniquos,
Iurgia iudiciis inconuenientia iuſtis

Increpat, ingeminans iuſtũ iuſti Iouis inſtar.
D. *Donũ dat doctis dignũ: Dominiq; docentes.*
Dogmata defendit, doctrinã dũ modo diuûm
Declarant dextrè: dũ damnant deuia dicta.
Danorum Diadema Deus, defende deorum.
E. *Errantum errores examinat ÆACVS; Æquum*
Exigit: excelſas & egenis extruit ædes.
Eminus excellens eſt exuperator, & æuo
Ædibus ætheriis effulget, & excipietur.
R. *Reginam raram regnatricem redamando:*
Rurſus Reginæ reuerenter rex redamatur.
Regna refer regi rutilantia rex rogo regum.
I. *Imperat imperio ingenti, imperterritus ille*
Iuſtitiæ iubar ingens, indubitatus IASON.
Integer innocuos idem iubet irreprehenſos.
Impiger iniuſtis iuſtaq; iraſcitur ira.
C. *Corde colit Chriſtũ, cui credit, cuncta cadu-*
Contemnens: capiet cæli capitolia celſa (ca
Coniuge cum chara: cum cuncti cæde cruenta
Crudeles cedant, confuſi corpora circum.
V. *Vir virtute valens, validus, venerandus vbique*

Viribus vbertim vaſtus: viduare volentes,
Vrbes, vi vincit, vepres Vulcanus vt vrit.
Vita vbi vera venit, victor viuat, valeatq́.
Surrexit ſimilis Solomoni, ſceptra ſecundus S.
Sincer⁹ ſumens: ſanctiſsima ſemina ſpargens,
Saluator ſummæ ſuſtentatorq́, ſalutis
Sperantes ſalua, ſanctorum ſanctificator.

ATRATÆ, ET LVCTVOSÆ COLVMBÆ KOLDINGENSIS, *gemitus, ad manes Friderici II. regis Daniæ pientißimi editus: ad Chriſtianißimum Daniæ regem D. CHRISTIANVM IIII.*

HOc rex inclyte rure, ſciſcitaris
Per longos quid agat Columba ſoles?
Implendo aëra, flebili querela,
Non ceſſat gemere, & dolere triſtem
Porrectæ arboris aſtra adusq; caſum
Sæuo fulminis impetu ruentis.
Haud procerior arbor, hiſce ſyluis
Creuit DANIACIS, comoſior nec
Cedrus viſa, nec amplior Cupreſſus:
Quæ ſic celſa comas ad æthra miſit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Sub cuius latuit columba ramis,
Tutò nidificauit in roſetis,
Pullis grana legitque perpuſillis.
Natiuum decus omne, peſtilenti
Decuſſum Borea, arbori virenti.
Vites percutit imber vt nouellas,
Flos prati perit vt ſecante aratro.
Vt ſicca emoritur graui roſa auſtro:
Dira grandine lilium ve tactum.
  Pallens ſic iacet arborum ſuprema:
  Exſucca heu iacet aridis corollis.
Non ponit lacrymis modum Columbus:
Sed large illacrymat ſuæ Columbæ,
Pullis conquiritantibus gemellis.
ÆGRE territa in arua fertur alis.
Errat per fruticeta vallium ima;
Hinc feſſa inſidet arborum viretis,
Fundens gutture flebiles querelas.
  Enectam haud potis eſt cibus iuuare:
  Nec ſomnus vigiles leuare queſtus.
  Quamuis vento agitetur alnus, atq;
  Quaſſentur tiliæ leues, ab euro.
  Prorepat facilis vel inde ſomnus,
  Iuxta murmura defluentis vndæ.
Mœrenti tamen hinc quies columbæ
Manat nulla, nec inde turtur vllum
Solamen capit, audit, & videt nil,

Quod

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Quod pulchrum putat eſſe: nilq; gratum,
Vita hac dulcius eſt mori Columbæ.
Abſumpti meditando fata regis,
Noctes, atq; dies Columba luget,
Suſpirat, pauet, ingemit, doletq;
Præ luctu anxia contabeſcit acri.
Guttæ id margine luminum cadentes:
Id fletu tumidi probant ocelli.
Siccati mihi denuô madentes,
Dum viuam imbre nouo genas madeſcã.

GENETHLIACON ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS, AC DOMINI, DVCIS IOHANNIS Iunioris, Friderici II. Regis Daniæ, filij.

REGALEM ſobolem, meum celebret
Carmen, læticificis modis: Apollo
Tecum Pierides iube venire,
Aptatum benè barbiton ferentes.
Aduentate propitiæ ſorores,
Aſpirate nouum melos canenti.
Natalem pueri diem euehemus,
Æternos bene laudibus per annos.

Salue

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Salue fauſta dies, notabilis lux,
Incunabula quæ beatiora,
Regis gnato Oriens vehis tenello:
O ſolatia quanta ſubminiſtras.
Matri dulce ferendo ſubleuamen,
Claro gaudia magna das parenti.
Optatamq; diu videndo amoris
Prolem dulcicolam, ſimul decoram,
HATTERSLEBIACA reſultat vrbe,
Plebs præ læticia, fauente cælo.
Luctus flebilis ob diem ſupremum
Defuncti ducis optimi IOHANNIS,
Vix terſus populo madenti ab ore,
Perfauſtè exoriens nouus IOHANNES
Tantis vulneribus medetur vnus.
O pulchram ſobolem, ô beata origo,
Fines ancora ad vltimos parentum,
Regni præſidium, decusq; DANIS.
Hic cæli medium tenebit orbem,
Nectet vincula firmiora pacis.
Vt quæ arctè pepigere vota DANIS
HOLSATI, maneant perenne fædus.
Tantum pro populi ſalute vtrinq;
Vibretur radians potenter enſis.

Cun.

Cunctis ergò dies voceris alma,
Cenſeris meritò ſacratior lux,
Albo digna notarier lapillo,
Quæ tantum patriæ paris puellum.
Hac plus purpurei virete flores:
Syluæ frondibus hac comas nouate.
Hac terſas pueri canant per odas.
Hac nymphæ ſimul ore perſonabunt.
Cæli ſplendidius micent & aſtra,
Noctis ſydera clariora ſunto.
Hac nec fulmine Iupiter coruſcans,
Iratus velit eſſe, & inquietus.
Sed nato benè floſculo iuuenco.
Cælum terra precor ſimul fauete.

DE FELICI GVBERNATIONE, QVATVOR PROregum *Daniæ.*

HEXASTICHON.

IVSTICIA è cœlo, terras demiſſa per omnes,
DANORVM ingreſſa eſt, corda verenda patrum.

Quas

Quatuor vt firmis domus ardua fulta columnis,
Inconcuſſa manet, turbine læſa nihil.
Quatuor heroum reſpublica DANICA concors,
Sic virtute manet, conſiliiſq; bonis.

ODA:

AD MAGNIFICVM, OMNIBVSQVE MODIS GENEROSISſimum virum, Dñ. Nicolaum Kaas, Archicancellarium, ſupremumq; DANIÆ proregem, omnem hanc ætatem vincentem.

SICVT ſereno Lucifer emicat
Cælo, refulgens præ reliquis poli
Stellis, coruſco ſolis orbi
Proxumus in facie venuſta.
A rege ſic tu proxumus es CASI
Compar fideli Fabritio: pio
Par Regulo: æquo par Camillo,
Par Curio; Similis Catoni.
Id nemo miretur, ſeries quia
Non te parentum ignobilis edidit:

Sublimior ſtirps CASIANA
Sydere te genuit beato.
Dulcis ſolo tu gloria Danico,
Per regna Concellarius optimus
Arctoa: fato perbenigno
Te ſibi DANIA ſenſit ortum.
Nam regna robuſtiſſima mutuis
Languentia armis: pacis ad ocia
Attemperaſti: Sæua martis
Claſſica nunc benè conticeſcunt.
Prudentia extinctum eſt lacrymabile
Bellum: Leones quod rabidi duo
Geſſere, contra tres leones
Indomitos, mare perq; terras.
Largo iubas vt ſanguine ſquallidas
Turpauerint, pulchra facie ſua,
Contaminata, cæde vtrinq;
Te duce nunc lacera ora ſanant.
Normannicæ es gentis columen ſacrum,
Et patriæ ſolatiolum vnicum
Poſtquam tulerunt fata Regem,
Orbis hyperborei coronam.
Te diſtrahunt curæ patriæ anxiæ,

Et ſemper alto pectore maxuma
Verſaris: & vrgeris regendo
Sollicitus ſuper orbe curis.
Hæc regna florent conſiliis tuis
Artes bonæ, legesq́; vigent ſacræ,
Prudentia expendis ſumma & ima,
Omnia regis ad arbitratum.
Strages, ruinas, vulnera ciuium,
Cædes nefandas ſanguineæ manus
Auertis, & raptus pudoris
Virginei ſtudio retundis.
Rex te ergò honorat, te proceres colunt:
Atq; optimates obſequium tibi
Præſtant: & omnis clerus, aures
Arrigit ad tua iuſſa pronas.
Te protegat quæſo incolumem Deus:
Longaq́; vita donet: vt hîc dies
Implere contendas triſeclis
Neſtoris, alipedisq́; cerui.

ODA,

ODA.

NOBILISSIMO, ET GENE-ROSISSIMO VIRO, DOMINO *Chriſtiano Holchio, mandatorum Regiorum ſcribæ ſummo, gratitudinis ergò conſcripta.*

VIX quinta te, te vidit olympias
CHRISTIERNE, dum rex conſiliis (ſuis
Te credidit magnis, beatum
Ingenij bonitate mira.
Poſtquam tuum excellens animi decus
Conſpexit : & vidit faciem tuam,
Miratus inſignem decorem
Corporis, ingeniiq; dotes.
Curas tibi naſcentes domini datum
Cognoſcere: & pectus candidulũ patrum
Diſquirere : vt regni ſalutem
Sollicitè ſitiant, & optent.
Regis pij ſecreta fideliter
Tractando, magnã fers miſeris opem,
Cum tot moleſtas ſupplicantum,
Aure bibas facili querelas.
Intras ſereni limina tu Iouis
Cum fulget is vultu placido, ſolet
Tum ſubditis nil denegare,
Iura petentibus, atq; iuſta.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Veſtigium prudens imitabere
SCHOVGARDII à cunctis me-
riti benè:
Cuius peribit fama nunquam
Donec erit ſtabilitus orbis.
Et dum facis, quod præſtitit inclytus
HVITFELDIVS, ſemper pariter tuum
Nomen manebit: viue felix
Omnibus atq; beatus horis.

FAMILIÆ NOBILISSIMÆ, ET ANTIQVISSIMÆ, SPLENdore conſpicuo, tum virtutum ornamentis, & cæleſtium rerum eximia cognitione viro nulli ſecundo, Domino TYCHONI BRAHE, Domino de Knudſtrup/ &c.

GENTE *ſatum ſuperba* (no.
Editumq́; antiquis proauis, ſidere perbenig.
Tychiaden perenni (LIA.
Laude dignũ, magnificè concelebres THA-
Illius en ſtupenda
Mentis, et culti ingenÿ, illuſtria dona miror.
Cuncta elementa mundi
Noſcit, & cæli rapidi, mille tenet figuras.

Sphæ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Sphærica forma terræ,
Et quibus librata modis conſtabilita pendet?
Ignis & vnde manat?
Vnde nunc aër tepidus? diſcolor iris vnde?
Vnde tonitrua? & tam
Clamor ingens? fulgure vbi finditur æther
ardens.
Deficit vnde phœbus?
Et laborat luna ſuo lumine contabeſcens.
Quæ minuatq́ lunam
Cauſa? Quæ integrare latentem valet atq́
phœben.
Vnde venit cometes?
Tam ſuo motu vario, quam variaq́ forma.
Triſtia fata terris
Quæ minetur? peruigil idem ratiocinatur.
Singula ſed referre,
Non opus: terram penetrat Tucca, polumq́
celſum,
Per geminos polares (tis.
Tranſit axes: ſcandit equos ortus, et occiden-
Nubibus inq́ opacis
Abdidit natura nihil mente quin ille noſcit.

Ante alios minores
Heſperꝰ lucet velut ignes: micat vtq; Luna,
Sic caput inter omnes
Extulit muſas, comes hic Vraniæ fidelis.

GENEROSISSIMO VIRO, DOMINO FRIDERICO ROSÆ-*krantzio, Roſarum vallis domino hæreditario, & sereniſſimæ regiæ M. Danorum cubiculario intimo.*

TErrenas dedit ipſe roſas pater inclytus: ex his
Nomen & omen habes.
Sed tibi pierias muſæ indulſere corollas
Molliculaſq; roſas.
Eſt mollis roſa, mollior hyblæis tua lingua
Floribus, ac violis.
Nã mellita fluunt roſeis tua verba labellis
Diuite ab ingenio.
Ipſe roſæ ſertis, verno & de flore corona
Dignus es Ambroſia.
Patria noſtra roſæ beneolentis, vernet odore
Dum viget iſta roſa.

VERE NOBILI, ET GENEROSO VIRO, DOMINO ENEualdo Kruſio, Quæſtori regio ſummo.

AVrũ nobilitare homines gẽs neſcia ſentit:
Quæritur ergò magis.
Has ſtulti mirantur opes : hæc vilia terræ
Viſcera ſuſpiciunt.
Tam ſtolidis dignum quid mentibus imprecer? aurum
Vt cumulent auidè.
Virtus nobilitare valet : doctrina coronat
Quoslibet ingenuos.
Franguntur gẽmæ, perit aurũ, coccina veſtis,
Atteriturq; breui.
Æternum virtus, atq; alma ſcientia durant,
Et pietatis amor.
Hiſce ENEVALDE *tuum decoraſti ſtemma paternum :*
Nobilis eximiè.
Innatũ generis decus ingens: ars comitata
Gloria maior erit.

IN INSIGNIA NOBILIS VIRI, DOMINI CASPARI *Marchdaner, Domini de* Eſgaard/ *Regiæ Koldingenſis præfecti ſummi, heroicis virtutibus, proxumè ad priſcam laudem aſpirantis.*

GLANDIFERVM frangit Leo robur; Ceruus in altum
Fertur: et in galea picta corona micat.
Quid leo? mens fortis: quid ceruus? ſecla: quid alæ?
Aſtra petit virtus, inde corona datur.

AD CLARISSIMVM VIRVM, ET PRÆSTANTISSIMVM Regis Daniæ medicum, Dñ. Doctorem Petrum Seuerinum, Ripenſem, demiſſe colendum.

VOs Petrum teneræ dicite Naiades
Ripenſem: puer hic vos coluit, ſacris
Veſtris deditus: atq;
Multum charus Apollini.

Quem

Quem multæ nationes vehementius
Admirantur: & omnes redamant bo-
Danorum Decus ingens: (*ni:*
Et lumen patriæ ſuæ.
Phœbi pœoniis artibus inclytis,
Ornatus variis muneribus Dei,
Languentes quibus artus,
Ad vires reuocat ſuas.
Seu ſint amphimerinæ patientium
Febres, ſeu titubant: vel redeunt die
Quarta: febriculoſos
Omnes perfacilè iuuat.
En multas animas, faucibus inferis
Ceu dextra, ſtigiis traxerat ex aquis:
In lucem reuocatos:
Certo lumine vidimus. (*bus.*
Excellens fuerat CHARMVS his arti-
Nec non Hypocrates temporibus ſuis;
Præſtans atq; MACHAON
Vixit, cum Podalirio.
Noſtris temporibus Daniadum decus,
Hic Petrus viget: ah ſemper is in bonum
Vitam protrahat æuum:
Danorum decus inclytum. IN

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

IN NATALEM DIEM, CLARISSIMI VIRI, DOMINI DOCtoris *Nicolai Hemmingij, Theologi Excellentiſsimi, de ſcholis & Eccleſia filij Dei optimè meriti, Ptæceptoris ſui reuerendiſsimi.*

MVSÆ DANIACÆ fauete nobis
HEMMINGI celebrem, diemque feſtum,
Omnes concelebrabimus per annos.
Digna eſt hæc genio dies perenni:
Et longum memoranda poſteris Lux,
Qua natus puer eſt Deo ſacratus.
Quem mox Calliope ſinu recepit,
Miris fouit & artibus Mineruæ.
Quem lingua triplici beauit: vt ſunt
Sancta, doctiloqua, ſimul latina.
Lis eſt de patria viri diſerti,
Et contentio de loco mouetur.
DANVM Dania iactat eſſe fortis:
Sed Germania vellet hunc alumnum.
Aſt parua inſula, ſoluit omne bellum:
Quam dixere Lalandiam priores.
Primùm hanc corpore preſſit: aëremq;
Vita-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Vitalem hauſit, & educatus eſt hîc.
  Hic audiuimus ore vagientem:
  Hîc nutricula fouit hunc mamillis.
Felix tu natio LALANDIORVM
DANIS eximium decus miniſtrans.
Omnes quippe LALANDIÆ nepotes
Claris artibus, ecce vicit omnes.
  Cui cedet facilè ENNIVS vetuſtus,
  Antiqui pariter furor Lucreti.
  Cedet muſa MARONIS, atq; Homeri
  Cedet corpora qui figurat arte.
Hæc auferte procul venuſta ſcripta:
Seu ſint carmina Græca, ſeu Latina,
Quamuis doctiloquis probata linguis.
Hinc, hinc ſomnia tanta, cum pudore,
Non vos amplius audiam canentes
Nugas fictitias, leueſq; cauſas.
  En me detinet altior magiſter
  Et facundior, & magis diſertus.
  Quo viuo, viget inclytus LVTHERVS:
  Et quo ſoſpite ſaluus eſt MELAN-
  THON:
  Queis nec ſecula compares dedere:
  Longæui ſimiles dabunt nec anni.
Ergò Daniacæ fauete muſæ,
HEMMINGI celebrem diemq; feſtum,
Omnes concelebrabimus per annos.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

IN AMORES ORNATISSIMI, ET DOCTISSIMI VIRI, M.Petri Hegelundi, Paſtoris primarij, & Canonici Ripenſium digniſſimi: & Honeſtiſſimæ virginis, MARGARETÆ GEORGII, F. &c.

Attraxit cultam ſibi gemmam Petra, ſequentem
Se: ferrũ vt magnes attrahit, & ſequitur.
Miror cũ gemmis quæ ſint cõmercia Petris,
Gẽmæ ſunt graciles, ſed Petra dura nimis.
Margaris albenti geſtatur pollice: mille
Dũ neglecta iacent ſaxa per omne nemus.
Margaris à quouis magni fit candida, vt aurum:
Saxa iacent patulis plurima trita viis.
Quorſum igitur Petræ? fruſtra Deus haſné creauit?
Abſit: ineſt petris vtile namq; ſuum.
Et petra fundamẽ domꝰ eſt, et limes agrorũ,
Et telum innocuis petra retorta viris.
Qua ſine nõ benè ſtat domꝰ, et violantur agrorum
Fines: et tuto viuere nemo poteſt.

Pon-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Pondera quare humeris ſubeas domus ardua
Petre:
Sub tecto vt niteat Margaris *alma tuo.*
Tum nemo audebit fines reſcindere pratis
Vicini & metas nemo pererret agri
Tum procul arcetur vis, damnum, iniuria
cedant,
Margarin & ſolus Petrus habebit ouans.

AD VENERANDVM ET EXIMIE DOCTVM VIRVM, *Dñ. Stephanum VVirſtenſem, prouinciæ Anatinæ præpoſitum digniſſimum: de felici ſuæ coniugis partu.*

Militans coniunx dubiæ ſub vmbra
Mortis, & nixu grauiore laſſa:
Eſt Dei viui auxilio ſoluta
Carcere duro.
Fauſtior lux illa mihi reluxit:
Digna ſignari niueo lapillo,
Qua caſam LVCINA meam beauit
Prole nouella.

Vix

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Vix equos aurora ſuos ab ortu,
Has Calendas ante Nouembris egit.
Luce ſexta, virgo tenella nata eſt
Soſpite coſta.
Hac Deus nos lætitia refecit:
Et propinquos exhilarauit omnes:
Vnde per Gamſtæa reſultat arua
Quiſq; colonus.
Gaudiorum participes amicos
Eſſe ſinceros cupimus libenter
Quæſo te, ne me patiaris ergò
Scribere fruſtrà.
Sed veni curru properante vectus
Cum tori conſorte pia iugalis:
Vt diem lætum peragamus vnà
Frater amande.

C. ERASMI MICHAELII LÆTI, DANIÆ COMMENDATIO. Lib. II. de rebus Danicis.

SAlue terra tuis ampliſsima fructibus: vna
Europæ cunctis, quæ proſis Dania: ſi te
Noueris, & patrio poſsis tibi plaudere lucro.
Non auro ſuperas, Vngarria vt ampla, nec
vuis Præ-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Præla ſecunda moues, velut Itala regna, nec iſtis
In ripis gemmas conchiliaq́ aſpera prendis:
Indica quo proſtant (ceu fama eſt) littora: ſed te
Ex alio natura gradu ſic læta beauit:
Vt ſuperes auro, Bacchiq́ liquoribus amplos
Impleris Cyathos, gēmisq́ & murice vincas.
Id tibi diues ager, pecus, & fæcunda per vndas
Piſcatura, ſitus, commercia, littora, portus,
Gensq́ humana, boni tribuit quo munere cum nunc
Excellas, equidē externos trāſmittis in vſus
Quod ſupereſt: propriis cū ſis in lucra colonis
Et ſatis, et plena verſes tua commoda lance.
O vtinam tibi turgentes det meſſis ariſtas:
Fæturamq́ pales ſemper duplicaueris: vndas
Sic cumulet Neptunus, vt omni in gurgite ſemper
Piſcis eat, prædaq́ grauent tibi retia dextras.
Cætera ſic hominum ſolertia mouerit: vt nec
Vtilibus deſit, nec inutile cura ſequatur.
Tum precio tibi ſint dulces ante omnia muſæ.

Sit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Sit cordi pietas, ſit virtus grata, tuoq́;
Sic regi placeas: patriæ vt pater eſſe tyrannꝰ
Poſsit: et è victo lætos agat hoſte triumphos.

IN COMMENTARIOLVM CLARISSIMI VIRI, Dn̄. *M. Ionæ Koldingenſis de rebus Danicis.*

LAus quidem regni mediocris haud eſt
Maximos reges habuiſſe: Longa
Stirpe diductos, proceresq́ multos
Marte potentes.
Plurimas vrbes numerare poſſe:
Turribus, foſſis madidisq́ cinctas:
Fertiles agros, & amæna prata
Diuite meſſe.
Hiſce donis DANIA ter beata,
Cui nihil natura negauit alma:
Hos tamen ſoli ſibi non honores
Vendicat illa.
Nam grauis GALLVS, ſimul atq́ SCOTVS,
PARTHVS, HISPANVS ferus & BRITANNVS
Talibus poſſunt quoq́ gloriari
Voce ſuperba.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Sed Dei verbum boreale regnum,
Quod fide inuicta tuearis: vſum
Fontis & cænæ Domini reſerues
Laus tua ſola eſt.
Mater vndarum tibi foſſa firma,
Muniens Cimbros vbi mergitur ſol,
BALTHICVM SALSVM reliquos colonos
Ambit ad ortum.
Hoſtium claſſes ſcopuli marini,
Fictiles muri vt reprimunt ſuperbas:
Omnibus Syrtes meliusq; vallant
Turribus altis.
Quæ boum tecum numero ferorum?
Piſcium? vel præcipitum ferarum?
Terra conferri poterit ſub arcto
Dania dulcis.
Ergò laudandus labor eſt IONÆ,
Qui ſuæ laudes patriæ recenſet:
Vt loco gratus reputetur ipſi,
Qui dedit ortum.

STEPHANVS SEVERINI
VVIRSTENSIS, F.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Errata Typographica ſic corrige.

Fol. 33. Linea 15. multa, lege muta.
Fol. 36. Linea 8. adde de Gotthi:
Fol. 40. Linea penultima dici, adde volunt.
Fol. 52. deorſum, lege Dorſum.
Ibidem: Cherſone, lege Cherſoneſi.
Fol. 58. DANORVM ſupple Regibus.
Fol. 66. cæſorum hoſtium adde cadauera.
Fol. 117. quæ, lege quia.
Fol. 126. abblandientium, pro adblandientium.
Fol. 132. Regiam, lege Regia. M.
Fol. 143. veſper ab alto, lege veſpere ab atro.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

ica ſic

ge muta.
Gotthi:
dici, adde

ſum.
erſoneſi,
pple Regibus,
dde cadauera.

pro adblan-

gia. M.
ge veſpereab

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1005 B-trykket 8° copy 1